

דרי מעלה

אריק וצולת

הרב זמיר כהן | הרב בן ציון נורדמן | דוד חכם
מרדכי רוט | הרב צוראל קריספל | יצחק שינפלד
דוד רוזנטל | הרב אריאל למברג | שרה פכטר

תור הזהב של מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל' החזיר אותנו אחור במנהרת הזמן, לסקור את תולדותיה מאז הקמתה • אלו שמות הוצעו לקרוא למועצת? איזה פוסק ליטאי היה חבר במועצת החסידיית אחרי תשמ"ט? ומי היו חברים לאורך כל השנים? • מתי חרגו פוסק הדור ושר התורה ממנהגם? מדוע עבר הגרי"ג אדלשטיין לשבת לצד הרבי מגור? ואיזה החלטות שקיבלה המועצת בחורף האחרון השפיעו על כל היהדות החרדית? • וגם: מי האדמו"ר היחיד שהרב יעקב ולצר מכהן כמזכירו בפעם השנייה? | 14

שמעיה

אנחנו צולים יותר מהמפעלים

היריד הגדול לתשמישי קדושה ב- 70% הנחה

סידורים
מעור

ב - 99 ש"ח

סט מחזורים
מעור

ב - 449 ש"ח

שופרות
מהודרים

החל מ - 45 ש"ח

עטרות
קריסטל

ב - 199 ש"ח

טלית קטן
מידות: 8/9/10
100% כותנה

ב - 15 ש"ח

טלית קטן
ילדים צמר

ב - 25 ש"ח

טלית קטן צמר
מידות: 8/7

ב - 49 ש"ח

מבצע עודפים
של טליתות
צמר רחלים טליתניה

ב - 99 ש"ח

טלית קטן
ילדים

ב - 13 ש"ח

קיטל מהודר

ב - 49 ש"ח

גופית ציצית
כל המידות

ב - 18 ש"ח

כיפות - 10 ש"ח
צבעוני - 15 ש"ח

עטרות מהודרים 256 דוגמאות מבית סברובסקי

איך ניכנס לחג אם לא נכנסנו לשמעיה?

בני-ברק: ר' עקיבא 115 | 03-6164664 | 03-6188710

ירושלים: מלכי ישראל 33 | 02-5375231

פתח תקוה: חובבי ציון 15 | 050-988-3888

הנחה
מיוחדת
לקבוצות!

מהרו לחווית טיפוס בלתי נשכחת!

- קירות טיפוס
- למתחילים ומתקדמים
- מדריכים וציוד
- אבטחה במקום
- מתאים מגיל 5 ומעלה
- אין צורך בידע מוקדם
- אפשרות לטיפוס לילה בתאום מראש
- אפשרות לקבוצות ולקעמפים

iclimb

קיר iclimb ירושלים | להזמנות: 02-6482264 / 050-6907276
אצטדיון טדי, מרכז הספורט, דוד איילון 1, ירושלים

מדוע האדם זקוק לחיפוש רוחני?

כל זמן שאינו מצליח להגשים את משאלתו, הוא בטוח שהיא סיבת הרעבון הפנימי ושמשום כך עליו להגביר את מאמציו להשיגה. ואינו יודע שאישיותו הרוחנית חשה ברע משום שחסר לה מילוי רוחני

הפרטים ואברי האכילה כולם נכלומר, שכל העולמות הרוחניים האדירים מקבילים לכל פרטי גוף האדם. שמה שיש בגוף, יש בהם בהקבלה רוחנית], גזרה רצונו יתברך שיהא תלוי במעשיהם של עם קדושו, שהן המה עניין [-שהמעשים הם בבחינת] אכילה ושתייה אל העולמות להעמידם ולקיימם, ולהוסיף כח קדושתם ואורם על ידי התחברותו יתברך אליהם כראוי כפי הרצון העליון יתברך שמו, הכל לפי רוב המעשה של עם סגולה. שהמה מתקני ומאחדי העולמות, שיהו ראויים לקבל שפעת האור ותוספת קדושתו יתברך, כעניין המזון שהוא מוסיף כוח בגוף ומעדן אותו.

"וכן בהיפך - המעשים אשר לא טובים ח"ו, הם אל העולמות כעניין המאכלים רעים... וכשם שמאכל הגוף, כאשר איננו טוב ואינו מתקבל אל הגוף [אינו ראוי להיקלט בגוף], אינו זן וסועד את הגוף, אלא נהפך בתוכו לפסולת וזוהמה וצואה, וגם הוא מתיש ומחליש את כל הגוף, כי על ידי זה אין הנפש מתפשטת בתוכו כראוי, ולפעמים יחלה מזה, כן העניין, שהמעשים אשר לא טובים ורצויים ח"ו, המה נהפכים בתוך העולמות לפסולת ולכללך כביכול, והוא התגברות כחות הטומאה והקליפות... ואינם חוזרים לאיתן בריאותם ולתיקונם האמיתי כמקדם, עד אשר יתרוקנו אלה כחות הטומאה על ידי קיבול האדם עונשו הראוי לו, או על ידי תשובה שלימה אמיתית שמגעת עד שורשה העליון הנקרא עולם התשובה."

והמקביל למים, אשר הגוף כה זקוק להם, בממד הרוחני של הנשמה - אלה הם המילים שבתורה. כידוע, התורה נמשלה למים ולאור. ולכן יש ללמוד מהם אליה בבחינת משל לנמשל. ואכן, כשם שהמים זורמים לכל פינה בגוף האדם ומחיים אותו, כך התורה. בעת לימוד התורה ישנה זרימה רוחנית אל כל פינה בנשמה, אשר מאירה, מטהרת אותה מכתמי עוונותיה ומעניקה לה חיים רעננים. משום שבמילים של התורה טמונה הארה רוחנית גבוהה הזורמת אל תוככי נשמתו של הלומד אותה, כמבואר בכתבי קבלה וכפי שהוסבר והורחב בספר זה בפרק "אור לנשמה", נא עיין שם. ואילו מזונה הרוחני של הנשמה מושג, כאמור, מביצוע הוראות השימוש בעולם, המופיעות בספר התורה והמקבילות במספרן למספר האברים והגידים שבגוף האדם - כמבואר בספר הזוהר. לפי שגוף האדם אינו אלא מעטפת לנשמה שבתוכו, וביצוע מעשי של כל מצוה באותו אבר המכוון בשורשו הרוחני כנגד אותה מצוה, מזין את החלק הרוחני שבאותו אבר, מעניק לו כוחות ומוסיף לו אבני בנין. שילובם של המזון והמים הרוחניים בחיי האדם בעולם הזה, מעניק לאדם מילוי ואורש בעולם הזה, וחיי שלימות רוחנית בחיי העולם הבא.

רק בעצמו, לאדם טוב לב בעל תכונות נעלות, הרי נשמתו המאושרת מעלייתה לקראת שלימות אישיותה, מתמלאת סיפוק ועונג. הן מצד מילוי ייעודה, והן מצד החיים הנעימים והשלווים להם היא זוכה כאן בעולם הזה. חיים שיש בהם נתינה מלב אוהב והודאה על הטוב. ללא חיכוכים ומריבות וללא כעסים והקפדות. אולם, מאחר והגוף עשוי במבנה הנשמה ממש [ראה לקראת סוף הפרק במסגרת את דברי מהרח"ו בזה], גם צרכי הגוף מקבילים לצרכי הנשמה. אלא שבצרכי הנשמה מדובר כמובן בדרישות השייכות לממד הרוחני. אולם משום ההקבלה שביניהם, ניתן ללמוד מהגוף הנראה לעין, את הנדרש לנשמה בממד הרוחני. שכשם שהגוף זקוק למים ולמזון, המים מגיעים לכל פינה בגוף, מנקים ומחיים אותו ובלעדיהם הגוף מתייבש ומאבד את יכולת קיומו. והמזון - חלקו משמש כאבני בנין של הגוף וחלקו משמש כחומר המספק אנרגיה המאפשרת לגוף לתפקד. כך הנשמה זקוקה ל'מים' מטהרים ומחיים, ולסוגים שונים של 'מזון' רוחני אשר בכוחם לפעול בה פעולות רוחניות הדומות לאלה החומריות שבגוף הגשמי. וכשם שיש להיזהר שלא להכניס אל הגוף מזון רעיל ומזיק, אלא להזינו רק במאכלים הטובים לו ומבריאים אותו, כך בנשמה.

ואכן, תרי"ג המצוות שבתורה, מחולקות למצוות עשה - שהן בבחינת מזון המבריא את הנשמה, ולמצוות לא תעשה - המלמדות אילו פעולות הינן בבחינת מזון רעיל המזיק לנשמה ולכן יש להימנע מלעשותן. והמצוות עשה עצמן, חלקן מצוות המשמשות בעיקר כאבני בנין של הנשמה [וכן של כל העולמות הרוחניים והגשמיים] וחלקן מצוות המספקות בעיקר חיות ושפע רב לנשמה [ולכל העולמות]. הנה קטעים אחדים מדברי הגר"ח מוולוז'ין בספרו "נפש החיים" בעניין נכבד ומרכזי זה, הנוגע להשפעת מעשיו של האדם, הן על חלקי ופרטי נשמתו והן על חלקי ופרטי הבריאה הרוחנית והגשמית:

"וכמו שעניין חיבור וקיום נשמת האדם בגופו הוא על ידי אכילה ושתייה, ובלתם תיפרד ותסתלק מהגוף, כן חיבור עצמותו יתברך אל העולמות [הרוחניים העליונים], שהם סוד האדם הגדול [ביחס לאדם הנקרא עולם קטן], כדי להעמידם ולקיימם ולא תגעל נפשו אותם, גזרה רצונו יתברך שיהא תלוי בעסק התורה ומעשי המצוות ועבודת התפילה של עם סגולה, ובלתם היה הוא יתברך מסלק עצמותו יתברך מהם וכרגע היו כולם חוזרים לאפס ואין."

"...שהגם שהנפש עצמה לא אוכלת ולא שותה, עם כל זה, הרי כל עיקר חיבור הנפש עם הגוף כאחד וקיומו [במשך] מספר ימיו הקצובים, הוא תלוי במאכל ושתיית הגוף. כן העניין, עם כי וודאי שלעצמות אדון יחיד אין סוף ברוך הוא איננו נוגע ח"ו שום מעשה המצוות ותורה ועבודה כלל... אמנם כל עיקר עניין התחברותו יתברך אל העולמות, שמסודרים כתבנית אדם בכל

תורת ישראל מלמדת כי בדומה לגוף החומרי הזקוק למזון כדי להיבנות ממנו ולהתקיים, גם נשמת האדם זקוקה למזון - רוחני כמובן - שיבנה וישדרג אותה ויעניק לה סיבה לחיות בעולם החומרי. רעבון רוחני זה, הוא הגורם לתחושת החיפוש הרוחני של האדם אחרי מה שימלא אותו.

אולם, בעוד שקל לאדם לזהות צורך חומרי שהוא זקוק לו כעת, כגון מים או מזון ולספק את רעבון הגוף, כאשר מדובר בחסר רוחני של הנשמה, עלול הוא לפרש באופן שגוי את תחושת הרעבון הפנימי ולהסיק בטעות כי מילוי צורך חומרי מסוים החסר לו כעת, יעניק לו את המילוי הנכסף. או אז עושה הוא כל מאמץ להשיג את הצורך הגשמי כמו למשל רכב חדש, מילוי תאוה מסוימת, דירה גדולה ומרווחת וכו'. וכל זמן שאינו מצליח להגשים את משאלתו, הוא בטוח שהיא סיבת הרעבון הפנימי ושמשום כך עליו להגביר את מאמציו להשיגה. ואינו יודע שאישיותו הרוחנית חשה ברע משום שחסר לה מילוי רוחני. ולכן, לאחר שבסוף טרחתו הוא משיג את מבוקשו החומרי, תחושת הריקנות שבה וממלאת אותו בעוצמה רבה יותר. כתינוק רעב החש שהטעוהו כאשר הכניסו לפיו בקבוק ריק. הוא שתק מבכיו לרגע, אך שב ובוכה ביתר שאת כאשר מרגיש שאין בו את המזון המיוחל. וכך בענייננו. הוא חש גרוע יותר, שהרי לא זה הדבר שהיה חסר לנשמתו. או אז מציב הוא לעצמו יעד חדש, משיג אותו ושוב מחפש עניין אחר להתמלא בו. וכך עלול הוא לעסוק ברדיפה כל ימיו. ואינו יודע כי "הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא" מהנאות חומריות. היא רוחנית, וככזו היא זקוקה למילוי רוחני מתאים, אשר באמצעותו היא תבוא על סיפוקה. ומהו המילוי הרוחני המזין את נשמת נזר הבריאה - האדם, ומביא אותה לסיפוק מלא?

תורת הסוד ביהדות מלמדת כי מילוי זה מושג באמצעות פעילות מספקת בשלש מערכות, המיושמות במקביל:

- עבודת המידות ועיצוב האישיות
- לימוד תורת הבורא
- יצירת תוכן רוחני בחיים החומריים, על פי הוראות ה"יצרן" ונבאר את הדברים.

עבודת המידות ועיצוב האישיות כוללת תיקון תכונות שליליות שונות, כגון כעס, קנאה, גאווה, נקימה ונטירה וכדומה, עד שדפוסי ההתנהגות הנכונה הופכים להיות חלק מאישיות האדם ממש. והוא נעשה אדם נח, עניו, מכבד את האחרים, אינו כועס בעת ניסיון, אינו רודף כבוד, אינו שונא, שמח בחלקו ושמח בטוב שיש לחברו, וותרן וטוב לב.

ולפי שאישיותו האמיתית של האדם היא הנשמה, כאשר האדם עובד על תיקון ועיצוב אישיותו באמצעות עבודה רוחנית עקבית. והוא משתנה מאדם הנוטה לתכונות שליליות ומרוכז

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

באשמורת בוקר יום השישי כ"ז אלול

בסיומו של שבוע החיזוק נתאסף כאיש אחד בלב אחד
יחד שבטי ישראל בראשי עם קודש

לתפילת רבים

למרגלות הכותל המערבי לשפוך שיח
ולהתחנן על צרת הכלל והפרט

לפני התיבה יעברו שלוחי קהל אלפי ישראל הגה"ג מוהר"ר

רבי **ראובן אלבז** שליט"א

רבי **שמואל אליעזר שטרן** שליט"א

רבי **אליהו שמעון גלאי** שליט"א

רבי **אליהו אבא שאול** שליט"א

סדר התפילה: סליחות - תפילת שחרית כוונתיקין - בשעה: 5:45 - תפילת רבים
- אפשרות לסליחות גם לאחר התפילה.

• כיבוד קל באוטבוסים לאחר התפילה

שבוע החיזוק ללימוד 'הדף היומי' בהלכה' ושמירת הלשון לרגל הילולת מרנא 'החפץ חיים' זיע"א

הסעות חינם בהרשמה מראש:

אשדוד: 054-8526943 אלעד, פ"ת, גני הדר: 058-4484540 ביתר: 052-7125461 בני ברק: 054-8506922 050-4188922

בית שמש: 02-6277924 050-4130788 052-7617776 דרום: 052-7686891 ירושלים: 050-4147774 מודיעין עילית: 05-7613450

להתכונן בהדרגה

הקדוש פשוט יתפספס. 'היום יבוא ויפנה – ולא נבואה שעריך'.! לכן הקדים הקב"ה את יום הדין בו נידונים על חיינו הגשמיים, "מי יעני ומי יעשר", וכך מתוך התפילה והתחנונים על צרכינו הגשמיים – אנו מכינים עצמנו בהדרגה לקראת היום הגדול, יום הכיפורים.

כוכבי אור שם: הקב"ה יודע לבבות בני אדם כי רחוקים המה מאוד מדברים רוחניים כמו סליחת עונות ועולם הבא ... ולא יוכלו לעלות פתאום למדרגה הגבוהה להרגיש ענין הרוחני של יוה"כ, לזאת צוה להם לעשות ר"ה בו דנים את האדם על דברים גשמיים שיש לו בהם הרגש גדול וכאשר יחם לבבם בבקשתם על בני חיי ומזוני - אולי יוכלו לצעוד הלאה גם ליוה"כ.

יש להוסיף כי יסוד הצורך בהכנה נפשית לקראת קיום מצווה מופיע במקומות רבים. על חכמי ישראל מסופר שהיו משתתפים בעצמם בהכנות לשבת, שכן 'מי שלא טרח בערב שבת לא יאכל בשבת'. הכוונה הפנימית היא, שמי שאינו מתחיל את ההכנות לשבת כבר ביום שישי – אינו זוכה לחוות לעומק את קדושתה. עוד מבואר בהרחבה בכתבי חב"ד אודות הצורך בהכנה לתפילה, כמו טבילה במקווה, מתן צדקה ולימוד החסידות, שכן אי אפשר לעבור ישר מהמיטה לעמידה לפני המלך.

עד כאן ההסבר הבסיסי למהותו של יום כגישת בעלי המוסר. עם זאת, ההסבר הזה מתמקד בהיותו יום הדין על צרכינו הגשמיים. אולם כאמור, הטעם הראשון שהביא הרס"ג התמקד דווקא בהדגשה חגיגית ומרוממת: יום המלכת המלך על העולם כולו. עלינו למצוא אפוא הסבר שיקשר בין כל פרטי וחלקי החג ויפתור גם בעיית קדימת ראש השנה ליום הכיפורים.

מסביר הרבי על פי תורת החסידות הסבר נפלא: לפני 526 שנים, ה'רנ"ב (1492) התפרסמה גזירת "גירוש ספרד". מלכי המדינה, פרדיננד ואיזבלה, הותירו בפני מאות אלפי יהודים את הבחירה האכזרית: לעזוב או להתנצר. עשרות אלפים בחרו לעזוב, אך רבים בחרו לקבל למראית עין את דת הכנסייה ולהמשיך לקיים חיים יהודיים בסתר. אלפים מבני אותם אנוסים התקבצו בעיר ברצלונה ומשם המשיכו לשמור חיי מסורת במחתרת.

דון פרננדו אגולר היה אחד הדמויות החשובות בין האנוסים. הוא נשא תפקיד רם של מנצח התזמורת המלכותית, הוא עמד בשורה הראשונה של האליטה התרבותית בספרד, אך בסתר ניהל חיים יהודיים. במרתף ביתו אפשר היה למצוא בשר כשר, ובליל הסדר וליל כל נדרי היו אנשים מסכנים נפשם להתקבץ בביתו להתפלל יחד. חלפו חמש שנים ארוכות מאז הגירוש, בכל יום נתפסו יהודים כאנוסים והועלו על המוקד במרכז העיר. איש לא ידע מה יילד יום. ואז אירע דבר מוזר: בכל רחובות ברצלונה נתלו הזמנות חגיגות לקונצרט חגיגי של התזמורת המלכותית, התזמורת תעלה מופע ייחודי של מוסיקת עמים ושבטים פרימיטיביים ותעניק כבוד לתרבויות שנשכחו מהעולם. הדבר המדהים היה מועד ההופעה: 10 בספטמבר, בעצם ראש השנה היהודי.

זה היה הלם בקרב קהילת האנוסים: דון אגולר השתמד? ! האם זאת הדרך להכריז כי נטש את הדרך היהודית? ! לחלל בפרהסיא את ראש השנה? ! הסקרנות הייתה עצומה וכמובן לא היה יהודי אחד שלא הגיע להיות נוכח בעצמו באותו קונצרט. התזמורת ניגנה מוסיקת שבטים עתיקים ואז פתאום

להעניק תחילה הזדמנות לשפר את הכרעת הדין, בדמות עשרת ימי תשובה בהם שבים ומתחרטים על חטאינו, אחר כך היה אמור לבוא היום הגדול והקדוש יום הכיפורים בו הקב"ה מטהר ומזכך אותנו מכל חטאינו, ורק בסוף התהליך צריך לבוא ראש השנה, יום הדין, "היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים"?

אולם כשהסדר הפוך, יוצא כאילו יום הדין פועל חלילה לרעתנו. השנה החדשה מתחילה ביום משפט על כישלונותינו, "כי זכר כל היצור לפניך בא, מעשה איש ופקודתו ועלילות מצעדיו גבר, מעשה אנוש ותחבולותיו ויצרי מעללי איש", הקב"ה פותח ספרים וכותב את הכרעת הדין בהתאם למצבנו השפל הנוכחי (ורק ניתנת הזדמנות לשנות את ההכרעה בעשרת ימי תשובה), ופתאום לאחר תשעה ימים מגיע יום כפרה שמטהר מכל כשלי השנה הקודמת. הרי איפכא מסתברא?

נתחיל עם ביאורו של רבי ישראל מסלנט על שאלת הפתיחה שהעלה בעצמו, ונקדים לה משל נחמד: הקיסר פרנץ יוזף, מלך אוסטריה. היה אחד המנהיגים הבולטים באירופה לפני כ-150 שנה. הוא מלך על אוסטריה והונגריה במשך 68 שנים והפך לשליט בלתי מעורער. לאחר עשרות שנות מלוכה הוא התמלא בתחושת גדולה עצמית והשתוקק לבנות סמל מפואר, מבנה אדיר שינציח אותו לעד. המלך פנה אל בכיר האדריכלים באירופה וציווה להקים בניין אופרה משוכלל במרכז וינה שינציח את דמותו. אחרי חמש שנים של עבודה מאומצת, קם מבנה אדריכלי מרשים וכולט למרחוק. האדריכל ציפה בהתרגשות לביקורו הראשון של המלך בבניין האופרה ושילב זאת בהופעה מוסיקלית אדירה עם שלוש הטונורים הגדולים. הערב המרגש הגיע וכולם המתינו לכניסתו של הקיסר. השיירה המלכותית עצרה על יד הבניין, המלך הוציא את הראש מחלון המרכבה ואפילו לא ירד ממנה. הוא פתח בצעקות: "טיפשים, בורים גמורים, חסרי הבנה באמנות ותרבות. תחריבו מיד את המבנה הכושל".

האדריכל ניגש אל המרכבה ברגליים רועדות והמלך קרא: "בטיפשותך בנית את אולם האופרה בקומת הקרקע, כך שנכנסים אליו במעבר חד מהרחוב. אבל אולם אופרה אמור להיבנות גבוה, מעל הקרקע. הדרך אליו אמורה לעלות דרך שלוש קומות ומאה מדרגות, כדי להרים את הנכנס בהדרגה מהחיים הארציים ולהכניס אותו אט-אט לאווירה נעלה של חוויה נשגבה".

האופי האנושי נוצר בצורה כזו שאנחנו לא בנויים לשינויים חדים. איננו יכולים לעבור בלחיצת כפתור ממצב למצב ולהיכנס לאווירה אחרת. אנו חווים לעומק את תלאות החיים ולכן זקוקים לזמן כדי לפשוט את השכבות שהצטברו על הגופש ולהיכנס לאווירה אחרת. התופעה הזו קיימת אפילו בשינויים פיזיים, האדם נזקק לזמן כדי להסתגל לאור, אדם שיצא מחושך לאור – לא יראה בהתחלה כלום. לכן מברכים את הקב"ה: "בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים ... גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור". המעבר מחושך הלילה לאור היום אורך יותר משעה, כמו לגלול ספר תורה בשמחת תורה מחתן תורה בפרשת וזאת הברכה לחתן בראשית.

זאת הסיבה לדעת רבי ישראל סלנטר, שהתורה הקדימה את ראש השנה ליום הכיפורים: הקב"ה ידע שהאדם אינו יכול לעבור משגרת אוגוסט לקדושת יום הכיפורים. היום

מספר ידידי שליח הרבי בבלגיה הרה"ח שבתאי סלביצקי: הרבי מליובאוויטש היה 'בעל התוקע' בבית הכנסת בבניין 770 בברוקלין. מעמד התקיעות היה חוויה רוחנית מלאת הוד שחיברה בין שמים וארץ, אלפים אלפים היו נדחקים בדוחק עצום בכדי לשמוע את התקיעות, מנהג עשו להם בתי הכנסת בשכונת קראון הייטס, בהגיעם ל'תקיעות' עוזבים את ביה"כ ופונים לשמוע את התקיעות מפי הרבי, וכך לפני מעמד התקיעות ב-770 'נשפכו' מניינים על גבי מניינים אל אולם התפילה של הרבי והדוחק הופך ללא הגיוני. בראש השנה תשל"א עברו תקיעות השופר בצורה חלקה, אבל התקיעה האחרונה לא יצאה. הרבי החליף בין השופרות, פרש את טליתו הקדושה על ערימת המכתבים שקיבל מהחסידים בערב ראש השנה והתאמץ לתקוע, ושוב החליף בין השופרות והתקיעה לא יצאה. אחרי עשרים דקות של מאמץ, הרבי הביט לכיוון מסוים בבית הכנסת, לקח שוב את השופר – והפעם נשמעה התקיעה היטב.

במוצאי ראש השנה היה הרבי מקיים את מעמד "כוס של ברכה", אלפי אנשים עברו לפניו וקיבלו מעט יין מהכוס. לפתע עבר אדם ולחש משהו באוזנו הקדושה של הרבי. הרבי לחש לו משהו בחזרה. שוב הוא פנה לרבי ושוב הרבי השיב לו. זה היה דו שיח חריג וכשירד התנפלו עליו הבחורים וביקשו להבין את שאירע. הוא סיפר שלא זכה לילדים וכאשר עבר לקבל יין, ביקש ברכה. הרבי ענה לו: "ישמור הבטחתו". הוא לא הבין באיזו הבטחה מדובר ולכן שאל שוב. הרבי ענה: "ישמור הבטחתו בעת התקיעות". הוא נזכר שבאותם רגעים גורליים כאשר הרבי התאמץ לתקוע את התקיעה האחרונה, הוא חש שזו עת רצון וקיבל על עצמו כי אם יזכה השנה לפני בטן, יביא אותו בשנה הבאה לשמוע את התקיעות מהרבי. בדיוק כשחשב את המחשבה הזו, הרבי הרים את הראש והביט לכיוון שלו ... כעת הזכיר לו הרבי את ההחלטה הטובה שלו ...

ראש השנה הוא זמן להחלטות טובות יחד עם זה יום ראש השנה הינו יום הדין, הנחת המוצא של כולנו היא, שהקב"ה אוהב אותנו ורוצה בטובתנו. אף שבעוד ימים ספורים נעבור לפניו כבני מרון בכס המשפט, הקב"ה שופט אותנו בחמלה וברחמים ומעדיף את הזכויות על פני העוונות. וכאן מעלה אבי שיטת המוסר, רבי ישראל סלנטר, שאלה עצומה שאין פשוטה ממנה: איך זה שראש השנה קודם ליום הכיפורים? הרי מכל סיבה שהיא מבנה החגים אמור להיות הפוך? ראשית, מבחינת הסדר הישר: יום הכיפורים הוא יום של טהרה והתנקות מחטאי השנה הקודמת, תשע"ח, "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' טההרו", בעוד שראש השנה הוא המעבר לשנה החדשה, תחל שנה וברכותיה, תשע"ט, ואם כן, ברור שאנו אמורים לסגור קודם את השנה הקודמת ורק אחר כך להתחיל את השנה החדשה?

כל סטודנט שלמד מבוא לכלכלה יודע שבסוף שנת העסקים עורכים ספירת מלאי, מאזן ומצבת עובדים, ורק אחר כך מתחילים שנה חדשה עם החלטות חדשות וכיווני השקעה אחרים?

אמנם השאלה עמוקה ועצומה הרבה יותר: לא מדובר רק בסדר טוב, אלא בעניין של צדק ורחמים. הרי הקב"ה אוהב אותנו ורוצה בטובתנו, "אהבת עולם אהבתנו", "אתה נותן יד לפושעים וימניך פשוטה לקבל שבים", ולכן היה ראוי

נטל מנצח התמזורת, דון אגולר, קרן של איל, בשפה היהודית: "שופר", והריע בו עשר תקיעות שלמות. אדם מן הצד היה בטוח שזה כלי תרועה של שבט קדום מהאמזונס, אבל אלפי יהודים בקהל זכו בפעם הראשונה מאז הגירוש לשמוע קול שופר.

לפי התפיסה החסידית, אגולר ניסה לעשות משהו שהוא הרבה יותר מקיום המצווה המעשי. הוא זעק את עצמו. על פניו הוא היה נוצרי, צלם גדול עיטר את חזהו, שיער הראש שלו היה מסופר במיטב אופנת התקופה, בכל יום ראשון הוא ביקר בכנסייה, אבל הקול של השופר הריע לפני ריבונו של עולם: מעל ומתחת לכל זה אני אחד אתך.

זאת מהותו של ראש השנה: לאתחל מחדש את הקשר בינינו ובין רבש"ע ובצורה עמוקה יותר מאשר השנה שעברה. למה הדבר דומה? קראתי מחקר מעניין האומר שמערכות יחסים בנויים בצורה מעגלית ולא ישרה (לינארית). זה לא שאנחנו בונים ומחזקים כל העת את הקשר בצורה חיובית. לא ולא. החיים בנויים בצורה מעגלית שהולכת וחוזרת כל הזמן אל נקודת ההתחלה. השלב הראשון הוא ההחלטה להיות יחד. זאת החלטה מלאה התלהבות ואהבה. אחר כך מגיע שלב ההסתגלות. החיים נכנסים לשגרה והמעשים השוטפים שוחקים את האהבה. אנחנו עסוקים בלעבוד, להתפרנס, לגדל ילדים והאהבה נזרקת הצידה. מכאן צומחים ריבים ומתחים וכל מרעין בישין.

אולם אז מגיע השלב השלישי: הזוג מתקרב אל יום הנישואין, והיום המיוחד הזה גורם להם לבצע הערכה מחודשת של הקשר. הם חושבים על מה שבנו ביניהם, על התועלת של הקשר – ומתוך זה צומחת מחויבות חדשה והרבה יותר עמוקה. זאת בעצם חזרה אל נקודת ההתחלה אך ברמה עמוקה הרבה יותר. וכך בכל שנה מחדש.

ראש השנה הוא התחדשות האחדות העצמית בין הקב"ה וישראל. הקב"ה מצווה אותנו לפתוח את השנה החדשה בהערכה מחודשת של הקשר ובפיתוח מחויבות יותר עמוקה כלפיו. לאורך חודש אלול אנחנו בוחנים את החלק הרוחני של חיינו וכשיהודי מכריז בראש השנה: "מלוך על העולם כולו בכבוד" הוא זועק ברמה חדשה ועמוקה את התמסרותו למצוות ה'.

ולכן מצווה התורה להריע בשופר: השופר הוא קול פשוט שאומר את מה שעמוק יותר מן המילים. השפה היא מכשיר מוגבל שאינו יכול למצות את רגשי הלב. אנו מתקשים לתאר רגשות, איננו מוצאים מילים לתאר אושר או כאב נורא, ככל שמדובר בתחושה עמוקה ואינטיםמית – כך נגמרות לנו המילים. אהבה אמיתית מתבטאת לפעמים בשתיקה יותר

מאשר בדיבור. זה בדיוק התפקיד של שפת השירה, האמנות, המוסיקה, כדי לתאר את מה שבעומק הלב. השופר הוא הכלי שמדבר במקומנו: הוא מתאר את עומק ההתחייבות המחודשת שלנו לרבש"ע.

למעשה, הבעיה היא יותר עמוקה. לא רק שאיננו מוצאים את המילים, אלא שהמילים מזויפות. כיצד אחרי כל השנה המזופתת שהייתה נבוא ונזעק: "המלך"? אז נוטלים את השופר שייחצה את הפער בין המילים ובין המעשים ויאמר את מה שאנו מתקשים להוציא מהפה.

הבעש"ט הביא לכך משל מיוחד במינו: מעשה בבן מלך מפונק שנשלח על ידי אבא שלו למדינה מרוחקת. בני אותה מדינה היו בורים ונבערים ותפקידו של הנסיך היה ללמד אותם דעת. להנחיל להם אינטליגנציה, שפות ומדעים. הוא הגיע לשם בשעת ערב וכולם ישבו באחוזה סביב המדורה. האווירה הלבבית כבשה אותו והוא לא רצה לבלבל להם את המוח עם מדע צונן. בבוקר כולם היו יוצאים ביחד אל העבודה בשדה ואיש לא היה פנוי להקשיב לו. כך חלפו הימים ובמקום להרים אותם הוא דבק בהם. הוא החל לגדל את שערו פרא, חי חיים פשוטים ורגועים ולא דרש מעצמו יותר מדי.

חלפו כמה שנים ופתאום יום אחד זה היכה בו: אני לא מכאן. אני נסיך, בן מלך, נועדתי לשלוט על העולם ומה אני עושה בין הנבערים האלה? עם השיער הארוך והבגדים המרופטים הוא רץ אל ארמון המלוכה, אך כשהגיע אל השער קלט שאיש אינו מכיר אותו. חלפו שנים והוא נראה לגמרי אחרת מאז שעזב. כשניסה להוציא הגה מהפה, תפש פתאום שאינו זוכר את שפת המדינה. עצוב ומבוויש עמד על יד שער הארמון וציפה לנס. יום אחד נפתח השער והמרכבה המלכותית התגלגלה החוצה, הנסיך רץ לכיוונה ורק מילה אחת יצאה לו מהפה. המילה האחרונה שזכר בשפת המדינה: "א-ב-א"!

בראש השנה אנחנו אמורים לבטא משהו שהוא הרבה יותר עמוק ממילה כזו או אחרת: את עצם ההתקשרות לקב"ה? אנו אמורים לענות על השאלה הגדולה: "מי אני"? מעל ומעבר לכל המעשים – האם אני עצמאי או מאוחד עם ה'? אולם אחרי כל השנה המזופתת שהייתה, האם היינו מסוגלים להיות כנים? ! אז נוטלים את השופר והקול הפשוט מטפס במקומנו. כעת אפשר לסגור את הקצוות: מצד אחד, ראש השנה הוא יום של הכרת המלך, כלומר, קבלת מלכותו מחדש, ולכן הוא יום חג והודאה על הזכות להיות חלק מהמעמד העצום הזה. במקביל, גם אין מזכירים את החטאים והוידוי, משום שאין זה יום של תשובה על חטאים, אלא יום של התמסרות. אולם מצד שני, צורת ההמלכה היא של יכבה ולא של תקיעה. משום שהשופר בא לבטא את זעקת הלב, את המרירות על הפער בין

מה שאנו רוצים למה שאנו עושים.

בכך מבאר הרבי מליובאוויטש את השאלה בה פתחנו: מדוע ראש השנה קודם ליום הכיפורים? שכן ראש השנה הוא זה שיוצר את יום הכיפורים. הוא הרגע בו נולדת הטהרה של היום הקדוש. רק לאחר שאדם הכריז כי הוא שייך לקב"ה, אפשר להתחיל את התשובה האמתית ולהתחרט על החטאים. לאחר ההכרזה העמוקה "מי אני" - החטאים נמוגים ונעלמים ומאבדים את משמעותם. אם נחזור אל משל מערכות היחסים, בני זוג יכולים לריב כל השנה, אך לאחר שהם מאשרים מחדש ובעומק יותר את הקשר ביניהם – הריבים הופכים להיות חסרי משמעות.

יום הכיפורים אינו יכול לחול לפני ראש השנה, משום שאין כפרה ללא אהבה. אין מחילה ללא הצפת קשר שהוא עמוק יותר מן הפגיעות.

כותב הרבי מליובאוויטש, במכתב כללי לימי הסליחות תשכ"ג: למרות שימי ראש השנה הם התחלת ופתיחת עשרת ימי תשובה – אין נאמרים בהם תחנון ווידוי על חטאים, כי רגש ההתאחדות עם הקב"ה באמצעות 'ההכרה', כובש את האדם במידה כזו שכלל שיהיה גודל הצער על מעשי העבר, הוא מתבטל ברגש יראת הרוממות המשתלט עליו. ולאמתו של דבר, הרי גם התשובה (במשמעותה העמוקה: שיבה אל המקור) קשורה עם תוכנו הפנימי של ראש השנה, המתבטא ברעיון ההכרה.

רק לאחר ראש השנה, באים שאר חלקי התשובה של חרטה על העבר וקבלה על העתיד בוידויים וסליחות כהמשך טבעי והכרחי להכרת ראש השנה. הרגשת ההתקשרות וההתאחדות עם המלך – המחודשות והמחזקות – חייבות לעורר רצון והחלטה לסלק את כל המפריע להתקשרות.

מה זה אומר בתכל'ס? בהמשך אותו מכתב כללי, הרבי קובל בצער על כך, שאחרי כל ההכנות וההתרגשות, ימי תשרי חולפים בלי להשאיר רושם על השנה. הסיבה לכך - מסביר הרבי - שעוסקים ברעיונות גדולים ופחות בהחלטות פשוטות שמשאירות רושם מתמשך. התפיסה היהודית היא כי מהפכות גדולות עושים בצעדים קטנים. כל התעוררות חשובה אמורה להוביל לשינוי אחד בשטח.

לכן אצל חסידים נזהרו למעט בשינה בראש השנה, למעט אפילו בלימוד תורה, ולנצל כל רגע בארבעים ושמונה השעות הללו לאמירת תהילים פשוטה, המבטאת קבלת עול מלכות. מעבר לכך, חסידים נוהגים לקבל "הידור" רוחני בראש השנה, וכך פורטים את ההתעוררות של ימי תשרי לכסף קטן ונוח לתפעול. הרבי עצמו התבטא במשך השנים על עניינים מסוימים שקיבל אותם על עצמו כהידור בראש השנה.

כשניסה להוציא הגה מהפה, תפש פתאום שאינו זוכר את שפת המדינה. עצוב ומבוויש עמד על יד שער הארמון וציפה לנס. יום אחד נפתח השער והמרכבה המלכותית התגלגלה החוצה, הנסיך רץ לכיוונה ורק מילה אחת יצאה לו מהפה. המילה האחרונה שזכר בשפת המדינה: "א-ב-א"!

ראש השנה - כח של ראש

בראש השנה יש לאדם את המידות הטבעיות והאמיתיות שלו - כפי שהוא היה בבריאתו המקורית, בראש השנה האדם יכול להחריב את עולם - ויכול לבנות עולם! אברהם יצחק ויעקב - לא נפטרו מן הדין (ראה מה שהביא המסילת ישרים פרק ד' בשם כמה מדרשים), שמואל הנביא, בשעה ששאל העלה אותו באוב חרד חרדה גדולה כיוון שחשב שהוא נקרא לדין, ואילו אנחנו בעולם הזה, בים הדין - בראש השנה, עומד לו יהודי ותוקע בקרן של איל - ובאותה שעה "הקב"ה עומד מכסא דין ויושב בכסא רחמים" (ויקרא רבה כט, ג) - כביכול היהודי מזיז את כסר הכבוד!

כח החידוש - והאין סוף

לקב"ה יש תארים הנקראים על שם פעולותיו, "רחום", "חנון" - וכו', ואמרו חז"ל (שבת קלג, ע"ב), "מה הוא חנון ורחום, אף אתה היה חנון ורחום", וביאר הרמב"ם במורה נבוכים (ח"א פרק נד) שלנבראים ניתנה האפשרות והכח להידמות לבורא, ולהשתמש כפי היכולת בכוחות שמתייחסים אליו יתברך. אמנם, ישנם כוחות המיוחדים לקב"ה ואין להם דמיון בעולם הזה - אחד הכוחות הוא הכח לחדש יש מאין. כיום, בעולם המודרני אפשר לייצר כל דבר מכל דבר - אם יבוא משהו ויאמר על מכשיר חשמלי שייצרו אותו ממים שעברו תהליכים כימיים מורכבים - לא נוכל להכחיש אותו... בימינו הכל יתכן, אבל כל הכח הזה הוא רק לייצר "יש" מ"יש", אך עם כל ההתקדמות של המדע והשכלול - לא מצאו את הכח לייצר יש מאין!

ישנו כח נוסף שאין בעולם כדוגמתו, והוא הכח של "אין-סוף", כל מה שיש בעולם מוגבל, תמיד יש לו גבול וקצבה, כח זה של ה"אין-סוף" מתייחס אך ורק לקב"ה. ואם נשאל היכן בא לידי ביטוי הכח הזה של ה"אין-סוף? התשובה היא הכח של החידוש.

ישנו ביטוי בגמרא שאי אפשר להכניס "פיל בחור של מחט" (ב"מ לח, ע"ב) - כיון שזהו חוק מששת ימי בראשית שבתוך שני מילימטר אי אפשר להכניס דבר שרוחבו שני מטר, אך במה דברים אמורים? כשאין את הכח לחד, אך "בעל החידוש" יכול להכניס גם פיל בחור של מחט!

אדם צועד בדרכו ולפתע קיר חוסם את דרכו, מה עוצר אותו? החוק שאם יש קיר אי אפשר להתקדם, אבל אילו היה מסוגל אותו אדם לחדש, אין דבר בעולם שיוכל לעצור אותו!

כשהקב"ה חידש את העולם הוא ברא אותו יש מאין, בזה באה לידי ביטוי גדולתו האין סופית של הקב"ה, ויום זה של חידוש העולם נקרא "ראש השנה", כי ביום הזה באים לידי ביטוי הכוחות של ה"ראש", שהם כוחות אין סופיים.

היום הראשון של השנה נקרא "ראש השנה", הטור (אוה"ח סי תיז) כתב בשם אחיו רבי יהודה בן הרא"ש, ששלשת הרגלים מכוונים כנגד אברהם יצחק ויעקב, והנה בתפילת "פתח אליהו" מבואר שכל מדה [חסד, גבורה, תפארת וכו'] - שכנגד אברהם יצחק ויעקב [מכוונת לחלק אחר שבגוף, אם כן, ההבדל בין ראש השנה שנקרא "ראש" לשאר החגים המכוונים כנגד שאר איברי הגוף, הוא כהבדל שבין הראש לשאר האיברים].

ההבדל בין הראש לשאר חלקי הגוף, הוא עצום, אדם מרים את ידיו כלפי מעלה, הוא מגיע לגובה של אמה אחת... הוא עולה על כסא - עוד אמה... עולה לגג של בניין גבוה - עוד כמה עשרות אמות, ברגלי הוא יכול להגיע למרחק של עשרות קילומטרים - אבל כל הכוחות הללו מוגבלים במהותם, ואילו כוחות הראש הם בלתי מוגבלים, חוש הריח - אדם יכול לקלוט ריחות ממרחק, האזניים מסוגלות לשמוע קולות ממרחקים גדולים עוד יותר - את קולות הרעמים מהעננים הגבוהים, העיניים יכולות לראות כוכבים הרחוקים מאתנו אלפי שנות אור - מרחקים בלתי נתפסים כלל, ואילו "המח", מסוגל בשנייה אחת להגיע עד כסא הכבוד.

כך אמרו חז"ל (חגיגה יג ע"א), "מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע מהלך חמש מאות שנה, וכן בין כל רקיע לרקיע, למעלה מהן חיות הקודש... למעלה מהן כסא הכבוד...", המרחק מהארץ עד לכסא הכבוד הוא מרחק של רבבות שנים! והנה עומד לו אדם מישראל בארץ, אומר "אנא ה' הושיע נא", במוחו הוא דבק בקב"ה, ובאותו רגע הוא מגיע עד כסא הכבוד! כעין זה כותב גם הרמב"ם (במורה נבוכים ח"ג נא), שאדם החושב בשכלו על הקב"ה, הרי הוא דבק בהקב"ה. זוהי משמעות היום של "ראש השנה", כוחו של האדם ביום זה לעומת כוחו במשך כל השנה, הוא כמו ההבדל בין כוחות הראש לכוחות הגוף, ראש השנה הוא גדר של "ראש", כלומר, ללא גבול. והסיבה לכך היא, כי ראש השנה הוא "יום הרת עולם", היום של בריאת העולם - בו נברא אדם הראשון [אע"פ שתחילת בריאת העולם הייתה בכ"ה באלול, מכל מקום "החתן" - אדם הראשון, נברא - בראש השנה, ולכן יום זה נחשב ליום בו נברא העולם].

היום הראשון של הבריאה זהו יום שבו יש לאדם את כל כוחותיו שניתנו לו בשעת הבריאה, למחרת כבר לא היה זה אדם הראשון המקורי - קומתו שהייתה מהארץ עד לרקיע (חגיגה יב ע"א), התמעטה לכדי מאה אמה (בראשית רבה יב, ו), כעבור כמה מאות שנים - בדור המבול, שוב לא היה זה אותו אדם שחי מאות שנה, כל החביקה שלו התמעטה לכדי "והיו ימיו מאה ועשרים שנה" בלבד (בראשית ו, ג), שוב חלפו כמה שנים, ובדור הפלגה מצאנו את האדם כששפתו נבלה והוא נפוץ על פני כל הארץ (בראשית יא, ז-ח), אפשר להמליץ על כך מה את שאמר הרב מבריסק - אפשר להכיר את התכונות היסודיות של האדם רק בשבוע הראשון להיוולדו - אחר כך הוא כבר מחקה אחרים - זה לא הוא...

רק ביום הראשון לבריאתו היה האדם "מהארץ עד לרקיע, וצופה מסוף העולם ועד סופו" - ואין הכוונה רק למידות גשמיות - גובה ורוחב ומרחק בראייה שלו - אלא גם לכח התפיסה שלו! לכל אדם יש כח לפי מה שהוא - אדם רגיל יכול לרמוס ברגלו כמה נמלים... ואילו עוג מלך הבשן יכול היה בצעד אחד לרמוס עיר שלמה... כן הדבר אצל אדם הראשון - היות והמימדים שלו

חז"ל אומרים (יבמות סד ע"ב) ששרה אמנו הייתה איילונית, לא היו לה את הכלים ואת האפשרות ללדת, ומתי נפקדה שרה? בראש השנה! (ר"ה י ע"ב), לא היה שום יום בשנה שבו שרה אמנו יכלה להיפקד - רק בראש השנה יום שבו הכל מתחדש, אין גבול ואין שום מניעה, אפשר לחדש יש מאין! כן הדבר אצל כל יהודי המרגיש שחסרים לו הכלים לעבודת הבורא, יראת שמים לא מדברת אל לבו, מסכתות לא נקלטות במוחו, אין לו כח לחדש סברות בלימוד, חסרים לו הרגש והאהבה לעבודת השם יתברך - אין לו את הכלים. מספר הגרש"ד פינקוס זצ"ל, ישבתי פעם עם בחור צעיר שטווה לפניי את תכניותיו - בעוד עשרים שנה הוא יידע את כל הש"ס על בוריו, כיצד? הוא ילמד עמוד גמרא ליום, למחרת הוא יחזור עליו וכן הלאה, כששמעתי את הדברים צחקתי - לתמיהתו של אותו בחור מדוע אני צוחק אמרתי לו - אספר לך סיפור: נתתי פעם שיעור לפני ראש השנה באיזה מושב בנגב, והזכרתי בתוך הדברים שבמוסף של ראש השנה כשהחזן אומר בקדושה "איה מקום כבודו", מובא בקדמונים ונדפס במחזורים שאפשר לבקש אחד משלושה דברים - או בנים צדיקים, או עושר מופלג, או רוח הקודש, קם יהודי תמים משומעי השיעור ואמר "אני אבקש רוח הקודש!", אמרתי לו - "גם אם יתנו לך רוח הקודש, יש לך את הכלים להכיל את זה?", לבקש בנים צדיקים - אפשר כי אין זה תלוי באדם, לא צריך כלים מיוחדים לכך.

שלויה לא'ה

הרבה יותר מקיוסק

הרב ש"ך 6 (צמוד לאיצקוביץ)
טלפון: 03-5799991

גאי אגבון
קשה במהרה

שלויה לא'ה
יכין לכם את
האוכל לחג!!

כאן ניתן להשיג סימנים לראש השנה

חלות
צימוקים
וחלות
עגולות

60 סוגי סלטים
בטעם של סבא
שלויה לא'ה

5-35 ₪

קוגל
תפוח עץ
מיוחד

ראשי דג
וקציצות
גפילטע

פסי עוגות
קרם/מוס/
חלבי/ללא
סוכר

בקבוק מיץ
רימונים טבעי
סחיטה במקום

25 ₪

עוגות
דבש
חמות
אפיה במקום

מבחר
סוגי מאפים
רוגלעך/בורקס
מעל 1 ק"ג

21 ₪

קרפלעך
בשרי
ליום כיפור

מבחר
עוגות
שמרים

פתוח במוצ"ש | בערב ר"ה | ומוצאי ר"ה

משלוחים על כל מוצרי החנות!

רח' הרב ש"ך 6 (צמוד לאיצקוביץ) טל: 03-5799991

הם הסיבה שעבורה הקב"ה חידש את העולם – "עולם חסד ייבנה", (תהלים פט, ג), ולא סתם חסד אלא – "חסד א-ל כל היום" (תהלים נב, ג), חסד של א-ל לשון חוזק (עי' במדב"ר פי"ב, א), וכשבאים עם י"ג המידות של רחמים – "ה' ה' א-ל רחום וחנון... ורוב חסד..." אין שום דבר – גם החטא החמור ביותר – יכול לעמוד כנגדו! זוהי העוצמה של כח החידוש.

וזוהי מהותו של ראש השנה, ביום של חידוש העולם אין שום מניעות – יום של חידוש הוא יום של חסד ורחמים ללא גבול.

יום הזיכרון

דבר זה בא לידי ביטוי בנקודה נוספת, ראש השנה נקרא גם "יום הזכרון".

מהו זכרון? אם אדם זוכר שאתמול היה במקום מסוים – פירשו, שעכשיו יום האתמול נמצא בזכרוננו – בראשו, ראש השנה הוא יום זכרון – יום שבו הקב"ה זוכר אותנו, כביכול היהודי נמצא בראשו של הקב"ה.

גם אם אבא נאלץ לפעמים להכות את בנו, בכל זאת הוא זוכר רק את מעשיו הטובים, כך הקב"ה לא זוכר לנו את חטא העגל – על זה נאמר "זכרתי" – רק על "חסד נעורייך", אמר הקב"ה "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך" (ירמיה ב, ב) ! וכשבזכרון של הקב"ה יש רק את מעשיו הטובים של האדם, ביום שהאדם נמצא בזכרוננו של הקב"ה – בראש השנה – יכול האדם לפעול ולשבור את כל המניעות, ולכן גם אם בכל ימות השנה קשה ביותר להשתנות, בימים אלו נקל על האדם לעשות תשובה ולהשתנות.

זוהי הסגולה והמעלה של הימים הללו. השינוי תלוי באמונת האדם שבכחו להשתנות הנקודה של ראש השנה היא, "היום הרת עולם" – הכל מתחיל מהתחלה, אפשר להשתנות! הבטלן יכול להפוך למתמיד וכו' וכו' – ומציאות זו כוללת כל אחד ואחד מאתנו.

ומדוע אין אנו משתנים? מפני שאיננו מאמינים שאפשר להשתנות, דוגמה לדבר, אדם לעולם לא התפלל שתהיה לו עין נוספת... זה היה יכול להיות מאוד שימושי אם הייתה לו עוד עין... ולמה לא מתפללים על זה? מפני שהאדם לא מאמין שזה יקרה, האדם מבקש רק על דברים שהוא מאמין שהם יכולים להיות.

זוהי עבודת הימים הללו – להשתנות! אפשר לעשות תשובה, על ידי עבודה, על ידי תפילה – ובעיקר על ידי י"ג מידות של רחמים שהם כח החידוש – כח אין סוף, להאמין שאפשר להשתנות, יום שהוא בבחינת "ראש" – כח בלתי מוגבל – כח של אדם הראשון קודם החטא, ובאמונה זו בכוחו של האדם לחדש וליצור כלים, לבנות עולם חדש!

מעובד על פי שיחות של הגרש"ד פינקוס זצ"ל בברכת שבת שלום, ושנה טובה ומבורכת צוריא קריספל

כך אמרתי לאותו בחור שתכנן ללמוד כל יום עמוד גמרא – "יש לך את הכלים להכיל את הלימוד הקדוש הזה?" אמנם, כל זה בימים רגילים, אבל בראש השנה, שכל מהותו הוא יום של התחדשות יכול האדם לברוא יש מאין – יש לו את הכח לברוא את הכלים.

הכח שעל ידו אפשר לחדש דברים ולהסיר את המניעות הגדולות ביותר הוא הכח של י"ג מידות של רחמים. חז"ל (שבת פח ע"ב), מגדירים את חטא העגל – "עלובה כלה מזנה בתוך חופתה" – וביאור הדברים, שהנה אישה שקלקלה זהו חטא נורא, אך כבר אמרו חז"ל (סוטה ז ע"א), "הרבה יין עושה, הרבה שחוק עושה, הרבה ילדות עושה, הרבה שכנים רעים עושין", וכשבאים לדין יש איזה לימוד זכות – אבל "כלה מזנה תחת חופתה"? ! בדרך הטבע – זהו דבר חמור ביותר, אין בכלל מקום לדין ואין מקום לדין, זהו סוף פסוק!

זה היה חטא העגל – חטא חמור ונורא שאין מה לבקש רחמים – אמנם כבר כתב הכוזרי (מאמר א אות צג), "חטא שהגדילוהו עליהם לגדולתם, והגדול מי שחטאיו ספורים", כלומר שחטא זה נחשב כה חמור בגלל הגדלות של עם ישראל, מכל מקום, לא היה מקום לבקשת רחמים.

כך היה באמת באופן טבעי, אבל עם הכח של י"ג מידות של רחמים ניתן היה לכפר גם על חטא העגל, כי עם כח כזה אפשר לכפר על הכל, וכמו שאמרו חז"ל ("ר"ה יז ע"ב), "ברית כרותה לשלש עשרה מידות שאינן חוזרות ריקם" – "ברית" פירושה ללא תנאים – בכל מצב ובכל זמן, וכמו שאמרו התוס' על דברי הגמא בשבת (נה ע"א), "תמה זכות אבות" – "אומר רבנו תם דזכות אבות תמה אבל ברית אבות לא תמה" – כי ברית היא דבר הקיים לעולם.

והסיבה לכך היא, ש"ג מידות הם שורש והמקור של מציאות העולם, החסד והרחמים

כיום, בעולם המודרני אפשר

לייצר כל דבר מכל דבר -

אם יבוא מישהו ויאמר על

מכשיר חשמלי שייצרו אותו

ממים שעברו תהליכים

כימיים מורכבים - לא נוכל

להכחיש אותו... בימינו הכל

יתכן, אבל כל הכח הזה הוא

רק לייצר "יש" מ"יש", אך עם

כל ההתקדמות של המדע

והשכלול - לא מצאו את הכח

לייצר יש מאין!

כשהקב"ה חידש את העולם

הוא ברא אותו יש מאין, בזה

באה לידי ביטוי גדולתו האין

סופית של הקב"ה, ויום זה של

חידוש העולם נקרא "ראש

השנה", כי ביום הזה באים לידי

ביטוי הכוחות של ה"ראש",

שהם כוחות אין סופיים

ניצבים כולכם - כולנו

רגע לפני שאנחנו ניגשים למשפט, עלינו להתאחד ולהתאגד, כי רק כך נבטיח את זכייתנו בדין • מה סיפר שר השיכון בסיורו בבית הספר 'מדעים ויהדות' ומה הקשר בין תקיעת שופר לאחדות כלל ישראל?

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם, ראשיכם שבטיכם, זקניכם ושוטריכם, כל איש ישראל".

זו ההכנה הראויה והאמיתית ליום הדין: "אתם ניצבים היום כולכם", כשאתם מאוגדים ומאוחדים יחדיו, כולכם, אז זו הסגולה הניצחת לבוא אל יום הדין, וכפי שהכתוב ממשיך "טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך, מחוטב עציך עד שואב מימך".

כשאנחנו ניגשים למשפט יש לנו לזכור דבר נוסף: כולנו אחים. כולנו כאחד עומדים למשפט. ורק כך נזכה למשפט ונזכה להיחתם בספרם של צדיקים גמורים בשנה הבאה עלינו לטובה. 'ברכנו אבינו - כולנו כאחד'!

...

הגאון הצדיק רבי יורם אברג'ל מנתיבות זצ"ל היה דורש את הקשר שבין האחדות ולימוד הזכות לבין ראש השנה והמצווה החשובה ביום זה, תקיעת שופר. חכמינו זכרונם לברכה אומרים שתקיעת שופר באה לעורר את זכותו של יצחק אבינו: "אמר הקב"ה, תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם".

ואומרים חז"ל שלעתיד לבוא יאמר לו הקב"ה לאברהם: "בניך חטאו לי", וישיב אברהם: "רבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך". ואחר כך יאמר כך ליעקב שמא מחמת שהיה לו צער גידול בנים, יבקש הוא רחמים על עם ישראל, וגם הוא ישיב: "רבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך", עד שלבסוף ישאל את יצחק, ודווקא הוא יליץ בעד עם ישראל דברי זכות, ויצאו זכאים מלפני הקב"ה.

לכן, בראש השנה, בימים בהם אנו מחפשים זכויות, אנו מזכירים דווקא את "אפרו של יצחק", שהוא מי שמצא עלינו לימוד זכות, לרמז ולומר כי אנו ממשיכים בדרכו של יצחק, ואף אנו מלמדים זכות על בני ישראל, איש על רעהו, ובזכות זאת שילמד עלינו אלוהים זכות.

זהו גם עניינו של השופר, שמרמז על קיבוץ ואחדות ישראל, וכפי שאומרים בתפילה: "תקע בשופר גדול לחרותינו... וקבצנו יחד", לרמז שבראש השנה ובפרט בעת תקיעת השופר, הכוונה היא להתאחד עם עם ישראל באהבה אמיתית וכנה, ובזכות זה נצא בעזרת ה' זכאים בדין ונזכה לשנה טובה ומבורכת.

שבת שלום שנה טובה לכל עם ישראל המאוחד, ברכנו אבינו כולנו כאחד.

יחד שבטי ישראל!

הרב בן ציון (בנצי) נורדמן

ואינו רוצה לתת, יש מי שאין לו ורוצה לתת, והקב"ה מצרף את היכולות של הראשון עם הכוונות של השני וביחד יש כאן נתינה הגונה.

כל אחד בעצמו, אינדיבידואלי, אולי אינו זכאי לעמוד לפני בורא העולמים, ואולי מעשיו הלא טובים יגברו על מעשיו הטובים חלילה. אבל כשאנחנו באים בחטיבה אחת, באגודה אחת - אנחנו מנצחים ויוצאים זכאים בדין.

לכן, רגע לפני המשפט אנחנו משננים היטב את החובה שלנו ומתפללים להצלחת המבצע של "וייעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם".

שר השיכון יואב גלנט בביקור השבוע בחדרה, צילום: שלומי גבאי

...

נהניתי לשמוע השבוע דברים ברוח זו, בביקורו המרשים של ידידי שר השיכון מר יואב גלנט בבית הספר 'מדעים ויהדות'. הוא סובב בין הכיתות והביע התפעלותו לנוכח בית הספר שמקדיש חום ואהבה לכלל התלמידים.

בדבריו לתלמידים בכיתות הגבוהות סיפר על עברו בשיטת וימיו כסגן וכמפקד, כמו גם הפעולות שנעשות היום כשהוא מתפקד בין היתר כחבר הקבינט מדיני בטחוני. המסקנה שלו הייתה - איך לא - שותפות וערכות הדדית אלו הדברים שמחזיקים אותנו וזה מה שהחזיק את עם ישראל לאורך כל שנות הגלות והשיבה לישראל.

אכן, השבת הזו, האחרונה בשנה, נקרא בתורה בפרשת ניצבים. הכתוב פותח במילותיו של משה רבינו לעם ישראל

אנו עומדים בימים שלפני ראש השנה, ימי המשפט בהם הקדוש ברוך הוא יושב על כיסא המשפט ודן את בוראי העולם יצורי כפיו לשבט או לחסד. "כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו - כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד נפש כל חי".

את המילים המרטיטות הללו מתוך הפיוט "ונתנה תוקף" הנאמרים בתפילת המוסף בימי הדין, כתב רבי אמנון ממגנצא. סיפורו של רבי אמנון הוא סיפורו של עם שלא נכנע לחרב ולשכול, דבק בא-ל חי ונותר נאמן לאלוהיו גם ברגעים הקשים ביותר.

ההגמון של מגנצא דרש מרבי אמנון, שהיה גדול הדור, להמיר את דתו. כדי להתחמק מהדרישה ביקש רבי אמנון שלושה ימים כדי לשקול בדבר. אחר כך התחרט על שלא דחה את ההגמון לגמרי מעל פניו וכמו הותיר לו פתח ורמז כביכול המרת הדת באה בחשבון מבחינתו.

ביום השלישי, משלא הגיע רבי אמנון לארמון, הביאוהו אל ההגמון בכוח. רבי אמנון הציע להגמון לכרות את לשונו, שכשלה כאשר לא דחתה את ההצעה מיד, אך ההגמון חפץ להעניש דווקא את רגליו, שלא הביאו אותו לארמון. הוא עונה בייסורים איומים, ואנשי ההגמון כרתו את פרקי אצבעות ידיו ורגליו אחת אחת והמליחו אותן במלח.

היה זה בסמוך לראש השנה, ומשהחזירוהו לביתו והגיע החג, ביקש שייקחוהו לבית הכנסת. שם, לפני אמירת קדושה, אמר רבי אמנון לשליח הציבור: המתן לי עד שאקדש את השם, או אז פתח את פיו ואמר את פיוט "ונתנה תוקף". מיד בסיימו פרחו נשמתו ושבה אל בוראה.

כי רק ההיאחזות שלנו באמונה היא שהחזיקה אותנו בימי הגלות המרים והמייסרים.

...

רגע לפני "ונתנה תוקף", אנו מבקשים בקשה מאוד ייחודית ליום הזה. מיד עם תחילת תפילת שמונה עשרה אנו מתפללים ואומרים: "וייעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". וכי מה הקשר בין אחדות ואגודה אחת לבין לעשות רצונו של אלוהים?

כולנו, כל אחד מאיתנו יודע את רום ערכו ומעלתו כמו גם חסרונותיו ומגרעותיו. "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", אומר שלמה המלך (קהלת ז, כ). אלו פנים יש לנו לגשת אל בורא העולמים עם חטאינו עוונותינו ופשעינו? מספרים לנו חז"ל על עניין הערכות ההדדית. יש מי שיש לו

הקיץ הזה הולכים על בטוח והכל במקום אחד

סורגדור

תעשיות מתכת ואלומיניום
להרגיש בטוח!

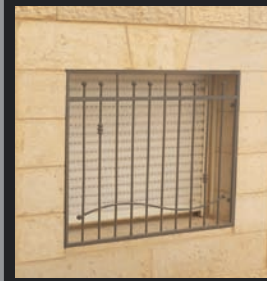
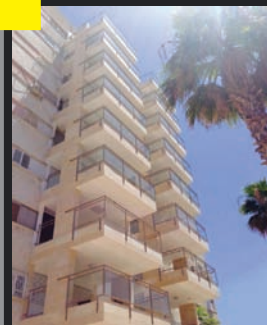
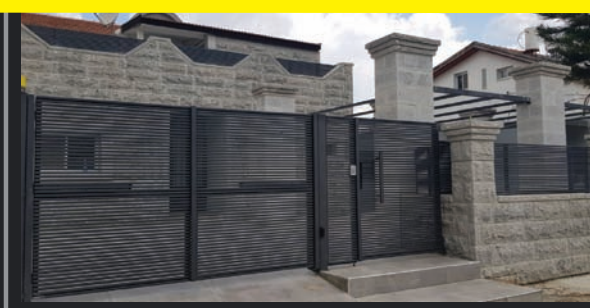
מחלקת ברזל

ביצוע והתקנת כל סוגי עבודות הברזל
סורגים | דלתות | גדרות ושערים מעוצבים | קונסטרוקציות מתכת

***החל מ-365 ₪ למטר**

8* שנים אחריות

כל החומרים עוברים
תהליך כימי
למניעת קורוזיה

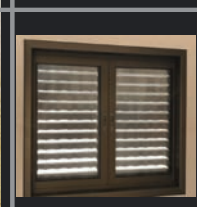
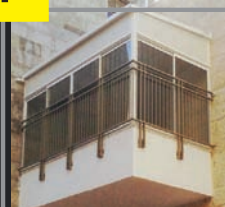
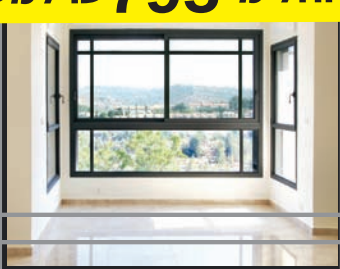
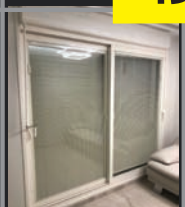
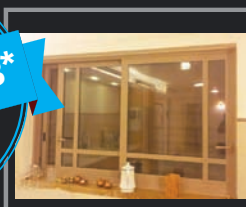

מחלקת אלומיניום
חלונות | דלתות | סגירת מרפסות (בשיטות מתקדמות ביותר)
חלונות בלגיים | תריסים | מעקות זכוכית

מובילים בעיצוב מוצרי אלומיניום

החל מ-795 ₪ למטר

3* שנים אחריות

מבצע קיץ רק עד ה-31.8.18 *לדגם סטנדרטי | מינימום 5 מ"ר | בכפוף לתקנון החברה

**מחירים מיוחדים
לקבוצות רכישה ולקבלנים!**

להזמנת יועץ ללא התחייבות:

1-700-555-055

בקרו באתר שלנו: www.soragdoor.com | מייל: soragdoor@gmail.com

סורגדור - המקצועיות, הניסיון והשירות המסור, עושים את ההבדל!
"סורגדור" הינה היצרן המוביל בתחום הסורגים ומוצרי אלומיניום
בכל חלקי הארץ. הצטרפו לאלפי לקוחות שבחרו בנו ותהנו מאיכות ושירות יוצאי דופן.

לתת לנפש להתחבר

מנסיעה לאומן בראש השנה ועד סליחות עם גיטרות בנוסח קרליבך - לכל אחד ישנו המסלול הרוחני הטוב ביותר עבורו והמועיל ביותר לנפשו

ברדיטשוב עם תפילה בסגנון של ר' שלמה קרליבך. אמר לי חבר אתה חייב לראות מה קורה שם. (במאמר המוסגר, פעם אמר ר' שלמה קרליבך שהוא רוצה להקים בית כנסת שבסוף התפילה לא רוצים לברוח ממנו אלא להישאר בו...). אני יכול להגיד לכם שלא האמנתי למראה עיניי, כל התפילה היו שם שירים וריקודים, חסידים ליטאים וספרדים, בקיצור כל עמך בית ישראל. יש אנשים שמחפשים משהו שונה, הם רוצים להתחבר למשהו אחר. איפה שהם היו לא נתן להם את זה, כי הרי אחרת הם לא היו פה.

ובכן מי שטוב לו איפה שהוא נמצא אשריו ואשרי חלקו, אבל בדור כל כך חשוך, אם אתה מרגיש שאתה מתחבר למשהו רוחני מסוים וזה מקדם בעבודת השם שלך - לך על זה. אנשים חייבים להיתפס על משהו. ועדיף שזה יהיה זה מאשר משהו אחר.

נפגשתי בגלל איזה מקרה שטיפלתי בו עם המזכיר הראשי בבית הדין הרבני מאחת מערי המרכז. שאלתי אותו, הרי ראית סיפורים רבים של גירושין, מהי לדעתך הסיבה לריבוי המקרים בשנים האחרונות? הוא אמר לי כך: אני כבר 40 שנה מזכיר ראשי בבית הדין הרבני, לגירושין יש הרבה סיבות, אבל לדעתי הסיבה המרכזית שבשנים האחרונות גובר הקצב היא פשוט כי לאנשים אין כוח להתמודד. אנשים לא מסוגלים להתמודד. אנשים נהיו יותר רגישים, כשל כוח הסבל. זה נהיה דור האינסטנט. לאנשים יותר קשה ולכן חשוב כל כך שהכל יעשה ברוגע ובשלווה, ובפרט תורה מצוות ומעשים טובים.

ידוע בספרי הקבלה והחסידות שהנשמה מגיעה מעולם התענוג ואם היא לא מקבלת את זה ברוחניות היא מחפשת את זה לא עלינו ולא עליכם בעבירות. לכן כדאי שניתן לנשמה את התענוג שהיא מרגישה שהיא צריכה, וגם אם זה רק עזרים חיצוניים כמו ריקוד.

לכן חשוב שהרוחניות תהיה בלי לחץ, ובשמחה ובטוב לבב, ובל נשכח שהתורה ניתנה 'וחי בהם' ולא שימות בהם. חשוב שנדע שהשם יתברך אוהב אותנו ורוצה בנו. הוא פשוט אבא שלנו. אם אדם חושב לפני ראש השנה שהשם הוא אבא יותר ואוהב אותו ומתבונן בזה - הוא נכנס לראש השנה שמח יותר ורגוע יותר.

עם ישראל היקר, אני מאחל לכם מעומק הלב שבת שלום, שנה טובה ומתוקה וכתיבה וחתומה טובה. לתגובות: machon.rot@gmail.com

נכנס ללחץ ומתח. אדם חמישי סיפר לי שאצלם בחסידות גומרים להתפלל בשעה שש, ואני פשוט לא מסוגל להתפלל כל כך הרבה שעות. בוא נגיד היו גומרים בשעה שלוש ארבע זה סביר, אבל בשש אני פשוט יוצא מאיזון' הוא אמר לי. אני רואה שוב ושוב כמה הנוער מחפש היום משהו אחר, הוא זקוק לזה. כל אחד מתחבר למשהו אחר, לסגנון אחר, תנו להם כי הם זקוקים לזה. התקשר אלי השבוע בסערה אדם, 'תשמע, הרב רוט, אתה חייב לכתוב על זה, נהיינו רפורמים. עושים סליחות עם גיטרות. העולם השתגע', הוא אומר לי בניב ירושלמי.

לא אכנס לדיון הלכתי בנושא הזה, רק אומר שאני מכיר באופן אישי עשרות בני נוער שאם לא היה להם את הסליחות האלו עם הגיטרה - הם לא היו אומרים סליחות כלל וכלל. מה שמחזיק אותם זה הגיטרה הקטנה, בזה הם מרגישים שהם שווים משהו, אתה רוצה לקחת מהם את טיפת החמצן שנשאר להם? הייתי בצפת לפני כחודשיים, פתחו ברחוב הארי בית כנסת

כשהייתי בחור בן 22, היה זה שבוע לפני ראש השנה, התפרסמו שמועות שיש איזה גביר גדול שמוכן לתת למי שלא נסע אף פעם לקברו של רבי נחמן מברסלב שקבור באומן, לממן לו את רוב הכרטיס עבור נסיעה לשם. הייתה זו החלטה של שניה ואמרתי לעצמי אני נוסע. נסעתי יחד עם חבר מהישיבה לראש השנה לאומן. על אף שמאוד אהבתי ללמוד את ספרי רבי נחמן מברסלב או לצאת להתבודדות לשדה ולצעוק טאטע מעמקי הלב. לא הייתי אז חסיד ברסלב וגם היום אני לא מגדיר את עצמי כחסיד ברסלב.. אבל נסעתי.

וכן, היה זה ראש השנה הכי רוחני והכי שמח שהיה לי אי פעם. התפילות המרוממות, הריקודים במשך שעות רבות. אתה רוקד עם כולם, חסידים וליטאים, ספרדים ואשכנזים, חוזרים בתשובה ושאינם שומרי תורה מצוות, מכל המינים והסוגים, ואתה מרגיש שם אחדות מופלאה ומרוממת מאוד. הייתה זו חוויה רוחנית אחרת. היה זה ראש השנה שמח יותר ומרומם יותר. מאז לא נסעתי יותר.

לא סתם נוסעים לשם כל כך הרבה אנשים לראש השנה, הם משלמים הרבה כסף, עוזבים את האיש והילדים. יש שיסעו בגלל ההבטחה שהבטיח רבי נחמן מברסלב שמי שיהיה אצלו בראש השנה ראוי לו לשמח כל השנה, ועוד כל מיני הבטחות, אבל ישנם הרבה מאוד אנשים שנוסעים לאומן כי הם מחפשים משהו שונה, רגש אחר, הם רוצים ראש השנה אחר - והם מקבלים את זה שם.

אני לא בא לשכנע אתכם לנסוע לאומן, המטרה היא אחרת. התקשרו אלי מספר הורים בשבוע האחרון, אחד היה כעוס מאוד למה בנו הלך ל'סליחות עם גיטרות', הישמע כזה דבר? ועוד הבן שלי אומר לי שכאלו סליחות הוא בחיים לא אמר... זה עבודה זרה, צעקתי עליו 'אתה כמו הרפורמים'.... סיפר לי האבא.

האבא השני סיפר ממש בכבי שהוא חסיד באחת החסידויות הגדולות ושם להיות בראש השנה אצל האדמו"ר זה ממש ייחודי ובל יעבור, ו'בני, לא יודע מה קרה לו, החליט שהוא רוצה לנסוע לאומן השנה'.

אבא שלישי ליטאי מספר לי על התקרבות בנו לאחד מהמשפיעים החסידים המפורסמים והוא רוצה להתפלל אצלו בראש השנה. והוא לא מוכן לזה.

אדם רביעי התקשר אלי שיש לו ממש חרדות קשים מראש השנה, 'רק אני יודע שמתחילים להיכנס לתקופת החגים ואני

ובכן מי שטוב לו איפה שהוא נמצא אשריו ואשרי חלקו, אבל בדור כל כך חשוך, אם אתה מרגיש שאתה מתחבר למשהו רוחני מסוים וזה מקדם בעבודת השם שלך - לך על זה. אנשים חייבים להיתפס על משהו. ועדיף שזה יהיה זה מאשר משהו אחר.

רציתם לחמם את הארוחה לחג. **יצא פיצוץ.**

השימוש בבלעך ובקוצבי זמן לא תקינים **אסור ומסוכן**.
אביזרים אלה מכלים את החמצן, עלולים לגרום לפיצוץ
ומסכנים אותך, בני המשפחה והשכנים.

חמידא סכנתא מאיסורא

בהוראת הרבנים שליט"א נתבקשנו להזהיר אודות הסכנה
החמורה הקיימת בחימום התבשילים ב"בלעך" המסורתי.
לצערנו שמענו בשנים האחרונות על מספר פיצוצים
ושרפות שפרצו עקב שימוש בבלעך והסתיימו באסונות
בנפש.

ההמלצה היא להשתמש בפלטה חשמלית בלבד וגם בה
להזהר מלכסות את פתחי האוורור שלה ובשום אופן לא
לשים אותה בקרבת חומרים דליקים.

**באזהרת הרבנים הראשיים,
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
הרב יצחק יוסף והרב הראשי לישראל
הרב דוד לאו (הנוסח המלא באתר)**

למידע נוסף על בטיחות בגז ביתי, בקרו באתר משרד האנרגיה.

משרד האנרגיה
www.energy.gov.il

דרי מעלה

תור הזהב של מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל', שחזרה להיות השולחן הגבוה שקובע את הדרך והטון ביהדות החרדית הביא אותנו לשוב אחור במנהרת הזמן, ולסקור את תולדותיה מאז הקמתה • החלפתו של המזכיר בקודמו גרמה גם היא לריענון בזיכרון ההיסטורי של רושמי קורות העתים • אלו שמות הוצעו לקרוא למועצת? איזה פוסק ליטאי היה חבר במועצת החסידיית אחרי תשמ"ט? ומי היו חבריה לאורך כל השנים? מתי חרגו פוסק הדור ושר התורה ממנהגם? מדוע עבר מרן הגרי"ג אדלשטיין לשבת לצד מרן הרבי מגור? ואיזה החלטות שקיבלה המועצת בחורף האחרון השפיעו על כל היהדות החרדית? • וגם: מי האדמו"ר היחיד שהרב יעקב ולצר מכהן כמזכירו בפעם השנייה? • זוכר למזכיריו טובות זיכרונות

|| יוסי גיטלר ||

כינוס שלוש המועצות

הפרק תיפתר אך ורק על פי חוות דעת מועצת גדולי התורה". כמו כן נקבע בתקנון המפלגה על המועצת: "היא תהיה המנהלת הרוחנית אשר תעמוד בראש אגודת ישראל. דעת הוועד הזה תהיה מכרעת כשעלינו למדוד את הפעולות המעשיות באמת המידה של התורה ולהתוות להן דרך". כך הוקם הגוף שאין לו אח ורע בעולם כולו. הן בהמשכיות ששרדה את שתי מלחמות העולם. והן בסמכויות העל שעל פיהם נושק כל דבר בתנועה הקדושה מזה למעלה ממאה שנים.

כתבנו שתי מלחמות העולם. המועצת והתנועה כולה המשיכו אמנם את פעילותם אחר מלחמת העולם שפרצה שנים בודדות מאז הקמתם (תרע"ד), אולם בעת שהמלחמה השתוללה במלוא עוצה לא ניתן היה לקיים ישיבות מסודרות, והפעילות האגודאית כולה שותקה לפרק זמן ארוך של קרוב לעשור. הנפגעת המרכזית הייתה דווקא מועצת גדולי התורה שהוקמה זה עתה, מחמת קוצר הזמן לא היה סיפק לבחור בהרכבה את חברי המועצת שיכהנו בנשיאות התנועה, ויכוונו את דרכה. הרכבת המועצה תוכננה לוועידת באד-הומבורג שהייתה אמורה להתכנס בשנת תרע"ה, המלחמה העולמית שפרצה שיכשה את התכניות, הכינוס המדובר לא יצא לפועל בסופו של דבר, והקמת המועצת נתקעה בדרך ללא מוצא.

את ההיערכות לקביעת הרכבה של מועצת גדולי התורה באותו כנסיה, ניתן לראות מהמכתבים ששיגרו בוועדה המארגנת לכל רחבי העולם היהודי, בה ביקשו מראשי הקהל להצביע על גדולי הדור השוכנים בקרבם, "היותר מצוינים בתורה ובחכמה" כהגדרתם, ואותם יבחרו לשבת בראש ולכהן פאר כחברים במועצת גדולי התורה. המיום, כאמור, לא יצא לפועל, ויהודי אירופה נאלצו להמתין עד לכנסיה הגדולה שהתכנסה בווינה בשנת תרפ"ג, שם הוכרזו ברמה שמותיהם של מנהיגי האומה שיכהנו כחברים במועצת. באותו מעמד גם קבע הרב ד"ר יצחק ברויאר, ממייסדיה של 'אגודת ישראל', בשם הוועד הפועל העולמי של התנועה, כי "מועצת גדולי התורה עומדת מעל ל'הכנסייה הגדולה' בכל השאלות החשובות".

המועצת הורכבה כעת מכל מנהיגי האומה היהודית ברחבי אירופה וגלילותיה, שחברו כאיש אחד בלב אחד לאגודה אחת, לעשות רצון אביהם שבשמים. חלקם הקטן של חברי המועצת כבר מונו בוועידת קטוביץ, אבל הרכבו המושלם של הגוף שיכריע החל מעתה בכל נושא שיעלה לדיון ציבורי, נקבע

עמי ההיסטוריה פיצו בעוז באותו ערב של שנת תרע"ב. המקום: העיירה קטוביץ' בדרום פולין. לראשונה מאז חורבן בית המקדש התאחדו יהודים מכל רחבי אירופה, חסידים עם מתנגדים, ויסדו גוף משותף שיפתור את כל נושאי היהדות הנאמנה בדרך התורה והמסורה. לגוף הזה קראו מועצת גדולי התורה. גם היום, 100 שנים ויותר מאז, עדיין קוראים לה באותו שם. ההבדל היחיד שנוצר הוא הצורך להבהיר לאיזו מועצת הכוונה. לזו של 'אגודת ישראל' או שמא של רעותה מ'דגל התורה', או בקיצור הלשון: המועצת החסידית והמועצת הליטאית.

תיתי להם לבני עדות המזרח שחסכו מאיתנו את הצורך לסייג זרם נוסף, ונקטו מראש בשם שונה, שמעיד על ההשתייכות: מועצת חכמי התורה. אולי תתפלאו לשמוע, אבל דווקא בחבלי הלידה הראשונים של ה'מועצת', היו שביכרו לקרוא לה בשם שכיום מזוהה לחלוטין עם מפלגת האחות: ש"ס. היה זה שלוש שנים אחרי הקמתה הרשמית של המועצת ועדיין לא היו סגורים על שמה. הוועדה המארגנת של ועידת 'אגודת ישראל' שהייתה אמורה להיערך בשנת תרע"ה בעיירה באד-הומבורג, השתמשה בפרסומיה השונים בכינוי 'מועצת חכמי התורה'. כמו שאנחנו רואים זה לא החזיק מעמד הרבה זמן. כנראה שכבר אז היו מי שהבינו שיש תארים שלא מעבירים מעדה לעדה. ההיסטוריה הוכיחה עד כמה הם צדקו.

ואם כבר נדרשנו לסוגיית קריאת השם. השם הראשון שהציע הגאון רבי שלמה ברויאר בשנת תרע"ג היה 'ועד גדולי הרבנים', הרעיון נפסל על ידי בעל 'דורות הראשונים' הגאון רבי יצחק אייזיק הלוי. לפרקים שימש התואר 'מועצת גדולי ישראל' את כינויו של הפורום. כאמור, גם 'מועצת חכמי התורה' הייתה בארסנל. אולם השם שנבקע לדורות, ובו גם נעשה שימוש מהרגע הראשון, הוא 'מועצת גדולי התורה'.

שתי מלחמות עולם

סמכויות המועצת הוגדרו בחוקת האגודה. פעולתה כונתה ככזו שתכריע כל שאלה שתעלה על סדר היום הציבורי של יהדות אירופה. וכניסוח המארגנים: "כל שאלה העומדת ושתעמוד על

"סמכויות המועצת הוגדרו בחוקת האגודה. פעולתה כונתה ככזו שתכריע כל שאלה שתעלה על סדר היום הציבורי של יהדות אירופה. וכניסוח המארגנים: "כל שאלה העומדת ושתעמוד על הפרק תיפתר אך ורק על פי חוות דעת מועצת גדולי התורה". כמו כן נקבע בתקנון המפלגה על המועצת: "היא תהיה המנהלת הרוחנית אשר תעמוד בראש אגודת ישראל. דעת הוועד הזה תהיה מכרעת כשעלינו למדוד את הפעולות המעשיות באמת המידה של התורה ולהתוות להן דרך"

"הבודדים שניצלו בחסדי שמים ויצאו מהתופת הנוראה, כמו מרן ה'אמרי אמת' מגור, עלו לארץ ישראל - שם עדיין לא התמסדה הציבוריות החרדית, והטון השולט היה של 'אגודת ישראל בירושלים' שהורכבה בכלל מאנשי היישוב הישן חברי 'העדה החרדית' שאז עוד הייתה חלק אינטגרלי מתנועת 'אגודת ישראל'"

ישראל.

בשנות התקומה בארץ ישראל שאחרי החורבן וראשית ימי המדינה, התחילו אנשי 'אגודת ישראל' לשקם מחדש את המוסדות והמסגרת האגודתית. 'העדה החרדית' פרשה מחברותה באגודה בשל ההצטרפות בחזית דתית מאוחדת לאסיפה המכוננת של מדינת ישראל.

בשנת תש"י הוקמה הפלטפורמה הראשונה של מועצת גדולי התורה, כאשר במקביל הוחלט לפצל את ההנהגה הרוחנית של התנועה בין הארצות השונות, בניגוד למה שהיה באירופה של לפני המלחמה, אז גובשו גדולי ישראל מכל המדינות והיבשות לגוף אחד. כך הוקמה מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל באמריקה.

בשנת תש"י, שנתיים אחר הקמת המדינה, עמד בראש מועצת גדולי התורה מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר בעל 'אבן האזל'. בעשורים הראשונים מנתה המועצה על חבריה את מרנן הרבי מגור ה'בית ישראל'; גאב"ד לוצק הגאון רבי זלמן סורוצקין; האדמו"ר ה'אמרי חיים מוויז'ניץ; האדמו"ר ה'מקור ברוך' מוויז'ניץ; אדמו"רי בית רוז'ין; האדמו"ר רבי אברהם יעקב פרידמן מסדיגורה והאדמו"ר רבי מרדכי יוסף שלום פרידמן מפשמישל; הרב מטשעבין הגאון רבי דוב בעריש ויינפלד; הרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן; הגאון רבי אברהם יצחק קליין; הגאון רבי מאיר קרליץ, אחיו של מרן החזו"א; ראש ישיבת מיר הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל; ראש ישיבת חברון הגאון רבי יחזקאל סרנא; ראש ישיבת לומז'א הגאון רבי יחיאל מרדכי גורדון; האדמו"ר רבי משה יחיאל אפשטיין, ה'אש דת' מאו"רוב-חנצ'ין וראש ישיבת חברון הגאון רבי משה חברוני.

בשנים שלאחר מכן הוחלפו מרבית חברי המועצת בגין פטירתם של רבים מהחברים שהרכיבו אותה עד אז. כאן ניתן למצוא שמות יותר מוכרים לדורנו אנו, כמו מרנן ה'לב שמחה' מגור, ראש ישיבת פוניבז' הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך וה'ישועות משה' מוויז'ניץ, ששימשו כנשיאי המועצת במהלך השנים. לצדם כיהנו מרן ה'פני מנחם' מגור, שהיה אז ראש ישיבת 'שפת אמת' וי"ר 'אגודת ישראל'; האדמו"ר מבעלזא שליט"א; ה'נתיבות שלום' מסלונים; ה'חלקת יהושע' מביאלא; ראש ישיבת 'באר יעקב' הגאון רבי משה שמואל שפירא; ראש ישיבת חברון הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא; ראש ישיבת 'עץ חיים' הגאון רבי אברהם יעקב זלזניק; הגאון רבי ניסים קרליץ; ראש ישיבת טשעבין הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון; האדמו"ר רבי יוחנן סופר מערלוי; האדמו"ר מסדיגורה; האדמו"ר מאלכסנדר; האדמו"ר ממודו"ץ והאדמו"ר מבוסטון, זכר צדיקים לברכה.

מועצות גדולי התורה

זה היה סדר הדברים עד לשנת תשמ"ט. אז הודיע הרב שך על התפלגות ופתחת מסגרת ציבורית ופוליטית חדשה לציבור הליטאי. תנועת 'דגל התורה'

בווינה. גדולי ישראל שעמדו בראש המחנה באותם ימים והרכיבו את המועצה הם:

מרנן ורבנן הרבי מגור ה'אמרי אמת'; ה'חפץ חיים'; ה'משך חכמה'; הגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק; הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי; הגאון רבי מאיר אריק; האדמו"ר רבי ישראל מטשורטקוב; האדמו"ר רבי יצחק זעליג מקאצק-סוקולוב; האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מראדזין; ה'כלי חמדה' הגאון רבי מאיר דן פלוצקי; ה'דורות ראשונים' רבי יצחק אייזיק הלוי; ראש ישיבת חברון הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין; הגאון רבי יצחק יעקב רבינוביץ (רבי איצ'לה) מפוניבז'; הגאון רבי שלמה זלמן ברויאר, חתנו של הרש"ר הירש ומרבני גרמניה; הגאון רבי זאב פייכנפלד מפונוא; הגאון רבי דוד צבי הופמן מרבני ברלין; הגאון רבי קופל רייך מבודפשט; ראש ישיבת 'חכמי לובלין' הגאון רבי מאיר שפירא; הגאון רבי אברהם מנדל שטיינברג מברודי, והגאון רבי קלמן וובר מפטישאן.

עשור ומחצה לאחר מכן, בשנת תרצ"ז, התווספו למועצת גדולי התורה חברים חדשים. מרנן ורבנן: האדמו"ר רבי יצחק מנחם מנדל דנציגר מאלכסנדר; האדמו"ר רבי דוד בורשטיין מסוכטשוב; אדמו"רי בית רוז'ין; האדמו"ר רבי אברהם יעקב פרידמן מסדיגורה והאדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן מפשמישל; ה'קובץ שיעורים' הגאון רבי אלחנן וסרמן מקובנה; ראש ישיבת קלעצק הגאון רבי אהרן קוטלר, שלימים עמד בנשיאות המועצת בארה"ב; אב"ד לוצק ולימים יו"ר מועצת גדולי התורה בארץ ישראל, הגאון רבי זלמן סורוצקין; הגאון רבי אהרן לוי מרישא; ה'דעת סופר' הגאון רבי עקיבא סופר; רבה של טורדה ונשיא לשכת התאחדות קהילות החרדים ברומניה, הרב בן ציון יעזר; הרב דב בר אב"ד או"רקוב; הרב משה בלום אב"ד זאמושץ'; רבה של קישינב הגאון רבי יהודה לייב צירלסון; גאב"ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי יוסף צבי (המהרי"ץ) דושינסקי; הגאון רבי מנחם זמבה, מגדולי רבני חסידות גור בפולין; הגאון רבי מרדכי רוטנברג, רבה של אנטוורפן; ורבה של נייטרא הגאון רבי שמואל דוד אונגר. מי שעמד בראשות המועצת באותם ימים היה מרן הגר"ע גרודז'ינסקי זי"ע.

התקומה בארץ הקודש

מלחמת העולם השנייה קטעה את רצף החיים היהודי באירופה, וגדעה באיבה את פעולותיה הכבירות של 'אגודת ישראל', כמו יתר המוסדות גם מועצת גדולי התורה חדלה מלהתקיים, היו מן האדמו"רים והרבנים שהיו חברים בה שהסתלקו לבית עולמם, חלקם עוד טרם פרוץ המלחמה, בשנים הבוודדות שקדמו לה, וחלקם נספו ועלו על המוקד על קדושת שמו יתברך בגטאות ובמחנות ההשמדה של האשמהדים הנאציים ימ"ש.

הבודדים שניצלו בחסדי שמים ויצאו מהתופת הנוראה, כמו מרן ה'אמרי אמת' מגור, עלו לארץ ישראל - שם עדיין לא התמסדה הציבוריות החרדית, והטון השולט היה של 'אגודת ישראל בירושלים' שהורכבה בכלל מאנשי היישוב הישן חברי 'העדה החרדית' שאז עוד הייתה חלק אינטגרלי מתנועת 'אגודת

מועצת גדולי התורה של 'דגל התורה'

ההרכבים, הנוכחות הנדירה של פוסק הדור ושר התורה ונקודות הציון

בראש ההרכב הראשוני של מועצת גדולי התורה של 'דגל התורה' עמד מרן ראש הישיבה הגראמ"מ שך, וחבריה היו בשנת תשמ"ט: מרן האדמו"ר מבעלזא; הרב שמחה זיסל ברוידא ראש ישיבת חברון; מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן; הגרמ"ש שפירא ראש ישיבת 'באר יעקב'; הגר"נ קרליץ; הגר"י זלזניק ראש ישיבת 'עץ חיים'; הגרמ"י ליפקוביץ, הגר"מ מן ראש ישיבת 'בית הלל', הגר"צ מרקוביץ, הגר"מ פ שיינברג ראש ישיבת 'תורה אור', הגר"ז רוטברג ראש ישיבת 'בית מאיר', הגר"ב פינקל ראש ישיבת מיר והגר"א פרבשטיין ראש ישיבת חברון.

מרנן פוסק הדור הגר"ש אלישיב ושר התורה הגר"ח קניבסקי צורפו למועצת באופן סמלי, אך כמעט לא השתתפו בישיבותיה, למעט מקרים מיוחדים. החריגים שבהם היו בשנת תש"ע, ככינוס במלון 'נובוטל' על 'החינוך העצמאי' בו השתתפו גם האדמו"רים מערלוי, סדיגורה ובוסטון, לשם הגיע מרן הגר"ש אלישיב. וכן בכינוס המועצת במשרדי 'דגל התורה' ערב הבחירות המוניציפליות האחרונות, שהיו הראשונות בהן הריצו בפלג הירושלמי רשימות מקומיות. אז השתתף מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי בכינוס באורח חריג ונדיר.

בשנת תשס"ג צורפו חברים חדשים למועצה: מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין, הגר"ש אויערבאך זצ"ל, הגרמ"צ ברגמן, הגר"נ טולדנו זצ"ל, הגרנ"צ פינקל זצ"ל, הגר"ב רוזנברג וראש ישיבת קמניץ הגר"י שיינר.

עשור לאחר מכן, בשנת תשע"ב, בצל הפילוג ב'דגל התורה' עם פרישת הפלג הירושלמי, התווספו חברים חדשים למועצת. מלבד החברים הוותיקים מרן הגראי"ל שטיינמן, מרן הגר"ג אדלשטיין, הגר"נ קרליץ, הגר"ש אויערבאך הגרמ"צ ברגמן והגר"י שיינר, נוספו: ראש ישיבת סלבודקא הגרמ"ה הירש, ראש ישיבת פוניבז' הגר"ב פוברסקי, רבה של רמת אלחנן הגר"י זילברשטיין, ראש ישיבת מיר-ברכפלד הגר"א פינקל זצ"ל, ראש ישיבת 'עטרת ישראל' הגר"מ אורחי, ראש ישיבת 'קול תורה' הגרמ"י שלזינגר, הגר"י עדס, המשגיח הגר"ד יפה זצ"ל וראש ישיבת חברון הגר"ד כהן. מאוחר יותר פרש הגר"י עדס מהמועצת. מאז שנת תשע"ב ועד לפטירתו לא נכח הגר"ש אויערבאך בישיבות המועצת, להוציא בכינוס המשותף של שלוש המועצות על גזירת הגיוס במלון ציפורי-קלאס בחורף תשע"ד.

מזכיר המועצת הראשון היה הרב אפרים צמל, לפני כשני עשורים החליפו בתפקיד הרב אברהם רובינשטיין, סגן ומ"מ ראש העיר בני ברק.

"המועצת הוותיקה של 'אגודת ישראל' נותרה ללא חברה שנמנו על הזרם הליטאי ובראשם הגראמ"מ שך. ראשי הישיבות וגדולי התורה כמו הגרמ"ש שפירא, הגרש"ז ברוידא, הגרא"י זלזניק והגר"נ קרליץ, החלו לכהן בתפקידים במועצת החדשה"

קמה והפכה לעובדה מוגמרת בציבוריות החרדית. לצדה הוקמו המוסדות התנועתיים הנדרשים כמו עיתון - שכבר הוקם כמה שנים קודם לכן - מנגנון מפלגתי, מערכת כשרות ועל כולנה כמובן, הגוף שמנווט את התהליכים בכל מוסד וארגון חרדי, הלא היא מועצת גדולי התורה. כך הוקמה המקבילה הליטאית והז'רגון החרדי נאלץ להסתגל למושג חדש: מועצת גדולי התורה של 'דגל התורה' (על תולדותיה, חברה והחלטותיה ראה מסגרת).

המועצת הוותיקה של 'אגודת ישראל' נותרה ללא חברה שנמנו על הזרם הליטאי ובראשם הגראמ"מ שך. ראשי הישיבות וגדולי התורה כמו הגרמ"ש שפירא, הגרש"ז ברוידא, הגרא"י זלזניק והגר"נ קרליץ, החלו לכהן בתפקידים במועצת החדשה. כמו-גם האדמו"ר

מועצת חכמי התורה של ש"ס

ההקמה, הפרישות והמזכיר הליטאי

מועצת חכמי התורה הוקמה עם הקמת תנועת ש"ס בשנת תשמ"ג, במטרה לשמש כהנהגה הרוחנית לתנועה החדשה. כמפלגה חרדית חדשה הלכה תנועת ש"ס בעקבות 'אגודת ישראל' ומועצת גדולי התורה שלה והקימה מנגנון דומה. עם הקמתה, הייתה מועצת חכמי התורה להנהגה רוחנית ספרדית חדשה אך נהנתה מתמיכה מנהיגותית מטעם גדולי התורה האשכנזים ובראשם מרן הרב שך - תמיכה זו פסקה עם החלטתה העצמאית של מועצת חכמי התורה על הצטרפותה של ש"ס לקואליציה עם השמאל בשנת תש"נ. ('התרגיל המסריח').

כינוס היסוד היה בחודש אייר תשמ"ג, והשתתפו בו חברי המועצה הראשונה מקימי התנועה הקדושה. בראש מרן הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף, הגאון רבי שלום כהן, הגאון רבי שמעון בעדני, הגאון רבי גבריאל טולדנו והגאון רבי שבתאי אטון, הגר"ג טולדנו והגר"ש אטון פורשו בשנת תש"נ. לאחר פטירתו של מרן הגר"ע יוסף, צורף בנו הגאון רבי דוד יוסף כחבר במועצה. בהמשך, לקראת הבחירות לכנסת ה-20, מונה ראש ישיבת 'אור החיים' הגאון רבי ראובן אלבו כחבר במועצת חכמי התורה.

כיום מרכיבים את המועצת הנשיא מרן חכם שלום כהן, הגר"ש בעדני, הגר"ד יוסף, הגר"מ מאיה והגר"ר אלבז.

מזכיר המועצה היה במשך כ-14 שנה חבר הכנסת לשעבר רפאל פנחסי שפרש לאחר פטירתו של מרן הגר"ע יוסף והוחלף עם הרב אמיר קריספל. לפניו כיהן הגאון רבי משה מאיה, כיום חבר במועצת חכמי התורה שגם כיהן כח"כ מטעם ש"ס, שהחליף את נאמן ביתו של מרן הגראמ"מ שך, הרב יחזקאל אסחייק, שכהן כמזכיר מועצת חכמי התורה בשנותיה הראשונות, עד לשנת תש"נ.

המזכיר הרב ולצר אצל הרבי מבעלזא

בואו להשתחרר מהמשקפיים

מחיר
מיוחד

הסרת משקפיים בלייזר עושים בבית חולים

- ללא שימוש בסכין
- אפשרות לחזרה מיידית לשיגרה

לבדיקת התאמה חינם:

03-7922031

המועצת הספרדית

המועצת החסידית

שבשנים האחרונות הפכה למוסד קבלת ההחלטות הדומיננטי ביותר ביהדות החרדית, כשלא פעם הורו גדולי ישראל האחרים, המנחים את ספינותיהם המקבילות, כמועצת חכמי התורה של ש"ס ומועצת גדולי התורה של 'דגל התורה', לפעול על פי מה שהחליטו בפורום החסידי. המקרה הבולט היה זה עתה, בהעברתו בקריאה ראשונה של חוק הגיוס המתוקן שהגישה הוועדה המקצועית של משרד הביטחון, אז התנגדו חברי הכנסת מכל הרשימות החרדיות, כעמדתה המוצהרת של מועצת גדולי התורה.

החשש שהביא את הבשורה

אם נרד מעט לפרטים על ימי כינונה המחודשים של המועצת, ניוזר במאורעות התקופה המדוברת. היו אלו הימים שאחרי הבחירות הכלליות לכנסת ה-19, יאיר לפיד שהריץ לראשונה את מפלגתו 'יש עתיד' זכה ב-19 מנדטים. באוויר ריחפה תחושת מתח לא פשוטה על עתידם של בני הישיבות ואברכי הכוללים, המשכו של הסדר תורתו אומנותו היה לוט בערפל. הסטטוס המשפטי היה נעדר כל חוק. שופטי בית המשפט העליון ביטלו חודשים ספורים קודם לכן את חוק טל, שהסדיר במשך עשור את מעמדם של אלו שתורחם אומנותם.

ראש הממשלה בנימין נתניהו שחבר למפלגה אחת יחד עם אביגדור ליכרמן, תחת הטיקט 'הליכוד ביתנו', התרסק וזכה רק ל-31 מנדטים, מתוכם 22 מרשימת 'הליכוד'. הסיטואציה הפוליטית אותתה על כיוון של קשירת קשר לקואליציה קשה עבור הציבור החרדי. אז לא יכלו עדיין לשער עד כמה קשה היא תהיה. הכותרות בתקשורת החרדית בישרו על 'חשש מממשלת שמד'. התחושה הקשה הביאה להבנה של אנשי מפתח ביהדות החרדית שאם לא נתאחד זה לצד זה, הרי שמהר מאוד נמצא את

מבעלזא שעבר גם הוא לשורות 'דגל התורה'. לאדמו"רים וראשי הישיבות החסידיים התווספו ראשי ישיבות נוספים, את חסידות באיאן ייצג ראש הישיבה הגאון רבי אפרים פישל רבינוביץ, כמו-כן צורפו ראש ישיבת 'שפת אמת' הגאון רבי יצחק פלקסר בעל 'שערי יצחק' מרבני חסידות גור, הגאון רבי אהרן ברנשטיין ראש ישיבת 'חיי-עולם', הגאון רבי מרדכי יפה שלזינגר אב"ד 'חוג חתם סופר' והגאון רבי בנימין זילבר בעל שו"ת 'אז נדברו', שלמרות קרבתו למרן הרב שך הכריז על עצמאות, והיה הליטאי היחיד במועצת האגודאית. את נשיאות המועצה נשא ברמה מרן ה'ישועות משה' מויז'ניץ.

בתחילת שנות התש"ס, בעיקר על רקע חולשתו הרופפת של נשיא המועצה הרבי מויז'ניץ התמעטו כינוסי המועצת. כשנצרך לכך את פטירתם של חלק מהחברים, נבין מדוע כמעט והיא לא תפקדה. בשנים שלאחר מכן, מאמצע שנות ה-2000 ועד לתשע"ג, לא פעלה המועצת כלל ובעצם נסגרה דה-פקטו. שלושת חברי הכנסת שניהנו אז מטעם 'אגודת ישראל', יעקב ליצמן, מאיר פרוש ושמעלקא הלפרט, קיבלו את ההוראות ישירות מרבנותיהם, בשל חולשתו של הרבי מויז'ניץ, היה מעונו של מרן האדמו"ר מגור מוקד קבלת ההחלטות המרכזי של 'אגודת ישראל'.

מצב זה שרר כמעט במשך עשור. רושמי קורות העתים כבר הספידו נוגות את המוסד המפואר, העלו בכתובים זיכרונות ממראות ההוד שזכו לראות בצעירותם, עת התכנסו ראשי אלפי ישראל יחדיו וליבנו במשותף את ענייניה הציבוריים הבורעים של היהדות החרדית. לא היה נראה שישנו סיכוי כלשהוא להשיב תפארת עבר לקדמותה. הפסימיות שלטה בכל פעם בה עלה הנושא לדיון ציבורי.

לכן רבתה מאוד הפליאה כאשר בשלהי חורף תשע"ג כוננה המועצת את עצמה מחדש, חידשה כנשר נעוריה והתבססה, עד

"מצב זה שרר כמעט במשך עשור. רושמי קורות העתים כבר הספידו נוגות את המוסד המפואר, העלו בכתובים זיכרונות ממראות ההוד שזכו לראות בצעירותם, עת התכנסו ראשי אלפי ישראל יחדיו וליבנו במשותף את ענייניה הציבוריים הבורעים של היהדות החרדית. לא היה נראה שישנו סיכוי כלשהוא להשיב תפארת עבר לקדמותה. הפסימיות שלטה בכל פעם בה עלה הנושא לדיון ציבורי"

הכינוסים המשותפים לשלוש המועצות

פעמיים בלבד התכנסו שלוש המועצות המנחות את דרכן של המפלגות החרדיות - במשותף. הראשונה הייתה בחודש שבט שנת תשע"ד, על רקע הגשת מסקנות ועדת שקד לגיוס בני הישיבות והטלת סנקציות פליליות על משתמטים. מאותו כינוס יצאה ההחלטה לערוך את עצרת המיליון בכניסה לירושלים, בה השתתפו מאות אלפים מבני היהדות הנאמנה באחדות מקיר לקיר, מחוגי העדה החרדית והפלג הירושלמי ועד לחרדים מודרניים שניצבו יחד עם מרנן ורבנן גדולי ומאורי הדור, והעתירו בתפילה לפני שוכן מרומים להסיר את רוע הגזירה.

הפעם השנייה הייתה בחודש אלול תשע"ז. אז עמדו על הפרק חילולי השבת החוזרים ונשנים של 'רכבת ישראל', בשיפוץ ותיקון מסילות ומערכות האיתות והפיכת יום השבת ל'יום השיפוצים הלאומי' רח"ל. שלוש המועצות כונסו באולם ת"ת 'חוות דעת' בשכונת 'תל ארזה' בירושלים. החלק הבולט במעמד היה היעדרותו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל שנבצר ממנו להופיע בשל מצב בריאותו הרעוע, ולראשונה מי שעמד בראש המועצת הליטאית היה מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין.

מחזה חריג נצפה לעיני הנוכחים בסיומו של האירוע, כאשר חברי המועצת עברו על שורות המכתב שיופיע למחרת ביומונים המפלגתיים בחתימת ידם, ומרן האדמו"ר מגור ביקש לשלב בסיום ההודעה משפט האומר שמחללי השבת לא יראו ברכה והצלחה במעשי ידיהם, מרן הגרי"ג אדלשטיין ביקש לרכך מעט את הניסוח, והמסרים הועברו על ידי מזכיר המועצת הרב אברהם רובינשטיין, בשלב מסוים קם ראש הישיבה ממקומו ופנה לשבת על יד מרן האדמו"ר מגור ויחד ניסחו במשותף ניסוח על דעת שניהם, שפורסם למחרת לעיני כל, כאשר הכול נוכחו לראות שבניגוד לדבריהם של הולכי רכיל למיניהם, הרי שגדולי ישראל חברי מועצת גדולי התורה אינם חותמת גומי חלילה, ודיון מעמיק ונוקב נערך על כל שורה ומשפט עובר לפרסומו.

המועצת הליטאית

"ימים נקפו ומה שהיה נראה בהתחלה כחסר כל סיכוי, סוג של מחזה אוטופי שאינו יכול לקרות במציאות, החל לקרום עור וגידים. אט אט רבו הדיווחים, ומה שהיה תחילה נחלתם של יושבי קרנות ושוכני המקוואות תפס כותרות בכלי התקשורת החרדיים העצמאיים, שמות ורעיונות נזרקו באוויר והדריכות הייתה רבה. אך עדיין לא היו רבים שנתנו סיכוי להתגשם. אבל בסופו של דבר אירע הלא יאומן והציבור בישראל התבשר על קיומו של השולחן הגבוה שיגזור אומר במה שיעלה הצורך לפסוק בו בעם היהודי.

ההודעה הרשמית בישרה על התכנסות היסטורית של מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל' במלון ויז'ניץ ציפורי-קלאס בשיכון ויז'ניץ בבני-ברק. במקביל דווח על התכנסות של מועצת גדולי התורה של 'דגל התורה' באולם המרכזי של המלון. יודעי דבר ידעו לומר, שאחר שחברי המועצת החדשה ישבו בפני עצמם בפרטיות, יעברו לאולם הגדול וישבו במשותף עם חברי המועצת הליטאית. מה שאכן אירע בסופו של דבר.

הכניסה לאדמו"רים בלבד

חברי המועצת החדשים היו הפעם אדמו"רים ראשי קהילות בלבד. החיזיון של ראשי ישיבות ומשפיעים בעלי מעמד, שהיה נפרץ עד לאותה עת במועצת החסידית, תם. הנוהל קבע שמנהיגי החסידות הגדולות והמשפיעות יהיו חברים במועצת המתחדשת. כמו-כן אדמו"ר שאביו נמנה על המועצת הקודמת, וכיום מנהיג עדה בישראל, יכהן גם הוא על מקום אביו. בשורה התחתונה נמנו על המועצת החדשה שנים עשר חברים: מרנן האדמו"רים מגור, בעלזא, ויז'ניץ, צאנז, סלונים, באיאן, ביאלה, ויז'ניץ-מרכז, סערט-ויז'ניץ, ערלוי, סדיגורה ומודו"ץ.

בישיבה הראשונה ישב בראש השולחן האדמו"ר רבי יוחנן סופר מערלוי וצ"ל, כשמשני צדדיו מרנן האדמו"רים מגור ובעלזא. גילו המופלג, זקן האדמו"רים באותה עת, ומצבו הבריאותי המורכב, הביאו לכך שזו הייתה הפעם הראשונה והאחרונה שהרבי מערלוי נכח בישיבות המועצת החדשה. ביתר הפעמים הוא נהג לשלוח אגרת ברכה, ובמקרה הצורך הביע בה את דעתו על העניינים העומדים על סדר יומה של המועצה.

מעמד זה הותיר רושם עז בלב כל מי שנחשף אליו, מי בעליל ומי בתמונות ובתיעודים שהופצו לאחר מכן בכל קצוות תבל. חוסר האמון ששרר עד אז בין סיעות שונות באגודת ישראל הפך באחת לערבות הדדית ותחושת שליחות של כל מרכיבי 'אגודת ישראל' שחשו במשק כנפי ההיסטוריה. אולם גם אחרי הישיבה המדוברת המשיכו הציניקנים לטעון, בטענות שהיה בהן הרבה

עצמנו תלויים זה לצד זה. היוזמה התחילה להתגלגל. לוחשים יודעי דבר בציבור החרדי ידעו לספר על שליחויות עלומות מכיוונו של מרן האדמו"ר מויז'ניץ - שהיה בשנה הראשונה להנהגתו - לעמיתיו האדמו"רים, בדבר האפשרות להקים מחדש את מוסד קבלת ההחלטות המיתולוגי של היהדות החרדית. לכוון מחדש את מועצת גדולי התורה שתכריע בנושאים הנפצים והרגישים העומדים בפני היהדות החרדית. התמונה שהשתקפה נתנה להבין שיהיו רבים כאלו בעתיד הקרוב.

שומר הכותל 5

אבל מהר מאוד זה קרה. הפעם השנייה והשלישית לא איחרו מלבוא. כבר לא במלון הויז'ניצאי, אלא בעיר הקודש ירושלים, במבנה העתיק שזכה להכיל בקרבו אינסוף ישיבות של גדולי ישראל מכל העדות והזרמים, ושימש עשרות שנים כמשכן הקבע של כינוסי מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל, לאורך כל השנים, לפני הפילוג ואחריו. בית הוועד הפועל העולמי של 'אגודת ישראל' ברחוב שומר הכותל-יצחק אורנשטיין 5, סמוך לכיכר הדוידקה ברחוב יפו.

מאז אירע עוד פעם אחת שהמועצת התכנסה בבני ברק. היה זה היום בו נערך הכינוס ההיסטורי של שלוש מועצות גדולי וחכמי במלון ויז'ניץ בבני ברק, לדון על התגובה החרדית לחוק הגיוס של יאיר לפיד שעמד לעבור. (ראה מסגרת). עובר לכינוס המשותף עלו האדמו"רים חברי המועצת לביתו של מרן האדמו"ר מויז'ניץ ברחוב תורת חיים הסמוך. גם אחרי הכינוס נרשמה התייעצות בין כמה מחברי המועצת. היה זה כאשר האדמו"רים מבעלזא וסדיגורה עלו לביתו של מרן האדמו"ר מגור ברחוב רשב"ם, ודנו ביניהם משך שעה ארוכה בסוגיה.

מאז ועד עתה מתכנסים האדמו"רים, פעמים בהרכב מלא, ופעמים בהעדרם של אדמו"רים שאין באפשרותם להשתתף מסיבות שונות, כמו שהות בחו"ל או נסיבות בריאותיות ואחרות, ודנים בנושאים העומדים על הפרק. בשנה האחרונה כונסה המועצת בתדירות גבוהה יותר בשל הסוגיות הרבות בנושאי דת ומדינה שהציפו את חלל המדינה בחודשים האחרונים, החל מהעבודות בשבת וכלה בחוק הגיוס המתממה מלבוא על פתונו, זאת בשל התנגדות חברי המועצת לנוסח המוצע כעת.

תשע"ח של דת ומדינה

השנה האחרונה התאפיינה כאמור בפעילות יתר של המועצה. ראשיתה היה בשלהי תשע"ז. אמנם לא היה מדובר בכינוס פרטי של אגודת ישראל אלא בכזה המשותף לשלוש מועצות גדולי וחכמי התורה, שדנו יחד באולם של ת"ת 'חוות דעת' ברחוב גרוסברג בירושלים, כדת מה לעשות מול חילולי השבת המתרבים. אולם לא ניתן היה להתעלם מן התחושה שהמועצת החסידית היא זו שדחפה והוציאה אל הפועל את המושב המשולש. כלעדיה לא נראה שהנושא היה עולה לסדר היום.

כבר ביום שלישי י"ז אלול תשע"ז, שנה לפני כינוס המועצות המשותף ב'חוות דעת', התכנסה המועצת של אגודת ישראל ודנה בנושא. הישיבה עסקה אז גם בתקנות חוק הגיוס, ובתשובת המדינה לבג"ץ בעתירת 'יש עתיד' נגד נוסח החוק המתוקן, שהעבירו המפלגות החרדיות

"מאז, ולאורך השנה שקדמה לכינוס המשותף, המשיכו לצאת הצהרות ומחאות חריפות בסיום כל כינוס מועצת, אלו שזלזלו ברצינות הכוונות של חברי המועצת נכזבו לגלות בשלהי השנה את הכינוס האמור, ולאחריו מיד עם תחילת השנה, באזור ימי החנוכה של שנה זו, החלו להישמע האיומים מפיו של שר הבריאות דאז ח"כ יעקב ליצמן, על פרישה מתפקידו באם ימשכו העבודות ב'רכבת ישראל' להתבצע בשבתות כבחול"

"בתחילה היו שטענו שהעמדה התקיפה היא של האדמו"ר מסלונים ועמו האדמו"ר מויז'ניץ, אולם לא חלפו ימים בודדים והובר לכל שמדובר בעמדה חד משמעית המשותפת לכלל מרכיבי המועצת שנטלו חלק בקבלת ההחלטה, בתוכם ראשי המועצת בראשות מרן האדמו"ר מגור. מכאן היה ברור שהולכים לעימות חזיתי, כזה שנמשך עד לשעת כתיבת השורות ועד בכלל"

בראשית הקדנציה, והופיע בה יו"ר ועד הישיבות הרב חיים אהרן קאופמן שמסר סקירה בפני האדמו"רים.

בסיומה של הישיבה פורסמה הצהרה רשמית עליה חתומה 'מועצת גדולי התורה', כאשר תחת הכותרת 'אך את שבתותי תשמורו', כתבו האדמו"רים: "זעקת השבת המחוללת בעבודת כל מלאכה קבל עם ועולם באה אלינו - והשקט לא נוכל. מתנה טובה שנתן הבורא יתברך לעמו ישראל מבית גניזו, והיא שקולה כנגד כל המצוות, ויש מאחב"י הבזים אותה רח"ל בראש כל חוצות, והופכים את השבת חול ומהרסים דמותה וחזותה לעין כל.

"אשר על כן", כתבו, "באים אנו במחאה העולה בסערת לב על חילול השבת בעבודות שאין להן כל היתר מן התורה, ומתוך רצון לרומם כבוד שמים, ומתחושת חרדה ודאגה לכלל ישראל, שיזכה לחן ולחסד ולרחמים בימי הדין הקרבים ובאים עלינו לטובה, הננו פונים בזה ודורשים מכל מי שבידם למנוע חילולי השבת - לעשות כן בכל יכולתם, ובל נראה חלילה כבלע את הקודש".

האדמו"רים התייחסו גם להיבט הפוליטי והמשמעות שתהיה להמשך רמיסת השבת. "חובת עם ישראל לשמור את השבת אינה צריכה סימוכין משום מקום", ציינו, "אך לדידם של מקבלי ההחלטות בממשלה וכו', נזכיר כי אף לשיטתם יש המכונה 'סטטוס קור', שהתחייבו עליו בחתימה ובהצהרה ובכל תוקף שתישמר השבת בפרהסיה הציבורית בארץ-ישראל ולא תחולל רח"ל – ואי אפשר יהיה בשום פנים ואופן להשלים עם פגיעה כה קשה בצפור הנפש של עם ישראל".

מאז, ולאורך השנה שקדמה לכינוס המשותף, המשיכו לצאת הצהרות ומחאות חריפות בסיום כל כינוס מועצת, אלו שזלזלו ברצינות הכוונות של חברי המועצת נכזבו לגלות בשלהי השנה את הכינוס האמור, ולאחריו מיד עם תחילת השנה, באזור ימי החנוכה של שנה זו, החלו להישמע האיומים מפיו של שר הבריאות דאז ח"כ יעקב ליצמן, על פרישה מתפקידו באם ימשכו העבודות ב'רכבת ישראל' להתבצע בשבתות כבחול. מהר מאוד נוכחו הכול לדעת שמאחורי האמירות יש גם כוונות. בחודש טבת פרש ליצמן מחברותו בממשלה, ורק אחר שאושר חוק היסוד המאפשר לשר לשלוט במשרד ממשלתי גם בתואר סגן שר, שב ליצמן ללשכת שר הבריאות, הפעם כסגן שר שאינו נושא באחריות מיניסטריאלית.

מאורע זה היה לציון דרך מכריע וחשוב בתולדות פעילות מועצת גדולי התורה. אם עד אז היו רבים מהישיבות מסתיימים בהצהרות והבעת עמדת חברי המועצת, אך ללא הנחיות מפורטות והוראות אופרטיביות לחברי הכנסת, הרי שאבן דרך זו הייתה בה אמירה ברורה לכל המשתתפים במשחק הפוליטי. תם המשחק. מאז ואילך החלה תקופה חדשה בה נלקחת בתשומת לב מרבית כל אמירה וכל הצהרה היוצאת מהבניין ברחוב שומר הכותל. מועצת גדולי התורה מיצבה את מעמדה כנותנת הטון המרכזית ביהדות החרדית. הייתה לה עדנה.

משבת לגיוס

עם בוא האביב השתנה תוכן העניינים שעלו על שולחנה של המועצת. משבת לגיוס. העובדה שבג"צ ביטל את החוק שהעבר בהשתדלות הנציגות החרדית והעניק ארכה של שנה החלה לתת את אותותיה. המועצת שהתכנסה בשלהי חודש אדר הציבה אולטימטום ברור, עליו חזר סגן השר ליצמן שוב ושוב, עד סוף מושב החורף, או חוק גיוס או תקציב. שר האוצר משה כחלון התעקש להעביר בשלוש קריאות את תקציב המדינה לשנת 2019, למרות הזמן הארוך שעמד לרשותו. התבטאותו הידועה שנאמרה כתגובה לשאלת כתב 'קו עיתונות' "את ליל הסדר עם ישראל יעשה או עם תקציב או עם שר אוצר" החריפה את הטונים וליכתה את הלהבות.

בסופו של דבר עבר נוסח חוק מתוקן של ח"כ יואב בן צור מש"ס בקריאה ראשונה. חברי המועצת קיבלו זאת, והתירו לחברי הכנסת להישאר בקואליציה, אולם התנו שעד לסיום מושב הקיץ יעבור חוק גיוס חדש לשביעות רצונם, ולא, יפרשו חברי הכנסת הכפופים למרותם מהקואליציה. עבר פסח בא קיץ ושר הביטחון מינה ועדה מקצועית במשרד הביטחון שתדון בסוגיה. מסקנותיה שהוצגו כעבור חודש הכניסו את המערכת הציבורית החרדית לסחרחורת בה מסתובבים עדיין כולנו, כשהפתרון לא נראה באופק.

מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל כונסה במהירות שיא. יומיים בלבד מפרסום המסקנות. ההחלטה שיצאה משם ופורסמה למחרת בהבלטה בבטאוני 'אגודת ישראל' המודיע והמבשר, הכתה בהלם גם את חברי הכנסת האגודאים עצמם, שלא שיערו את עוצמת ההתנגדות שרוחשים האדמו"רים חברי המועצת למסקנות הוועדה. ארכו כמה ימים עד שהתבהרה התמונה. מה הם שורשי הבעיה. הדגש ניתן על פקיעת החוק עוד 6 שנים אם לא יעמדו ביעדים במשך 3 שנים ברציפות, ועל היעדים שקיים חשש משמעותי כי הם גדולים מדי.

בתחילה היו שטענו שהעמדה התקיפה היא של האדמו"ר מסלונים ועמו האדמו"ר מויז'ניץ, אולם לא חלפו ימים בודדים והוברר לכל שמדובר בעמדה חד משמעית המשותפת לכלל מרכיבי המועצת שנטלו חלק בקבלת ההחלטה, בתוכם ראשי המועצת בראשות מרן האדמו"ר מגור. מכאן היה ברור שהולכים לעימות

חזיתי, כזה שנמשך עד לשעת כתיבת השורות ועד בכלל.

למרות שעמדתם של מנהיגי דגל התורה וש"ס ידועה ככזו שתומכת בצורה כזו או אחרת בהעברת החוק, לעת עתה ניצבים כל מרכיבי המפלגות החרדיות מאחורי הדרישה לערוך שינוים מרחיקי לכת בחוק, כדי שמועצת גדולי התורה תוכל לאשר לחברי הכנסת לתמוך בהעברתו. היו אמנם ניסיונות גישוש ומעבר לכך, מצדן של מפלגות דגל התורה וש"ס, להעביר את החוק בהתנגדות ותוך פרישת ח"כי אגודת ישראל, אולם ראש הממשלה דחה את ההצעה, מה שהביא למצב הנוכחי בו כולם מבינים שבלי ניסוח שיניח את דעתם של האדמו"רים חברי המועצת החסידית אין לחוק כל סיכוי לעבור.

ההודעה האחרונה שפרסמה מועצת גדולי התורה הייתה בשלהי מושב הקיץ. בהודעה נאמר שמאחר ובג"צ עדיין לא נתן את מילתו בנוגע לבקשת ההארכה שביקשה המדינה, (ההארכה לשלושה חודשים ניתנה שבוע לאחמ"כ), ולפי החלטת מועצת גדולי התורה מסוף מושב החורף הקודם, הרי שמוטל עליהם להתפטר מהממשלה, כי אין חוק, הרי שמועצת גדולי התורה מאריכה את השעות עד להכרעת בג"צ, אז יוברר הסטאטוס המשפטי בו נמצאים בחורי הישיבות ואברכי הכוללים. החלטה דרמטית נוספת שקיבלה המועצת באותה ישיבה בשלהי מושב החורף, נוגעת דווקא לבחירות ברשויות המקומיות בכ"א חשוון הבעל"ט, הוראת המועצת הייתה שכל סיעות אגודת ישראל ירצו במאוחד בערים השונות ברחבי הארץ, ויתמכו במועמד זהה לראשות העיר. ההחלטה פורסמה כמה חודשים אח"כ, ככל הנראה מתוך מטרה שלא להציף כבר בחורף את סוגיית הבחירות המוניציפאליות. את יישומה של ההוראה ראינו בהודעת סיעות אגודת ישראל ו'כח' בבית שמש, שהתאחדו לרשימה אחת שתרוץ בבחירות הקרובות למועצת העיר.

המזכירים האגודאים

הגאון הפולני והבורר הויז'ניצאי, המזכיר שפרש בתשמ"ט ואביו של הח"כ שתפקד ח"י שנים

מזכירי המועצת של אגודת ישראל היו רבים וטובים. הראשון היה הגאון רבי מנחם מנדל כשר, ששימש בתפקידו בשנות פעילות המועצת בפולין לפני מלחמת העולם השנייה. אחרי המלחמה, שימש בתפקיד במשך 18 שנה, החסיד רבי שלמה זלמן מוזס ז"ל מויז'ניץ, אביו של ח"כ מנחם אליעזר מוזס, אחריו נשא בתפקיד חסיד ביאלא בשם רבי שלום חיים פרוש, שפרש בשנת תשמ"ט, אז נכנס לתפקיד הרב שמואל אבישי שטוקהמר, מאז ניתן התפקיד באופן מסורתי לאיש הסיעה המאוחדת ב'אגודת ישראל' – חסידות ויז'ניץ, בשנת תשנ"ו נכנס לתפקיד הרב יעקב ולצר, ועם כינון המועצת מחדש בשנת תשע"ג מונה הדיין והבורר הגאון רבי מרדכי שטרן למזכיר המועצה. בימים אלו הוא סיים את תפקידו והמזכיר הקודם, הרב יעקב ולצר, נכנס לנעליו וישוב לשמש כמזכירם של האדמו"רים חברי המועצת.

בעת הקמת המועצת מחדש השתייך הרב ולצר לחסידות ויז'ניץ-מרכז' ולכן ניתן התפקיד לאיש החצר המרכזית בויז'ניץ, שכאמור, המשרה שייכת לה באופן מסורתי. לאחרונה שב הרב ולצר לחסות בביהמ"ד שבקריית ויז'ניץ, ומשכך נסללה דרכו בחזרה לתפקיד אותו מילא בעבר בהצלחה. מה שמעניין לציין הוא, שהאדמו"ר היחיד שכבר היה חבר במועצת ההיא בה שימש הרב ולצר כמזכיר, הוא מרן האדמו"ר מגור. כל יתר החברים במועצת הנוכחית, לא היו חברים באותה מועצת.

הפירוט הוא כדלהלן: בעלזא עדיין לא שבה לחיקה המלא של אגודת ישראל מאז תשמ"ט, עד למינויו של האדמו"ר מבעלזא כחבר המועצת בתשע"ג; בויז'ניץ כיהן אביהם של האדמו"רים דהיום, מרן ה'ישועות משה' כנשיא המועצת, ונסתלק רק בשנת תשע"ב; צאנז לא הייתה חברה עדיין במועצת גדולי התורה; סלונים גם היא לא חזרה אחר פרישת ה'נתיבות שלום' בתשמ"ט; את באיאן ייצג ראש ישיבתם הרב אפרים פישל רבינובכיץ; וביאלא גם-היא לא זכתה לייצוג במועצת מאז פטירת ה'חלקת יהושע'; במודז'יץ נפטר ה'נחלת דן' אחרי שהופסקו לחלוטין ישיבות המועצת (שאחת האחרונות שבהם נערכה בביתו לרגל חולשתו); בסדיגורה היה זה הרבי זצ"ל ה'עקבי אבירים' שנפטר רק בשנת תשע"ג; ובסערט-ויז'ניץ הסתלק ה'חכמת אליעזר' רק בשנים האחרונות ועוד הספיק להיות חבר רשמי במועצת החדשה, אך בשל חולשתו לא השתתף מעולם בישיבותיה; אותו הדבר בערלוי, שרק לפני שנה הסתלק האדמו"ר זצ"ל לבית עולמו. כך שהיחיד שכבר כיהן אז וכעת שב הרב ולצר לשמש כמזכירו, הוא מרן האדמו"ר מגור שליט"א.

נסכם במשפט שאמר הרבי ה'ישועות משה' מויז'ניץ למזכיר המועצת החדש-ישן, הרב יעקב ולצר, בימים ההם: "אמנם אתה חסיד שלי, אולם במועצת הרי אתה כפוף לכל האדמו"רים באותה מידה".

לראשונה! שילוב מנצח

כורכומין & MSM

חדש מבית TTM

כורכומין & MSM

הפורמולה היחידה המשלבת ריכוז גבוה של
כורכומין עם המינרל האורגני המבוקש

- יעיל להקלה על בעיות מעיים כמו עצירות,
- מעיי רגליים ואלרגיות למזון
- מענה לבעיות עור כמו פסוריאזיס ואקנה
- הקלה על כאבי דלקת מפרקים.

נשמח לפרט ולייעץ: 1-700-556-700
משלוח עד הבית

מוצרי החברה עוברים בדיקות איכות קפדניות ומקיפות תחת תקן של GMP ותקני ISO
מהמחמירים באירופה. המוצרים מיוצרים במפעל ברישיון משרד הבריאות שמספרו: 4/939

ולאמרו

הנה

יום

הדור

לקראת ימי הדין הקרבים, שוחח יוסי גיטלר עם הדיינים הנודעים, הגאונים הגדולים רבי גדליה אקסלרוד ורבי רצון ערוסי על אימת דין כל השנה, תחושות אלוליות ותובנות חשובות לחיים • הגר"ג אקסלרוד מתריע: "צריך לבטל את חוק נישואין-גירושין. התערבות בית המשפט גורמת לחוק להביא לחורבן בית ישראל", ומציע: "אני יודע שזה לא פופולרי, אבל הפתרון היחיד לצרת הגירושין היא הפרדה מלאה בין בנים ובנות מגיל קטן" • הגר"ר ערוסי משבח: "דיין שדן בתנאים של היום ממלא שליחות חשובה ביותר", ומתחנן: "כואב הלב לראות יהודים דתיים שמפסידים בדין ומתריסים. הם פורקי עול ומתריסים כלפי מעלה כי אלוקים ניצב בעדת א-ל" • דיין שדן דין אמת לאמיתו

|| יוסי גיטלר ||

מי הדין עומדים כבר אחר כתלנו. בעוד ימים ספורים יפרוס עלינו בורא העולם את שנה החדשה וניכנס לשני ימי ראש השנה, בהם עוברים כולם לפניו כבני מרון. לאחריהם נישאר תלויים ועומדים בעשרת ימי התשובה עד ליום הקדוש ביותר בשנה יום הכיפורים. בו ניטהר מכל חטאותינו.

כהכנה לימי הדין המשמשים ובאים, באנו בדברים עם שניים מגדולי הדיינים ששנים רבות יושבים על מדין בהרכבי בתי הדין השונים. וביקשנו מהם לטעום את טעמה של אימת הדין, מפיהם של אלו שחווים זאת במשך כל היום והשנה. על הדרך ביקשנו לשמוע על תחושותיהם האישיות כדיינים השופטים את ישראל כהלכה. ושמענו את תובנותיהם. על הרצוי והמצוי בין כותלי בתי הדין הרבניים ועל מצבם של בתי הדין בישראל.

השניים, הגאונים הגדולים, דיין בית הדין הרבני הגדול לשעבר רבי גדליה אקסלורד, ועמו חבר מועצת הרבנות הראשית ורבה הראשי של קריית-אוננו רבי רצון ערוסי, נענו בחפץ לב לבקשנו ושיתפו אותנו בהגיגיהם הנרגשים לקראת יום הדין.

40 ימי רצון ופיוס

איך ההכנות ליום הדין? שאלנו את הרב אקסלורד.

"מה שאני יכול לומר על הדבר הזה הוא כך: כאשר אני ניגש לימים האלו זה מתוך הראייה של תלמידי הבעש"ט כפי שמוסבר בחב"ד, מאחר ואת יסודות ההשקפה אני לומד מתורת חב"ד. שם ההסתכלות לגישה אל יום הדין היא כפי שידוע ברבים שחודש אלול אלו ימי רצון, שמשא רבינו עלה להר לקבל את הלוחות השניות, והוא היה בהר עד יוה"כ ונאמר לו לכתוב בלוחות השניות מה שהיה כתוב בראשונות. "חודש אלול הוא הזמן בו מתפייס בורא עולם על חטא העגל ולמרות שהלוחות נשברו הקב"ה מביא לוחות חדשות, כמו הראשונות. ואלו 40 ימי רצון מר"ח אלול עד יוה"כ. עד ר"ה מאירים י"ג מידות הרחמים, כפי שמובא בתורת האריז"ל שמשא רבנו עלה לשמים וראה את הקב"ה כותב את הי"ג מידות. ומשה שואל את הקב"ה מה זה 'נושא עוון ופשע ונקח', מי שחטא צריך להעניש אותו. הקב"ה השיב לו אתה עוד תראה שצריך את זה. וזה אירע בעת שבני ישראל חטאו בעגל, אז עוררו את זה, ובחודש אלול מאירים אותם י"ג מדות הרחמים כי אלו הימים בהם הקב"ה התפייס מהתפילות של משה רבינו".

עדיין, יש רבים שחשים תחושת פחד ואימה בימים האלו.
"גם הפחד והחשש של האנשים הם כתוצאה מהרגש אלוהי, הנשמה שנתן בו הקב"ה היא אלוהית, נשמה שנתת בי טהורה היא, הנשמה הזאת מאיר בה האלוקות והיא נרעדת מהשגב וההוד של האלוקות והיא מחפשת קרבת אלוהים".

איך אכן יעבור האדם את ימי הדין?

הרב מפנה זרקור לנקודה מרתקת: "בתורה לא מוזכר העניין של ר"ה כיום דין. מה שכתוב הוא 'תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו', בגמ' שואלים חכמינו למה תוקעים, ומסבירים שהשטן בורח כאשר אבל בתורה לא כתוב שזה יום הדין רק בחז"ל ובמדרשים, וזה מפני שהקב"ה לא כותב בתורה יום דין, כי 'שמים לא זכו בעיניו', כשאדם עומד בפני הקב"ה אף אדם לא עומד בפניו.

"כמו שהרבי רבי אלימלך מליעז'נסק אמר שיבראו לו גיהנום חדש כי הקיים לא מספיק עבורו, החוזה מלובלין אמר שכשהוא לומד הוא מרגיש את הפסוק 'ולרשע אמר אלוהים מה לך לספר חוקי'. כי כמה שאדם יותר גדול כך הוא מכיר יותר את שפלות עצמו, ולכן לא יכול להיות כתוב יום הדין כי העולם לא יכול להתקיים, רק בגמרא מפורטים הדברים".

תקיעת שופר מביאה לתשובה

"בגמרא מוזכר שר"ה הוא עניין של 'ותקעתם לפני ה'א', מה זה 'ותקעתם' הרמב"ם כותב שזה עניין של תשובה. שברים ותורעה גנוחי גניח וילולי יליל. התקיעה עצמה מחרידה 'היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו'. השופר זה השיא של

החזרה בתשובה. והשלושים יום של אלול מזכירים שהיה חטא העגל והיו צריכים את מידת הרחמים ובאמת השתמשו בה.

חודש אלול מסמל שישראל יכולים להיות במצב הכי גרוע אבל אין נפילה. לא שייך נפילה אצל עם ישראל. אי אפשר ליפול. גם במצב הכי נמוך הקב"ה א-ל רחום וחנון ומנקה. זה חודש אלול. לכן כל אדם מכל מקום, להיכן שרק נפל יכול לתקוע בשופר ולהתעורר לחזור לה".

מה יש בתקיעת השופר?

"תקיעת שופר היא רגע השיא. בזמן הזה ממליכים את הקב"ה למלך, גם מתן תורה וגם עקדת יצחק היו בתקיעת שופר. 'וזכרת' את בריתי יעקב יצחק ואברהם והארץ אזכור'. מה זה 'והארץ אזכור'? הארץ היא עניין מלכות דאצילות עפ"י קבלה. שהקב"ה המשיך את השכינה עד למטה, ארץ ישראל השכינה נמשכה גם לאבנים, כמו שמסופר על האמוראים שהגיעו לעכו ונישקו את האבנים.

"ארץ ישראל 2,000 שנה הייתה חרבה ושוממה ומאז ומתמיד עד עכשיו נתונה הארץ תחת איום ובסכנות חמורות. אבל הקב"ה הבטיח לנו 'והארץ אזכור', כל יהודי יכול לחוש את ה'שכינתא בגלותא' כאן בארץ ממש.

"חג הסוכות שהוא המשך של ימי הדין מסמל את השמחה שלנו ביציאה מבתי הדין כי הקב"ה מבטיח לנו אין לכם מה לפחד, אתם בטח תנצחו בדין 'ושמחתם לפני ה' אלוהיכם'. זו הגישה של אלול זו הגישה של תשרי והיא מתחברת לימי השמחה".

קדושת חיי המשפחה

קרוב לחצי יובל שנים כיהן הרב אקסלורד כדיין בכיר במושבי בתי הדין בבתי הדין הרבניים בישראל. על רקע ימי הדין והדברים המעוררים שהוא השמיע כאן בשורות שלפנינו, ביקשנו רשות להיכנס לעולמו הפנימי של דיין בישראל. תחושת השליחות לצד הקושי שבעבודה האינטנסיבית. "עיקר המלאכה היא בדברים שבין איש לאשתו" מצביע הרב על המוקש המרכזי. "זה לא סימפטי להיות דיין בדור שלנו במערך הדיינות הישראלי. זה לא קל. דברים מאוד קשים

הרב אקסלורד מספר על רב חשוב שהגיע מרוסיה לארץ ישראל בימים שקדמו להקמת המדינה. "אז לא היו עדיין בחינות לרבנות והרבנים הראשיים היו מממנים דיינים כראות עיניהם" הוא מספר. "מינו אותו לרב בביה"ד הרבני בתל אביב. כעבור שבועיים או חודשיים הוא הודיע על התפטרותו. בנימוקיו הסביר שהדברים הנוראיים ששמע כאן בבית הדין בפרק הזמן הקצר הזה, רב בהרבה על כל מה שהספיק לשמוע במהלך כל 80 שנותיו ברוסיה".

אל תסבילו, תטפלו

**צמחי מרפא להקלה על כאבים,
כבר ניסיתם? הכירו חוכמה עממית
ומסורתית שגייסה את המדע לצידה**

שחור שמכילה חומרים המכווצים את כלי דם ומזרזים את פינוי הרעלים מהגוף וגם אכילאה אלף העלה - צמח מרפא שמעודד התחדשות של רקמות, מחטא ומפחית דלקת ונפיחות.

איך משיגים את המוצרים?
"בשלב הראשון מטלפנים ומשוחחים עם יועץ מקצועי מטעם TTM. הטיפול לא מתאים לכל אחד ומתחילים בתשואל מפורט לגבי הרקע הרפואי, תרופות שנלקחות, רגישות ועוד.

"אם יש התאמה, היועץ מתאים מינונים ומוצרים בהתאם לצורך והם מגיעים עם שליח עד הבית כחלק מהשירות. ואז מגיע השלב השלישי: אחרי קבלת הערכה, אנחנו מלווים את המטופל באופן שוטף כדי לוודא התקדמות נכונה של התהליך או לשנות מינונים בהתאם לצורך. אנחנו גם מספקים המלצות לתזונה מתאימה שמורידה דלקתיות ומסייעת לעיכול".

סובלים מכאבים באיזור פי הטבעת? אל תהססו. כאב עז הנגרם על ידי טחורים עלול להצביע גם על היווצרות קריש דם בתוך הטחורים וזהו מצב מסוכן הדורש התערבות ניתוחית.

במקום לחכות לרגע האחרון, חייגו: 1-700-556-700
או חפשו ברשת natural.ttmisrael.com
רפואה שלמה

העתיקה ומשתמשת בתמציות פעילות מצמחי מרפא, כדי להקל על הפגיעה ברקמות וכדי לשפר את הפעילות של מערכת העיכול כך שבעיית הטחורים תיפסק.

נלחמים בזיהום

אלינה זקס M.Sc הנטורופתית הראשית בחברת TTM, הרבליסטית קלינית, מטפלת ומרצה שרקחה את מוצרי החברה, מסבירה על שיטת הטיפול, "צמחים רבים נחקרים בשנים האחרונות באוניברסיטאות מובילות. מהמחקרים עולה שהחוכמה העממית ניתנת להוכחה מדעית. צמחי מרפא נמצאים במרכזם של מחקרים גדולים בעולם כיום וניתן להגיע בעזרתם לפריצות דרך, שיוכלו למנוע ולהקל על מחלות רבות.

"בערכה של TTM כללנו קרם צמחי למריחה חיצונית שמחטא ומרגיע את האיזור הפצוע וכמוסות צמחיות שממוקדות בהנעת מערכת העיכול והורדת התהליכים הדלקתיים בגוף".

באלו צמחים השתמשתם?
"הממליס - צמח מרפא שמרגיע גירוי ומעכב תהליכים דלקתיים. החומר הפעיל בצמח יוצר שכבת הגנה שיעילה נגד מרבית המזהמים והרעלנים. שילבנו גם את הקופטיס הסיני - צמח מרפא בעל תכונה מחטאת שעוצר דימום ומפחית נפיחות. כמו כן שילבנו תמצית מקליפת אגוז

לא תאמינו אבל היו זמנים שבהם, למי שסבל מטחורים חיצוניים המליצו על טיפול בעזרת עשן של מדורה שחוזקה עם זרעים של צמחי מרפא. הרמב"ם ממש פיתח שיטה מורכבת, שכללה כלים מיוחדים, כדי ליצור את הטיפול בעזרת עשן. באותן שנים היה נהוג גם לרקוח משחה שהורכבה מעירוב של חלמון ביצה עם דוג דבורים והרב חיים ויטאל, ממקובלי צפת, המליץ בחיבורו על טבילה במי אמבט חמימים, שעורבבו בהם אבקה שנטחנה מגלעיני אפרסקים עם אזוב שבושל במים ועוד.

גם היום הטיפול המומלץ לבעיית הטחורים מבוסס על צמחי מרפא, אבל הדרך היא כבר מפוקחת, סטרילית ויעילה באופן מדעי ומוכח.

טחורים הם ורידים בולטים המופיעים בדופן פי הטבעת, או בחלק התחתון של החלחולת (rectum) וגורמים לכאבים, גרד ודימום. ישיבה ממושכת, סחיבת משאות כבדים כדרך קבע, או פשוט העלייה בגיל, יכולים לגרום להופעה של הבעיה. המצב אופייני גם לאנשים עם עודף משקל, לנשים בתקופת ההריון ולמי שסובלים משילשולים או עצירויות.

סיבות אפשרות נוספות למתיחה ונפיחות של ורידים באיזור פי הטבעת הן: עייפות רבה שגורמת לאיברים פנימיים לצנוח; פעילות גופנית מאומצת; מתח, לחץ תוך בטני בגלל שיעולים רבים או הקאות וגם איספיקת לב.

חברה ישראלית בשם TTM נעזרת בחוכמת הרפואה

נחשפים במהלך הדיונים בבתי הדין". הרב אקסלרוד מספר על רב חשוב שהגיע מרוסיה לארץ ישראל בימים שקדמו להקמת המדינה. "אז לא היו עדיין בחינות לרבנות והרבנים הראשיים היו מממנים דיינים כראות עיניהם" הוא מספר. "מינו אותו לרב בביה"ד הרבני בתל אביב. כעבור שבועיים או חודשיים הוא הודיע על התפטרותו. בנימוקיו הסביר שהדברים הנוראיים ששמע כאן בבית הדין בפרק הזמן הקצר הזה, רב בהרבה על כל מה שהספיק לשמוע במהלך כל 80 שנותיו ברוסיה".

הרב ממשיך לגולל את הקשיים שבישיבה על כס הדיינות. "בבית הדין משפחות מתפרקות. הורים מסיתים ילדים אחד נגד השני. דברים קשים מאוד".

מה המסר שרוצה הרב להעביר לציבור?

"הנקודה המרכזית שחשוב להדגיש היא קדושת חיי המשפחה, אם זה לא ברית אלא חוזה, כמו חוזה שכירות, בפרט כשיש את כל הפתיחות של הרחוב הליברלי, אז מספיק שיש קצת ויכוחים וחוסר הסכמות, ואין כבר שום ערובה וביטחון להמשך חיי המשפחה כתקנם. הנתונים המבהילים מצביעים על כך שילדי גרושים הם 50% מאוכלוסיית הילדים במדינה, נתון שמוכיח את ההרס שיש בתרבות החיים של אזרחי מדינת ישראל החילונים.

"לא להאמין עד כמה היצר יותר חזק מהמוח מהשכל. אנשים נורמטיביים ומשכילים מפרקים משפחות ומותירים את הילדים שלהם ללא משען וגואל. אנשים לא מרחמים על הילדים שלהם. ילדים שבאים הביתה ואין להם אבא או אימא חסר להם בכלל באישיות שלהם, חסר להם בשלווה, חסר להם באיכות החיים שלהם, במוטיבציה שלהם, כדיין המסר שאני רוצה להעביר זה שאני לא יודע איך אפשר בלי אמונה לחזק את ברית הנישואין.

"אני רוצה להציע דבר לא פופולרי בכלל, אבל כזה שיפתור את הבעיה משורשה: הפרדה מלאה בין שני המינים. בנים לחוד ובנות לחוד. ילדים לחוד וילדות לחוד. גם בלימודים יסודיים ובתיכונים. וכך בגיל מבוגר יותר ידעו שחיי אישות

אינם הפקר. אני לא מדבר מבחינה דתית אלא מבחינה אנושית. גם בעלי חיים שומרים על בעלי זוגם. צריכים לדעת שכן זוג הוא אחד עד 120 שנה. אין דרך אחרת.

"התפיסה הליברלית הורסת את חיי הנישואין. כל זה לא מהיבט דתי, בדת יש אמונה שבורא העולם מזווג זיווגים, ונכנסים לחופה באמירה 'הרי את מקודשת לי'. שהחיבור הוא קדוש ואז כשיש משברים מתגברים, היכן שזה לא כך, איפה שהטון השולט מאפשר להחליף בני זוג בלי חשבון אין סיכוי לבנות בתים שיחזיקו מעמד לאורך זמן, כך הוכיחה ההיסטוריה שמעולם לא היו כמעט גירושין עד שזה הפסיק להיות קידושין והפך להיות חול שבחול. זו התפיסה שבסוף הורסת את חיי הנישואין".

סכנה לשלמות הדורות

יש דברים שהרב רואה כבעייתיים בצורת ההתנהלות הנוכחית של מערכת בתי הדין?

"יש בעיה בבתי הדין בגלל התערבות בתי המשפט, מאחר וקיימים בתי דין לענייני משפחה שדנים בהרבה תיקים, ואם הם קובעים דבר מסוים, כמו לדוגמה שחייבים להתגרש, הם מיד מאיימים ומטילים קנסות על הצד שלא חפץ בכך. ולהתגרש תחת איומים מבית המשפט זה מנוגד להלכה ולשו"ע. זה משהו מאוד בעייתי.

"לפי דעתי", פורס הרב משנה תקיפה ותקדימית, "כל זמן שהמעורבות המשפטית האקטיבית נמשכת עד צוואר בנושאי הגירושין, צריכים לבטל לחלוטין את כל מערך הנישואין והגירושין הרשמי במדינה כחוק. צריכים לבטל את חוק נישואין וגירושין. הרי מי שמאמין בתורה ומקיים מצוות ודאי ינשא על פי ההלכה ועל פי דין, הוא תמיד ימצא את הרב שיקדש אותו, והוא גם ידע שהוא לא יכול לעזוב אותה בלי גירושין כדת וכדין.

"אלו שלא כבר עדיף שבאמת לא יתחתנו כך, כי כאשר יבואו להתגרש, והם הרי יבואו במוקדם או במאוחר, בדרך כלל במוקדם, הגירושין יעשו על ידי ביהמ"ש בניגוד להלכה, ואז הם ישארו נשואים על פי דין בעוד שבפועל הם יהיו משוכנעים שהם גרושים, אז המצב כיום הוא שהנזק רב על התועלת ועדיף שיתמקדו בלהסביר לעם היהודי המסכן הזה בארץ ישראל, שאנחנו העם הנבחר וצריך לחיות לפי ההלכה וכללי המוסר, ואנחנו הגענו לארץ הזאת כדי לחיות על פי הדרך שהותווה לנו בהר סיני בלי כל הפוליטיקות למיניהם".

החוק המדובר נחקק ביוזמת הנציגות החרדית, שגם

תלחם בכל מי שינסה לבטל אותו. הרב מציג עמדה מאוד חריגה ופחות מקובלת.

"אין ספק", מודה הרב, "שהמטרה המקורית הייתה לטובה, להעניק צביון יהודי למדינה. אולם כיום בהתחשב במצב, כשבית המשפט בוחש בעניין, דעתי בתור דיין מוצקה מאוד: יש לבטל את חוק נישואין וגירושין, כי היא יוצרת מורכבויות לא פשוטות וכפי שהסברתי. הם מביאים חורבן לעם ישראל.

"בכל העולם המצב קטסטרופלי כתוצאה מדת הליברליות הפושה. קשרו את עצמם למשהו שמחסל אותם מבפנים. אבל אנו כיהודים כואב לנו לראות את האחים שלנו מידרדרים למחוזות הללו. ה' יעזור שעם ישראל יבנה ורואים שהוא נבנה בסייעתא דשמיא, שנראה כבר את הגאולה השלימה, גאל ישראל. שנה טובה".

בי"ד של מעלה

איך הרב רואה את החיבור בין מלאכת הדיינות ביום יום בבתי הדין כאן, מול ההתייחסות לדין מול מלך מלכי המלכים בבית דין של מעלה. אני שואל את הרב רצון ערוסי, חבר מועצת הרבנות הראשית ורבה של קריית אונו.

"זו שאלה מושכלת ומתבקשת וזה באמת דבר נפלא ומופלא, לבוא ולהשוות בין עולם הדיינות שלנו לבין הדין של מעלה לקראת ימי הדין" פותח הרב. "כיוון שכלל שנכיר את דין של מטה נתפעל יותר מדין של מעלה. רוצה לומר" מסביר הרב "מהרגע שבי"ד של מטה הגיע למסקנה שפלוגי אשם ומגיע לו עונש כזה וכזה, לא רק בדיני ממונות אלא גם בעונש הפלילי, אין ביה"ד רשאי לסגת מפסק הדין, וזו חובה מהתורה לקיים את פסק הדין. נותנים לנידון להתוודות אבל פסק הדין נותר.

"לא כן בי"ד של מעלה, שם אין מגמה אלוקית להביא למות הרשע, כי אם בשובר מחטאו וחיה. כדי לתת לו צ'אנס להוסיף תורה ומצוות לחיי העוה"ב שזה הייעוד האמתי. ולכן ככל שאנחנו מתבוננים בחטאינו, ואין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אנחנו מצד אחד רועדים כי איננו יודעים מה יהיה הדין של הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב ואין נסתר מנגד עיניו. מבחינת דיני ראיות הכול סגור ומסוגר, לא כמו בשר ודם שלא תמיד יש את כל הראיות.

"אבל בורא העולם ברא את עולמו במידת הדין ראה שאינו יכול להתקיים בדין, עמד מכיסא דין לכיסא רחמים ונתן את האפשרות לשוב בתשובה מאדם הראשון ועד ימינו.

בורא העולם ברא את עולמו
במידת הדין ראה שאינו יכול
להתקיים בדין, עמד מכיסא
דין לכיסא רחמים ונתן את
האפשרות לשוב בתשובה
מאדם הראשון ועד ימינו.
והקב"ה קבע זאת שהוא
פושט ימינו ומקבל שבים.
לכן מחד ימי הדין הם ימי
חרדה, כי הכול גלוי לפניו,
וגלוי לפניו גם דרך התשובה

שאני רואה בעולם הדיינות שכשאני נזכר בימי הדין אני אומר
איך הם מגיעים לימי הדין. איך הם ניצבים בפני בורא עולם?
הרי כעת הוא הדיין, האם גם בפניו יתריסו? ואם כעת הזו
יעמדו בהכנעה ממורא הדין באמירת 'זכרנו לחיים', תבוא
בת קול ותזכיר להם איך התריסו כלפי הדיינים וכלפי השכינה
ששורה בקרב הדיינים, ולכן אין ספק שיש חשיבות גדולה
לאילו ששהים בבית דין של מטה לזכור זאת כאשר הם ניצבים
בפני בית דין של מעלה". מסיים הרב את הערתו הנוקבת.

חלקם. אבל לעומתם יש בני אדם שכאשר הם מחויבים בדין על
פי דין, הם מתפרצים למרות שמדובר באנשים דתיים, והם לא
יודעים שבזה הם עושים עבירה עוד יותר גדולה, לא רק שהם
לא מקיימים את פסק הדין הם פורקי עול, הרי הם מתריסים
כלפי מעלה 'אלוקים ניצב בעדת א-ל' הקב"ה יושב בדין,
התרסה שלהם היא כלפי מעלה ולא כלפי מטה בלבד, זה מצער
אותי מאוד לראות דבר כזה.
"בסופו של דבר אני מצפה מיהודים דתיים ונאמנים לקבל
את פסק הדין באהבה גם אם זה לחובתם. זה אחד הדברים

והקב"ה קבע זאת שהוא פושט ימינו ומקבל שבים. לכן מחד
ימי הדין הם ימי חרדה, כי הכול גלוי לפניו, וגלוי לפניו גם דרך
התשובה, כי יכול להיות שחזרנו בתשובה רק מהשפה ולחוץ,
יכול להיות שחזרנו בתשובה רק כדי לסמן וי, אבל ככל שאנו
שבים באמת, דהיינו מכירים בעליונותו כאבינו מלכנו, מקבלים
את מלכותו כך נוכל לזכות בדין".

הרב מסכם: "ההשוואה הזו חשובה ומביאה אותנו לתובנות
חשובות מאוד".

מדברי הרב עולה שאין כל השוואה, אם כבר הפוך יש כאן
הבדלים.

"כמובן ככל שאנחנו מתבוננים בנעשה בבית דין של מטה,
איך מביאים ראיות ועדים ויש קטרוגים והתרסות ואדם בוש
ונכלם כאשר מתגלים דברים שלא רצה שיתגלו, כך כאשר
האדם עומד בפני כ"ד של מעלה, ואז כביכול כמו בסרט
נע עוברים כל מעשיו במשך כל השנה לפניו יתברך, מעשיו
ומחדליו, זה מביש ומתסכל, אולם למרות התסכול והבושה
שכל מעשיו עוברים לפניו, ככל שנקבל את עול מלכותו עלינו
ונקבל עול מלכותו באהבה, כך נזכה בדין".

הרב, כדיין שרואה את גישת בני האדם בעת שהם ניצבים
לדין, הרב יכול לומר שהוא חש תחושה שונה בעמדו לפני
ימי הדין. משהו מעבר לשאר האנשים?

"אני משתדל להקנות לצאן מרעיתי את התובנות הללו. יש
חשיבות גדולה לערוך את ההשוואה הזו. כלומר, אצל רבים
אין את התובנות הללו שדיברנו עליהן כעת ואני חושב שיש
בזה חשיבות גדולה מאוד וכפי שראינו בחז"ל שהרבו לעשות
השוואות בין כ"ד של מעלה לכ"ד של מטה".

איך הרב רואה את עולם הדיינות של ימינו כיום?

"ובכן, מבחינת הדיינות ברור מעל לכל ספק שכל דיין שדן
בימינו בתנאים מאוד מאוד נחותים, שהמדינה לא מכירה בנו
באופן ישיר אלא באופן עקיף, רק כבוררים ולא כמחליטים,
וזה מצב מאוד קואב ומדאיב, כל דיין שבכל זאת דן הוא ממלא
שליחות גדולה מאוד עד שהקב"ה יערה רוח ממרומים ונזכה
לדון דין תורה ממש. יש עוד עניין שאין כסף ודנים בהתנדבות
לכן זו מצווה גדולה".

מה יש לרב לומר על אלו שניצבים מעברו השני של הדוכן.

בעלי הדין?

"יש יהודים מופלאים שמקבלים עליהם את דין תורה
באהבה גם כשהם מפסידים באותו רגע, ואלה אשר ואשרי

איזו לחרב ואיזו לששלו

אחרי עשרות שנים בחזית הקדמית של כמעט כל מאבק בגלובוס, התיישב רון בן ישי ואגד את רשמיו וזיכרונותיו לספר מרשים • בשיחה מרתקת עם 'כל ישראל' הוא מדבר על הראיון עם סדאם חוסיין, איתור יהודי בגדד, שריפת הגרביים באפגניסטאן, הביקור המשפחתי בצפון קוריאה והקשר בין הטאליבן לעשרת השבטים • וגם: הנקודה היהודית הפועמת

|| איילה אבן האזל ||

צילום: ויקיפדיה.

קוסובו 1992, יהודי בלב הכאוס

המסעדה היא בכך הכול חדר קטן עם מטבחון שעומדים בו ארבעה שולחנות, מכונות אספרסו ואקווריום עם דגי זהב. חתיכות טיח מונחות כאילו באקראי על המפות הוורדרדות.... דנילו מכין קפה ומוזג סליבוביץ' לשתי כוסיות זכוכית. הדלת נפתחת ולחדר נכנסים שלושה בחורים צעירים מגודלים, מהסוג שרואים לפעמים בשורות קבוצת הכדורסל... שניים מהם בגופיות כהות ובמכנסי טרנינג ואחד במדי הסוואה כחולים של המשטרה. השניים בגופיות התנדנדו והיו שיכורים בעליל... דנילו מיהר אמנם לחייך אל השלושה, אך שפת הגוף שלו שידרה פחד. השניים בגופיות זיהו מיד שאני זר ודרשו לדעת מי אני. דנילו אמר משהו. הבחנתי במילה ישראל. נראה שהשניים הופתעו לטובה.

הם ניגשים אלי ומושיטים לי יד ללחיצה. ריח חריף של אלכוהול מכה באפי. הם שואלים – דנילו מתרגם – אם גם בישראל יש כרגע מלחמה. אחר כך אחד מהם רוצה לדעת מי שולט בעיר הקדושה ירושלים; הוא מעוניין לדעת מה חושבים בישראל על המלחמה בקוסובו. ובכלל. היכן נמצאת ישראל על המפה? אני משיב כמיטב יכולתי, מנסה לתת להם שיעור קצר בגיאוגרפיה. בעודי מדבר הם מאותתים לדנילו למזוג להם מהסליבוביץ'. הם מרוקנים את הכוסיות בלגימה ומושיטים אותם לדנילו שימלא מחדש. אחר כך מחליפים ביניהם כמה משפטים ופתאום מוציא אחד מהם צלב מעץ שהיה תלוי על חוזהו מתחת לגופייה. חברו עשה כמוהו. דנילו אומר לי שהם דורשים שאנשק את הצלב לאות שאני ידיד-אמת של הסרבים. "הם רוצים להיות בטוחים שאתה לא מוסלמי".

אני נדהם, נזכר בסבא שלי שהיה מחסידי הרבי מגור וידע שבשום פנים ואופן אין לנשק צלב. אבל בה בעת אני מבין שלא יהיה זה נכון, אולי אפילו מסוכן, לסרב להם. ראיתי שהם במצב רוח אלים בעליל. אני מבקש מדנילו שיסביר להם שאני יהודי וכי אם אנשק את הצלב זה ייחשב בגידה באלוקים. "אם יהודי עושה דבר כזה יורד ברק מהשמיים והורג אותו", אני מסביר לדנילו ומוסיף, "ואני עוד רוצה לחיות". לא האמנתי שהשטות הזו תעזור אבל באותו רגע לא עלה בדעתי תירוץ אחר. דנילו תרגם כנראה מילה במילה אך ליתר בטחון גם התייצב ביני לבין השיכורים שעדיין אחזו בצלבים מולי. אני שומע את דנילו אומר שוב ושוב "יודה" (יהודי בגרמנית) ורואה אותו מבצע פנטומימה של מכת ברק. זה עבר. אולי מפני שהשניים לא הבינו גרמנית אך נחה דעתם שאני מוסלמי... דנילו אמר משהו לשלושה שהצביעו לכיוון העיר ואחר כך לשמיים. הם ממהרים לצאת, לא לפני שכל אחד מהם מחבק אותי ואומר שישאל חזקה וטובה בדיוק כמו סרביה. דנילו מתרגם ומציע לי להזדרז. עוד זמן קצר יגיעו מטוסי נאט"ו להפצצת הערב וכדאי למהר ולהגיע למלון.

שועל קרבות

רון בן ישי – בן ה-74, אריה תקשורת וותיק ששימש גם

הפלת הפסל של סאדם חוסיין במלחמת המפרץ השנייה

כמפקד גלי צה"ל, עיתונאי שחש פעמים רבות את משק כנפי ההיסטוריה, שנלחם על החיים ועל המוות, להשתתף ולהעביר דיווח חי מהשטח בעימותים עקובים מדם במדינות רבות על פני הגלובוס, ומהפכות ששינו סדרי בראשית: עירק, קפריסין, אפגניסטן, קרטל הסמים בדרום אמריקה, קוסובו, לוב - מדינות שהן רק חלק מן הרשימה. רגעים קטנים ששינו חיים של מיליונים לנצח, חלקם כבר נשכחו מלב הציבור הישראלי. מי לחיים ומי למוות: יריות, מורדים, איכרים מדממים, מחנות פליטים מזוהמים - זאת זירת העבודה שמקפיצה עבורו את האדרנלין כעיתונאי שחי על הקצה, עיתונאי המתאבד על המשימה.

רון הוא שועל קרבות ותיק, נראה עשוי ללא חת, חסין לפחד. אינו חושש להבריה גבולות, למצוא סיפורי כיסוי משכנעים, להפיל "בטעות" סיגריות יקרות בחדריהם של פקידי ממשל - למניעת בירוקרטיה מזותרת, והעיקר חדור מטרה - להקדים ולהיות במקום ההתרחשות עם דיווח חי ואנושי – הרבה לפני עמיתיו מהעיתונים המתחרים שנושפים בעורפו.

לא תמיד היה זה קל – במיוחד לפני 30 שנה, בעידן ללא סלולארי בנמצא או רשת אינטרנטית, היה רון צריך לגייס את כל הכישורים היצירתיים כדי למצוא קו תקשורת פועל באזור הקרבות – או לחילופין באזורים פרימיטיביים של ממש, על מנת להעביר דיווח חי למערכת העיתון בכדי שהכתבה תשודר באותו ערב. במסגרת מסעותיו במדינות ערב הוא אף הצליח 'במקרה' לראיין אפילו את סדאם חוסיין הדיקטטור העיראקי, עוד לפני שזה התמנה להיות המושל של עיראק.

איראן 1968, פגישה עם סדאם חוסיין

"שאח עבאס" היה במקור חאן דוכים בעיר איספהאן שבאיראן. כעת נפרס אולם המבוא של מלון הפאר על כל שטחה של החצר הענקית שאליה היו נכנסות בעבר שיירות הסוחרים ופורקות את מטענן; מבוך של פינות ישיבה, רהיטים משובצי צדף, פסלים ושטיחים שכיסו את הרצפה והקירות עד לתקרת פסיפס העץ הגבוהה. המארח האיראני נגע בכתפי וכתנועת סנטר הצביע לעבר אחת מפילות הוישיבה. "זה שיושב שם", אמר, והצביע על גבר משופם, רחב כתפיים, שערו שחור גלי, מסורק ומשומן בקפידה, שהיה שקוע עמוק בכורסת עור. הוא היה לבוש חליפת פסים אפורה, ישב בפישוק רגליים רחב ולגם מכוס תה או קפה שהחזיק בידו. מדי פעם העיף מבט לעבר דלת הכניסה כמו שמתנין למישהו או משהו.

לא זיהיתי את האיש וגם השם שבו נקב המארח לא אמר לי דבר. ואז הוא מיהר לעדכן: "האיש שבכורסה הוא סדאם חוסיין אל–תכריתי, האיש החזק במפלגת הבעת' שבעיראק". הוא לא ידע לשם מה בא סדאם לאיראן ותהה מדוע דווקא לאיספהאן שבפרובינציה ולא לבירה, טהראן, אך שיער כי מדובר במפגש חשאי עם נציגי השאח רזה שהלווי במטרה להביא להפוגה בעוינות ההיסטורית שבין עיראק לאיראן. משטר הבעת' היה זקוק לשקט בחזית הכורדית באותה תקופה כדי להתבוסס בשלטון, והשאח, שתמן בכורדים העיראקים, יכול היה לספק לו את מבוקשו.

כמה חודשים לפני אותו מפגש, ב17 ביולי 1968, התמנה סדאם חוסיין לסגן נשיא עיראק. הוא היה אחד מפעילי מפלגת הבעת' שהדיחו בהפיכה את הנשיא, עבד אל-רחמן עארף, ומינו תחתיו את אחמד חסאן אל-באכר. סדאם, קרובו של באכר, מונה לסגנו. אלא שבאכר היה איש חלש, וכשנפגשנו בלובי של "שאח עבאס" באיספהאן, סדאם כבר היה השליט האמיתי של ארצו.

לא חשבתי פעמיים; ניגשתי לבכיר העיראקי והצגתי את עצמי. "אני עיתונאי", אמרתי. באותה תקופה לא היה לי דרכון זר אך הימרתי שהוא לא יתעניין בפרטי מוצאי – וצדקתי. "אוכל להחליף איתך כמה מילים?"

סדאם היה מופתע. הוא הביט במצלמת הסרט, Bolex שמונה מילימטרים, שהחזקתי ונראה בעליל שאינו מאושר מהסיטואציה. לזכותו ייאמר שהתעשת מהר מאד. "מצטער", אמר, "האנגלית שלי לא כל כך טובה".

"לפי מה שאני שומע היא דווקא טובה מאד". הייתי כבר מנוסה דיי כדי לדעת שחנופה היא נשק לגיטימי ויעיל במלחמת הקיום העיתונאית. ואמנם זה עבר: "או-קיי, אני אענה על שאלה אחת... אם היא לא תהיה קשה מדי", ענה סדאם וחייך.

הוא השתדל להיות אדיב, אבל אני לא רציתי למתוח את החבל יתר על המידה. שאלה ממוקדת מדי עלולה לחשוף את זהותי ולהביך מאד את מארחיי האיראנים. הסתפקתי בשאלה

שהיא ברירת מחדל עיתונאית בטוחה בכל מצב: "מהי מטרת הביקור של אישיות עיראקית ברמת דרג כמוך באיראן?" סדאם הסביר באטיות ובאנגלית בסיסית מאד שהמשטר החדש בעיראק מעוניין בשלום עם כל שכניו, וכי הוא בא לאיספהאן כדי לפתוח בהידברות עם שרים בממשלת השאח. "ומהו הנושא העיקרי שתדברו עליו?"

"אנחנו ננסה לפתור את הסכסוך עתיק היומין עם איראן על השליטה בשאט אל – ערב". השט אל – ערב הוא הנהר הרחב שנוצר כשנהרות הפרת והחידקל מתאחדים לפני שהם נשפכים למפרץ הפרסי. זהו נתיב שיט אסטרטגי שנמל בצרה נמצא בתוכו ומשני עבריו אזורים עתירי נפט וחקלאות פורחת. סדאם הניח את הספל והתחתית שהחזיק על השולחן הקטן שלידו והזדקף בכורסה. הבנתי ששעת הרצון תמה. ביקשתי ממנו שיאפשר לי להנציח אותו במצלמה שהייתה עמי. הוא נענה בחיוב, אחר כך לחצנו ידיים. הוא נשאר יושב, ואילו אני פניתי לענייניי. לו רק ידעתי באותו בוקר כמה אלפי מילים שסדאם יהיה נושאן העיקרי אכתוב ואשדר ב-30 ומשהו השנים הבאות, הייתי אולי משתדל יותר באותו מפגש אקראי.

גרביים באפגניסטן

לעתים נדמה כי רון התגרה בגורל, בחוצפה, ואך, באורח נס הוא יצא חי מקווי העימות, מלבד פציעות פה ושם. במבט לאחור הוא מודה, כי היה זה מעשה טיפשי לנסות לצלם בעירק את חיילי סדאם חוסיין ממרחק בו ניתן לראות להם את הלבן בעיניים... עם זאת במסעו באפגניסטן, רון בן ישי חשש, שאי מי ידע כי ישראלי מסתובב באזור, ויפלוט מילה - במקום הלא נכון. דווקא שם עיתונאי אירופאי שהכיר, ידיד, הבחין בו במרחק של מאה מטר... רון התכופף על מנת כביכול לשרון את נעליו, והאחרון לא ידע האם זיהה נכונה. אך רון כבר אץ ריצת אמוק לחדרו במלון, בהתקף חרדה קיומית, בדק את כל בגדיו לוודא כי התוויות הוסרו מראש, למניעת הוכחה כי מוצאו מישראל. לבסוף איתר זוג גרביים מהוהות משירותו הצבאי בצה"ל שעם קצת מאמץ היה ניתן לזהות עליהן את האות "צ" וניסה להשמידן...

בקפריסין היה רון היחידי שהסתכן כדי לנסות להציל חיי חייל נוכרי מצבאות הקפריסאים המורדים נגד טורקיה. ובחבל קשמיר המסוכן בעל היופי הפראי – כאשר נתפס בן ערובה: יאיר יצחקי, תייר ישראלי – חייל משוחרר, לא

הם ניגשים אלי ומושיטים לי יד ללחיצה. ריח חריף של אלכוהול מכה באפי. הם שואלים - דנילו מתרגם - אם גם בישראל יש כרגע מלחמה. אחר כך אחד מהם רוצה לדעת מי שולט בעיר הקדושה ירושלים; הוא מעוניין לדעת מה חושבים בישראל על המלחמה בקוסובו. ובכלל. היכן נמצאת ישראל על המפה? אני משיב כמיטב יכולתי, מנסה לתת להם שיעור קצר בגיאוגרפיה. בעודי מדבר הם מאותתים לדנילו למזוג להם מהסליבוביץ

לוחמי מוג'הדין חוצים את גבול פקיסטן - אפגניסטן

המקורש אצלם הוא השבת?
 "יש לציין כי האסלאם אימץ הרבה מנהגים הדומים ליהדות ולכן לא חשבתי שהם מצאצאי עשרת השבטים, רק בשל העובדה שהם שומרי שבת. אך יחד עם זאת עובדה אחרת הצליחה להפתיע אותי, ישנו נהר גדול, כאשר מידי פעם בשיטפונות ניתן לראות גלי אבנים זורמים ומתגלגלים – דבר כזה לא מצוי באף מדינה אחרת שהייתי בה. האם זה הוא נהר הסמבטיון שאליו התכוונו חז"ל אליו הוגלו עשרת השבטים?" שואל רון שאלה רטרורית.
 "מעבר לזאת כמובן שידוע לנו על קהילה בגבול אפגניסטן איראן, 48 היהודים כולם ברחו. אך שני יהודים החליטו לחזור והם גרים שם עד עצם היום הזה".

האם ירדו קטעים בעריכה? ומדוע?
 "הספר המקורי שכתבתי היה בעל 1848 עמודים. מפאת האורך הרב נאלצנו לתמצת לספר אחד שיוצא לאור בימים אלה ועוד שני ספרים אשר אמורים להתפרסם בהמשך. הספר הראשון, על הנקודה היהודית שהצלחתי לאתר בכל חבל ארץ ולו נידח ביותר. וספר נוסף על המלחמות שלנו בארצנו הקטנטונת, ארץ ישראל".

כאיש תקשורת וותיק, מה חשוב ללמד אנשי תקשורת צעירים?

"עיתונאי טוב הוא עיתונאי עם חוש סקרנות מפותח. עיתונאי הוא עיתונאי באופי, המגדיר עצמו כמספר סיפורים ולא רק כאוטוביוגרפיה".
האם מהפכת המידע - כאשר כל המידע נמצא בהישג יד ובלחיצת כפתור חיסלה את הרפתקאותין העתידיות? הרי כעת ניתן לזהות אותך בכל מקום אי שם ביקום.
 "אכן במהלך שהותי בסוריה ב2007, לסורים נודע כי עיתונאי ישראלי חדר ללב המדינה, תמונתי אף התפרסמה בעיתון "טיים" הסורים התרגזו והכחישו. וחששתי להסתכן שוב ולחזור לשם. ב 2011 חזרתי בשלום מהפיכת המורדים בלוב "האביב הערבי" וזה לגמרי לא היה מובן מאליו כאשר שני עיתונאים פלסטינאים זיהו אותי, ויכלו בקלות להלשין עליו למי שצריך... מאז החלתי לשים לעצמי סוף פסוק".

רשמים מצפון קוריאה

אך הנה רון בן ישי לא פורש חלילה לפנסיה, ורק לפני שלושה חודשים חזר מטויל כליל בצפון קוריאה עם חתנו ונכדתו שהתלוו עליו למסע.
צפון קוריאה זה שם שמעביר צמרמורת, לא פחדת?
 "אין מה לחשוש במידה ומקיימים בקפדנות את כל ההוראות", מסביר רון. "התלוו אלינו שני נציגי המשטר

קונפליקט, שם הן מצויות בשפע. אך תמיד אני מבצע ניהול סיכונים. במקרה הזה נערכתי כראוי, קניתי מסכת גז וידעתי כיצד להתגונן: לבוש ארוך וכך חשתי בטוח".
לאחר הניצחון האמריקאי על צבא סדאם חדרת לבגדאד. כיצד הצלחת למצוא יהודים בעיר?
 "הלכתי למקום בית הכנסת אך הוא היה סגור. במקום בית כנסת היה בית זקנים עם 4 זקנים בדיוק - והם הובילו אותי לבית משפחה יהודית".

לפתע... החלו הגנים היהודים שלי לעבוד שעות נוספות. נזכרתי שלמחרת חל ערב פסח והתחלתי לחפש בקדחתנות משפחה יהודית שנותרה בבגדד כדי להסב עמה לסדר ולצלם כתבה. זה לא היה פשוט, אבל כעבור כמה שעות מצאתי את בית הכנסת מאיר אברהם טוויג, משם כיווני אותי לכמאה היהודים, שרידי הקהילה בבגדאד. משם כיווני אותי למשפחת יעקב, דויד ושתי אחייניותיו, שגרו בבית מט לנפול בסמוך. אחרי כמה דקות של שיחה הם הבינו שאני יהודי. יוסף יעקב הוציא מתוך ערימת סמרטוטים הגדה של פסח כתובה עברית ונתן לי לקרוא. כשעמדתי במבחן הוא הוציא מיד כוס של יין מכסף, מזג לתוכה קצת קולה מקומית והחל קורא בניגון עיראקי – יהודי... "בצאת ישראל ממצרים". אחייניותיו ואני ענינו אחריו אמן בגרון חנוק.

הנקודה היהודית

הספר כולל כמעט את כל המלחמות שאירעו בחמישים השנים האחרונות. אך מה לדוגמא עם טבח העם בראונדה? הפלישה הרוסית לגאורגיה? כיצד את זה פספסת?
 "היו מעט מאד קונפליקטים שפספסתי", מודה רון. "במקרה של טבח העם בראונדה, הייתי בווינגטון. כנ"ל גם לגבי הפלישה הרוסית לגאורגיה, הייתי באותו זמן בשליחות בברלין. והיות וישראל יותר קרובה לגאורגיה, העיתונאי צדוק יחזקאלי "זכה" ונשלח ללב הקרב - ולצערנו נפצע קשה מאד וניצל בנס".

כיצד זה שדווקא אתה, יהודי שאינו דתי, ברגעים מטילי האימה התחברת לבורא עולם ואמרת שמע ישראל?
 "אני יהודי מאמין! אני שמח שאני יהודי, מעריך מאד את האמונה היהודית, ואוהב לחפש גם בארצות ניכר את הנקודה היהודית", אומנם רון אינו דתי ואינו חוזר בתשובה אך הוא בעל שורשים דתיים עמוקים והוא מדגיש אותם: "סבי היה חסיד גור סבי עלה ארצה מפולין מטעמים ציוניים ויחד עם סבתי בנו את ביתם בישראל 1924".
האגדה על הטליבאן - טוענת כי חלקם מצאצאי עשרת השבטים - תאר לנו כיצד זה התבטא מלבד העובדה כי היום

אמר נואש לשחררו והצלחתי, גם כאשר כשלו כל מאמצי הדיפלומטים בערוצים הרגילים.
 היו רגעים לא מעטים מטילי אימה – חוויות מצמררות המתארות את הבנאליות של הרוע, גיהנום של ממש - שאינן מיועדות לבעלי לב חלש, אזי גם העיתונאי הקשוח הרחוק משמירה ומצוות לחש בליבו את הפסוק האלמותי "שמע ישראל".

חדירה נועזת למובלעת הכורדית

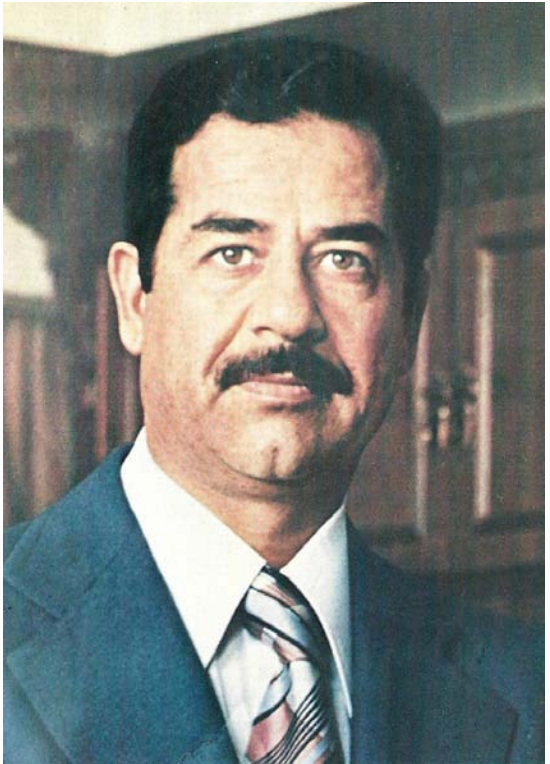
עוד לפני שהפסקתי לראות מה קורה – כבר הייתי מקופל בתנוחת עובר בארגז עץ סגור עם פתח בצדו. זו הייתה מעין מלונת כלב שהועמדה על רצפת הברזל של ארגז המשא בתוך מפרץ שהוכן עבורה בין שורות של שקי קמח. המבריחים החלו לערום שקי קמח ככדים מעל הארגז בדיוק כשריזגר תחב את ראשו בפתח ואמר שהמבריה מבקש את התשלום. הוצאתי שתי מעטפות מנרתיק הכד שעל חזי. "תן עכשיו למבריחים את המעטפה הכחולה", אמרתי לו. "את המעטפה הלבנה תשמור אצלך עד שאצלצל אליך ואודיע לך שהכול בסדר. במעטפה הזו נמצא הכסף לתשלום האחרון. יש בה גם מספר טלפון שאליו תתקשר אם יקרה לי משהו" בעיניו של ריזגר עמדה לחלוחית. איני יודע אם זה היה הגשם או צער הפרדה. התנשקנו במהירות פעמיים על הלחי והוא משך את ראשו במהירות אחורה לפני ששק קמח גדול נחת בחבטה ליד הפתח. דקות אחר כך כבר הייתי שרוי בחשיכה מוחלטת, קבור מתחת למאות קילוגרמים של שקי קמח, במשאית העושה את דרכה למעבר הגבול שבין טורקיה לעיראק.

המסע כאפלה היה עבורי מהארוכים והמסויטים שבחיי. המשאית נסעה ונעצרה, נסעה ונעצרה, ובכל פעם הייתי משוכנע שהגורע מהכול עומד לקרות: שקי הקמח שנערמו מעלי יכריעו את לוחות העץ הדקים וימחצו אותי למוות, או שהחייילים הטורקים יגלו אותי ויכלו בי את זעמם. התקשיתי לנשום ולא ידעתי אם זה בגלל הטלפון הלווייני שלחץ לי על חזי או, מה שסביר יותר, בגלל הפחד. ניסיתי לפענח את הקולות הבוקעים מבחוץ, מייחל שהתרחישים הקשים החולפים במוחי יתכדו כולם, מתפלל בלחש ובכוונה גדולה לבורא עולם, נודר שאם רק ייענו תפילותיי – זו תהיה הפעם האחרונה שאשתטה כך.

רון בן ישי מציין כי למרות שהוא לוקח סיכון בהתקרבו לקו האש, הוא תמיד מעריך שזה לא יהווה סיכון של יותר מארבעים אחוז, מעשיו לא נעשים בפזיזות. כאן עומד לעזרתו ניסיונו כסגן אלוף בצבא ובתקופת היותו במילואים - כראש מערך המודיעין בעוצבת האש.

במלחמת המפרץ השנייה, כיצד זה לא חששת בעיירה הכורדית בגבול עיראק מגז החרדל הקטלני?

"מי שמסקר מלחמות חשוף לכל הסכנות באזורי

סדאם חוסיין

לא חשבתי פעמיים; ניגשתי
לבכיר העיראקי והצגתי את
עצמי. "אני עיתונאי", אמרתי.
באותה תקופה לא היה לי
דרכון זר אך הימרתי שהוא
לא יתעניין בפרטי מוצאי -
וצדקתי. "אוכל להחליף איתך
כמה מילים?"
סדאם היה מופתע. הוא
הביט במצלמת הסרט,
Bolex שמונה מילימטרים,
שהחזקתי ונראה בעליל שאינו
מאושר מהסיטואציה. לזכותו
ייאמר שהתעשת מהר מאד.
"מצטער", אמר, "האנגלית
שלי לא כל כך טובה"

מלחמות. ולכן צריך להשתדל שהצד שלך יהיה מנצח ואסור
להיות חלשים. אסור להתעלל ולכבוש, כי בעידן שלנו, זה
רע עבורך בסופו של דבר. התנאי היסודי והבסיסי לניצחון
הוא האמונה כי אכן מדובר במלחמה צודקת. המוג'הדין
באפגניסטאן היו פנאטיים, היתרון שלהם היה שהם נלחמו
מלחמה צודקת. אנו בישראל תמיד צריכים לזכור זאת.
המלחמה שלנו היא מלחמה צודקת על הארץ שלנו – הארץ
המובטחת".

קים ג'ונג און

פגישת קים עם נשיא ארצות הברית טראמפ

ארצות הברית וכלפי בנות בריתה - כולל ישראל".
מה הוא הרגע המכונן בחייו?
"אין רגע מכונן, אני לא אוהב קלישאות... יש הרבה
רגעים חשובים בחיים. במיוחד כנראה בחיים מסעירים.
אולי מותו של אבי שלייווה שיירה לירושלים... ההחלטה
לנסוע לאפגניסטן – האם הסיכון שווה את הסיפור
שנורא רציתי לספר... והשאלה שהטרידה מדוע הרוסים
מפסידים במלחמה... לעומת המוג'הדין הפרימיטיביים
אך המנצחים?! מה הוא סוד כוחם של אותם מוג'הדין?
במיוחד כשישראל התמודדה ומתמודדת עם איומים דומים
כגון החיזבאללה.

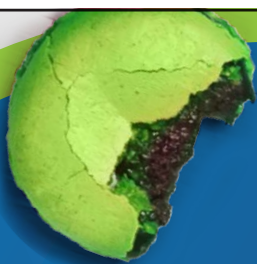
מה המסר שיש לך מכלל המלחמות בהן השתתפת?
"מלחמה זה דבר נורא. והסבל הוא איום, מוות של אנשים
צעירים זה משהו איום, אבל כל עוד יהיו בני אדם יהיו גם

לכל אורך הטיול ששמרו את צעדינו ונראה שלבסוף אפילו
הצלחנו להיות ידידים. למעשה לא נתקלנו כלל בצפון
קוראנים מזי רעב (אולי כי המדריכים הצמודים ידעו לאן
להוביל את התיירים הזרים...), אך כן נתקלו במחסור חמור
בדלק, בעקבות הסנקציות של מדינות העולם על המדינה,
ולכן כמעט ואין רכבים פרטיים בצפון קוריאה, כולם רוכבים
על אופניים או הולכים ברגל.

"במלון עצמו רק לשתי קומות מותר לתיירים להיכנס וכן
למסעדה כג המלון. אנו לא התחכמנו אך כאשר יורדים
במעלית והמעלית נעצרת בקומות האסורות ניתן לראות
כי בערב הן חשוכות לחלוטין. החיסכון בחשמל ובדלק
באדיבות ממשלת צפון קוריאה. יוזמות השלום האחרונות
לא מחלחלות כלל אל עבר העם עצמו, ונראה כי יזרמו עוד
מים רבים בנהר טומן, עד אשר תוסר השנאה והתיעוב כלפי

שאט אל ערב - הנהר שעובר בגבול עיראק איראן

המחלקה לבריאות הציבור

התורה

כּוֹלוּ שֶׁלָּךְ!

לעבוד במוקד
מבוסס שקיים
מעל 10 שנים!

להתחבר
לצוות מפרגן
ומנצח!

ליהנות
מבונוסים
משתלמים!

אצלנו גיוס תרומות הוא חוויה טכנולוגית והעצמה אישית - תהליך מדויק תוצאה חכמה

מחלקה חדשה נפתחת!

סניף בני ברוק. בהנהלת
המאמנת האישית רייזי

הביאו אתכם שמחת חיים ובואו להרוויח יותר!

לפרטים וכניסה לעבודה מוצלחת חייגי:
077-230-9997
 זמינות כעת
 (בשבילך)

המשרה
בשעות
הבוקר

SHINOVER GROUP
שִׁינוֹבֶר גְּרוּפ

תפעול ופיתוח חברות וארגונים.
תהליך מדויק, תוצאה חכמה.

הרוח התמימה שניצחה את הגוף הנגוע

הסתובב ושאל: "איפה הולצברג? איפה הולצברג?", וכך הלך לעולמו.

כאשר קיבל ר' אפרים את שיחת הטלפון שבישרה על פטירתו של משה, הוא ליווה אותו וביקש מהחברה קדישא לפתוח את אולם ההספדים בסנהדריה.

"אין טעם", נענה, "יש בקושי מניין מלווים". ר' אפרים נשא, איפוא, את הספדו ליד הרכב השחור.

"הייתה זו תקופה נוראה של פיגועים", הוא משחזר, "ואני נעמדתי ואמרתי בדמעות: ריבוננו של עולם, האומלל השוכב כאן נכלא מגיל שמונה בבית החולים למצורעים, בר מצווה לא הייתה לו, חתונה לא הייתה לו, ילדים לא היו לו, בסוף ימיו גם רגליים לא היו לו, אבל הוא תמיד היה שמח, תמיד ניגן ומעולם לא התלונן".

"ריבוננו של עולם", זעק אז ר' אפרים מדם ליבו, "אני מתחנן בפניך, שכלכותו יפסיקו הפיגועים"....

"בזמנו חשבו לחתן אותו עם מרגלית, חולה ששהתה שם אף היא והוא היה מבוגר ממנה", מספר ר' אפרים, "אך הניסיון לא צלח"...

סיפורה של מרגלית

ר' אפרים לא ישכח לעולם את מרגלית הצדקנית, משוכני בית החולים. הוא ביקר אותה בקביעות במשך חמש שנים, עד ליום מותה.

מרגלית השיבה את נשמתה לבוראה במוצאי שבת ז' באדר, וביום בו נפטרה תמה מסכת גבורתה וייסוריה של הנערה החרדית היתומה בת השש-עשרה, שעלתה מתימן בעליית "מרבד הקסמים" כשבידיה ספר תורה קטן שעבר במשפחתה מדור לדור.

מרגלית ירדה מן המטוס ביחד עם שאר העולים החדשים מתימן, אבל פקידי הסוכנות הפרידו בינה לביניהם ובינה לבין ספר התורה. את ספר התורה שהביאה עימה לקחו למשמרת, ואותה לבדיקה רפואית גורלית.

הרופאים קבעו בטעות שמרגלית חולה בצרעת, והיא נשלחה לבית החולים למצורעים בטלביה. הגרוע מכל קרה: לפני ששחררו אותה בעקבות הטעות הגורלית, היא נדבקה שם במחלה.

רבי אריה לוי זצ"ל, הצדיק הירושלמי, היה היהודי היחיד שהעז לבקר בבית חולים נורא זה במשך שנים רבות. ביקוריו גרמו להתרגשות עזה אצל מרגלית, כמו גם אצל שאר החולים המבוגרים.

"לפני שנים, כשהבאתי את הצדיק רבי רפאל לוי זצ"ל לביקור", ממשיך לספר ר' אפרים הולצברג, "הסתכלנו בתמונת רבי אריה לוי זצ"ל שהייתה תלויה בחדר האוכל של החולים, וברבי רפאל. מרגלית התבוננה בהדרת הפנים הנשקפת מן התמונה ובהדרת הפנים הזוהה להפליא הנשקפת מפניו של רבי רפאל ודמעות זלגו מעיניה, על לחייה, כמו יתר ותיקי בית החולים העצוב".

מרגלית השלימה עם מר גורלה. היא ידעה שלעולם לא תחתן ושלעולם לא תחבוק בן בזרועותיה.

"מה שהדהים אותי בכל השנים בהן ביקרתי במקום", מספר ר' אפרים בעיניים בורקות, "שהם כולם קיבלו את הדין באהבה".

ומרגלית? היא הייתה מרגלית של ממש.

במשך שנים חסכה פרוטה לפרוטה מכספי הביטוח הלאומי, כשמטרה נשגבה עומדת לנגד עיניה. כאשר הצליחה להשיג את הסכום חיפשה אחר סופר תימני שיכתוב עבורה ספר תורה. ספר התורה נכתב בקדושה והוכנס אחר כבוד לקראוון בקריית ארבע, היא חברון.

אבל הגורל המר היכה בה שוב: בשריפה שפרצה בבית

בן השמונה לא יטפס מעל גדרות האבן הגבוהות וינסה לחזור הביתה.

משה היה ילד קטן, רק שמונה שנים מלאו לו כאשר נדבק בחיידק האנסן – הצרעת. הוריו, ילידי ירושלים, נבהלו. הם פחדו פחד מוות שמא שאר בני הבית יידבקו אף הם במחלה חשוכת המרפא והוא הוכנס לבידוד, לבית החולים למצורעים בירושלים.

ר' אפרים הולצברג פגש את משה כשהוא בגיל מתקדם, כמעט קרוב לשמונים, כל חייו עברו עליו במקום. "בזמנו, כשהוא נכנס לכאן כילד, שמר זקיף אנגלי על המקום, באין יוצא ואין בא", סיפרו לו, "אחיות גרמניות קשרו לו סינר והיו זורקות לתוכו מספר פעמים ביום עגבנייה, פרוסת לחם וביצה, הן פחדו להתקרב אל החולים".

הגעגועים קרעו את ליבו של הילד הקטן שלא הבין לאן נורק, ופעם אף הצליח לטפס ולברוח לחזור לביתו, אולם הוריו המבוהלים מיהרו להחזיר אותו ולעבור דירה לכתובת עלומה.

הראשון שביקר אותו היה הצדיק הירושלמי, רבי אריה לוי זצ"ל, שהגיע מדי שבוע לנחם ולעודד, להעניק לשוהים במקום רגעי שמחה ולהתפלל אתם מידי ראש השנה יחד עם שני בניו שתקעו בשופר.

"למזלו של משה", אומר ר' אפרים, "הוא לא למד בבית ספר ולא סיפרו לו שהוא צריך להיות עצוב. תמיד היה שמח, היו לו אקורדיון ומפוחית פה, והוא ניגן ושר".

"אחד המאפיינים של המחלה הוא חוסר תחושה בגפיים ופגיעה באיברים", מסביר ר' אפרים. "לאחר שקטעו את רגלו והוא נותר גידם על כיסא גלגלים, ביקש ממני משה להביא לו שרוכים, ובהם היה קושר את הגדים".

"פעם ביקש ממני שאביא לו מים מגן עדן", מספר ר' אפרים, "לקח לי זמן להבין שהוא מתכוון למי עדן. הרב אהרון בינה, כיום ראש ישיבת 'נתיבי אריה', נענה לאתגר. הוא תרם למשה מתקן של מי עדן חמים וקרים, ואספקה שוטפת ללא הגבלה של מיכלי מים".

חיייהם של המצורעים המנוודים קשים לתיאור. הם גדלו בבדידות, נאלצים לוותר על חי משפחה, לא התחתנו ולא זכו לילדים.

משה נהג לצייר ציורים ואפשר היה לחוש בציוריו, גם כאשר התבגר והזדקן, את הכאב של ילד שמתגעגע להוריו. האחיות סיפרו כי הן זוכרות את הלילה בו התעורר מבועת. לקול צרחותיו מיהרו אליו, והוא סיפר להן כי חלם שאביו נפטר. ואכן, מספר ימים לאחר מכן התקבל מברק שהודיע על פטירת אביו.

כעבור שנתיים חזר המחזה על עצמו, אולם הפעם חלם משה כי אמו נפטרה. הוא התעורר מבועת וסיפר על חלומו, ומספר ימים לאחר מכן הגיע מברק האויב, שהודיע כי אכן, אמו נפטרה.

כל האחיות שעבדו במקום עברו במסירות נפש גדולה. אחת האחיות, גיורת עולה מרוסיה, סיפרה לר' אפרים שיום אחד היא גערה במשה: "יש פה חמישים חולים, ואתה, איש אחד, משגע את האחיות כמו חמישים איש יחד! תפסיק כבר!"

באותו הלילה חלמה שהיא עומדת בפני בית דין של מעלה, והדיינים נוזפים בה: "דעי לך שסבלו של משה שקול כסבלם של שאר החולים! אל תגערי בו שוב!" היא התעוררה רועדת ורצה לבקש ממנו סליחה.

משה חיכה לר' אפרים בכל יום שישי. בכל יום שישי

החולים שם הגיעו לתחתית שבתחתית, אבל מעולם לא התלוננו, תמיד קיבלו את הדין באהבה, תמיד בשמחה.

החומות הטילו אימה, אנשים התרחקו, גם בני משפחה חששו לדרוך במקום הזה. אבל רבי אפרים הולצברג, איש החסד, נהג לפקוד את בית החולים למצורעים על שם האנסן בירושלים. היום הוא משחזר את פגישותיו עם שוכני אותו מקום נורא, עם מוישל'ה, הילד בן השמונה שהוגלה אל בין החומות, עם מרגלית הצעירה שאובחנה בטעות כמצורעת ואיבדה את חייה בשל כך, ועם אברהם, שכל מה שרצה היה לקרוא בספר הזוהר. "ואף על פי כן, למרות סבלם, הם היו גיבורי רוח, שהביאו שמחה לעולם", הוא אומר בדמעות.

את ביקורו הראשון במקום הכי עצוב בעולם עשה ר' אפרים דווקא בחג הכי שמח, חג הפורים.

"חבר שלי, יענקל'ה לוי, התקשר אלי והזמין אותי לבוא אתו לקרוא את מגילת אסתר בבית החולים למצורעים", מספר ר' אפרים הולצברג, יהודי יקר, איש ירושלים, בנו של ר' שמחה הולצברג ז"ל אבי הפצועים, כשהוא מתבקש לשחזר את הביקור הראשון שהוביל אותו לקשר רב שנים. "באתי אתו, ומאז הלכתי לשם בכל יום שישי, עם יוסי או עם בועז, חברי. הכנתי מאמר על פרשת השבוע, הצטיידתי במגשיות גדושות שווארמה וצי'פס, צ'ולנט ועוף, והייתי בא לשם, רוקד עם החולים, שר אתם. הם חיכו לי בכל שבוע בחדר האוכל של בית החולים".

"אנשים פחדו לבקר אותם, התדמית של שוכני בית החולים למצורעים הפילה את חיתתה גם על בני המשפחה הקרובים", הוא נאנח.

הוא זוכר את החולה הערבי העיוור שתמיד ישב ובכה, ממרר על מר גורלו. אחת האחיות סיפרה, כי הוא אינו זוכה כלל לביקורים, משפחתו נמנעת מלבקר אותו, והדבר שבר את ליבו. בני משפחתו אמרו לו, בלא בושה: "אם תשלם לנו – נבקר אותך"...

"החיידק מדבק דרך הרוק", מסביר ר' אפרים הולצברג, "ולכן הייתה הקפדה חמורה והפרדה בין חדר האוכל לבין צוות חדר האוכל של החולים. אני הבאתי את האוכל במגשיות חד פעמיות, ישבתי ואכלתי אתם, וגם לחצתי להם ידיים. ולא, לא פחדתי, שהרי שלוחי מצווה אינם ניזוקים". פעם, בסיום שערך הולצברג בחצר הגדולה והיפה, הצביעה האחות על חלקת קבורה לא מסומנת שם נקברו בעבר חמישה מהמצורעים עטופים בסיד. "אנשים פחדו לעסוק בטהרת גופם", הסבירה.

עבדה שם נעמי, אחות שחלתה בצרעת בצעירותה, אך זכתה להירפא מהמחלה. היא עבדה שם והחולים היו קשורים אליה. היא הבינה לליבם, והם ראו בה אחת משלהם, מאחר שהיא אכלה אתם בחדר האוכל, מפגינה אומץ רב.

מאז אותו פורים ביקר ר' אפרים את החולים באדיקות במשך מספר שנים, ליווה אותם גם לאחר שהמקום נסגר והם נשלחו עם תרופה מתאימה שמונעת הידבקות לבית הבראה. הוא היה לצייד עד יומם האחרון, ושם גילה אנשים גדולים, כאלה שאי אפשר לגעת בגדולתם.

רוצה הביתה

"אמא, אבא, אני רוצה הביתה!" הוא עמד שם בפתח הבית, מוישל'ה, ילד בן שמונה שרוצה את הוריו.

"לא, אתה לא יכול להיכנס הביתה, אתה תדביק את כל האחים שלך, חייבים להחזיר אותך לשם", אמר אביו והחזיר את בנו בן השמונה לשם.

מאז הוא לא ראה אותם יותר, הם עברו דירה כדי שבנם

הכנסת נשרף ספר התורה של מרגלית ואותיותיו פרחו לשמים, לדאבון ליבה.

מצבה הרפואי של מרגלית הוחמר לאחר אותה שריפה. המחלה הקשה הלמה בה בחוזה. אצבעות ידיה ורגליה נפגעו ממחלת ההאנסן ובמוחה התגלה גידול.

אבל מרגלית לא התייאשה ולא נשברה. לאלתר קיבלה על עצמה לכתוב ספר תורה שני, שיהיה לה כילד.

היא פנתה לפקיד הביטוח הלאומי וביקשה הלוואה. "וכיצד תחזירי?", נשאלה, והיא השיבה: "תשעבדו את כל תקבולי הביטוח הלאומי שלי, עד סוף ימי!"

כך נכתב ספר תורה שני, שהוכנס לבית הכנסת באחד היישובים שליד ירושלים, לשמחת ליבה של מרגלית הצדיקה. לפני מספר שנים, נזכר ר' אפרים, "בסעודה שלישית במחיצת מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, סיפרתי לו על מרגלית ועל ספרי התורה שלה. התלהבתי, והעזתי לומר: כמו שיש מושג 'חתן תורה', מרגלית היא 'כלת תורה'. ומרן הרב אלישיב הסכים לדבר".

"פעם, כשביקרתי את מרגלית, כמידי יום שישי, לפני כניסת השבת, הייתי עד לדו-שיח שהתקיים בינה לבין אחות חילונית", הוא נזכר.

"מרגליושה", כך אמרה לה האחות, "ראי איזו שטות עשית כשויתרת על כל כספך בשביל ספר תורה. כעת מתקרבת השבת ואת גורבת גרביים קרועים, ואין לך אפשרות לקנות חדרים".

ומרגלית השיבה מיד, בעיניים נוצצות מאושר: "את הרי יודעת שאני אישה ערירית, וכי מה רצית שאשאיר אחרי? זוג גרביים מפואר? אני משאירה אחרי ספר תורה. זה הילד שלי!" האחות נפעמה מהתשובה ומיד רצה לקנות לה, מכספה, זוג גרביים חדשים לשבת.

משנסגר בית החולים האנסן למצורעים, הועברה מרגלית, עם אנטיביוטיקה מיוחדת למניעת הדבקה, לבית אבות בעיר. שם חוותה אירוע מוחי קשה, איבדה את הכרתה לשנתיים, והוזנה על ידי זונדה. "אז הבנתי", נאנח ר' אפרים, "את משמעות ההודאה שאנו מודים בברכת המזון – 'על אכילת מזון'..."

הוא אינו יכול שלא להשחיל מילתא דבדיחותא, שתפיג מעט את עצבות הסיפור. "במהלך השנה האחרונה שבה שכבה מרגלית מחוסרת הכרה", מספר ר' אפרים, "ביקרתי אותה כמנהגי, מידי יום שישי במעון 'נווה שמחה', שם אושפזה". "מה שלום דודה שלי, מרגלית? - הייתי שואל את האחיות, והן היו מביטות בי ובה לסירוגין, מנסות להבין את הקשר

המשפחתי בין החולה התימנייה לבין האשכנזי החיזור...". "מה אתן מתפלאות? הייתי אומר לאחיות ברצינות תהומית, כשהייתי קטן, מעדתי ונפלתי אל תוך דלי אקונומיקה וכך הפכתי בהיר! והן היו פוערות עיניים ומקשות: 'באמת? מה אתה אומר'..."

עקב זיהום אושפזה מרגלית בבית החולים "שערי צדק" למשך מספר שבועות, ומצבה הלך והידרדר. הודעה קצרה בטלפון היא שהבהירה לר' אפרים כי מרגלית נסתלקה לבית עולמה. "ברוך דיין האמת".

"היות שמרגלית הייתה ערירית, חששתי שלא אשיג מגיין ללוויה, ולכן ביקשתי להכריז ברמקול על 'מת מצווה', בתקווה שהציבור יגיע", הוא מספר.

"באותו מוצאי שבת של ז' באדר, קרע הרמקול של קלצקין את האוויר ברחובות גאולה, מאה שערים וזכרון משה, בקריאה: 'הלווייתה של 'מת מצווה', הנפטרת מרגלית גמליאל בת אברהם, תצא בשעה עשר וחצי הלילה, מבית ההספד להר המנוחות. הלווייתה של 'מת מצווה'... ומי שמע שמועה ובא? רק שלושה חסידי גור צדיקים. הם שמעו את הכרוז המכריז 'מת מצווה' ובאו לבית ההספד, עדיין בבגדי השבת המבריקים ובספודיק לראשם, ונשארו עד סתימת הגולל". גם כאן שימש ר' אפרים כספדן, לבקשתם של אנשי ה"חברה קדישא".

"בורא עולם", נשא קולו ואמר, "למרגלית הצדקנית לא היו אף פעם שום טענות כלפיך על מר גורלה, היא קיבלה תמיד את הדין באהבה. ויהי רצון מלפניך, בורא עולם, שכך יסתתמו גם טענות המקטרגים על בניך. ויהי רצון, שבזכות מרגלית הצדקנית שכל חייה היו מסכת ייסורים, ואשר בייסוריה הנוראים הגנה בוודאי על הדור, תאמר לצרתינו די".

מרגלית זכתה להיטמן בעפר ירושלים בז' באדר, ובדרכה לשמים ליוו אותה רבבות משניות שנאמרו על ידי אנשים ונשים שקראו את הבקשה ללמוד לעילוי נשמתה בדפים שפוזרו בבתי הכנסת ברחבי ירושלים.

חשוב לו, לר' אפרים הולצברג, שסיפורה של מרגלית יפורסם. "אם תיתקלו בבית הכנסת או בבית המדרש בבקשה ללמוד משניות לעילוי נשמת 'מת מצווה', מרגלית בת אברהם למשפחת גמליאל", הוא אומר, "תדעו במי מדובר".

"אין לו דמות הגוף"

בן יעיש היה חולה נוסף, שסבל מלבד הצרעת גם ממחלת

לב קשה. הוא סבל גם מעין בולטת, עקב המחלה הקשה שתקפה אותו שם, והצרעת אכלה את רגלו.

כשהיה ר' אפרים הולצברג מגיע לבקר, היה יעיש מבקש שיוציאוהו מהמיטה ויביאוהו לחדר האוכל.

בקול נרגש היה מבקש להצטרף לשירת "אדון עולם", למרות קולו הסדוק. "גדלתי בכפר קטן במרוקו", היה אומר, "ואני רוצה לשיר לכם את 'אדון עולם', כפי ששרנו שם, בבית".

החולים היו כועסים כשהוא היה מתחיל לשיר בקולו הסדוק והבס, ואילו ר' אפרים הולצברג היה יושב וממרר בבכי, מקשיב לשירת "אדון עולם" שבוקעת מפיו המיוסר ומליבו הטהור של יעיש.

"אני בטוח, שכאשר היה יעיש מגיע למשפט 'אין לו דמות הגוף'", אומר ר' אפרים ברטט, "הקדוש ברוך הוא היה פותח שבעה רקיעים ומראה למלאכים אדם בן תמותה שאין לו גוף ואין לו דמות הגוף והוא משבח לבוראו שאין לו גוף ואין לו דמות הגוף..."

"ביום שישי האחרון לפני פטירתו הגעתי לבקר אותו בחדרו בבית החולים. הוא ביקש לסיים את חייו שם, בחדר המוכר שלו", מספר ר' אפרים. "הוא ביקש לשמוע דברי תורה, ואני שאלתי אותו: האם אתה מסכים לתרום את כל הייסורים שהיו לך בחיים לזכותו של עם ישראל, לקרב את בוא המשיח?"

"והוא, בשלב האחרון של חייו, לא היסס ולו לרגע. כשחיוך טהור נסוך על פניו המיוסרות ענה בלב שלם: כן! בטח..."

זיכרון אותם חולים מיוסרים מלווה אותו, את ר' אפרים הולצברג, עד היום. ואם יש תובנה שהוא מנסה להעביר הלאה, זהו מסר השמחה.

"החולים שם הגיעו לתחתית שבתחתית", הוא אומר, "אבל מעולם לא התלוננו, מעולם לא שמעתי מפהם דבר תלונה, תמיד קיבלו את הדין באהבה, תמיד בשמחה".

ותוך כדי דיבור הוא נזכר באברהם, חולה תימני אחר שאהב ללמוד במיוחד את ספר הזוהר. היה זה אחד התענוגות היחידים שלו בעולם הזה. וכשראיתו נחלשה הוא ביקש מרבי רפאל לוין זצ"ל שיברך אותו שמאור עיניו יישאר, רק כדי שיוכל להמשיך לקרוא בזוהר האהוב...

עם השנים חוסלה כמעט מחלת ההאנסן, והחל מסוף שנות התשעים – לאחר שגילו תרופות המונעות הידבקות אחרים – שחררו את החולים לבתי הבראה. אגב, יש הטוענים כי טעות היא לזהות את חיידק ההאנסן כצרעת, וכי מדובר בחיידק שדומה לצרעת.

החולים היהודים, רובם שומרי מצוות, הועברו למעון "נווה שמחה", שם שהו עד יומם האחרון.

שבעה וחצי דונמים של אדמה הוקפו בחומת אבן גבוהה, שישה דונמים מתוכם הפכו לגן פורח. היה זה אחד מהגנים האקזוטיים היפים ביותר שהיו בירושלים, מסוף המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20.

הגן היווה, כאמור, את העיסוק המרכזי והעיקרי בעבור החולים, ומכיוון שכך הייתה הנהלת בית החולים מעורבת באופן משמעותי בטיפוח הגן. בגן נשתלו פרי, כגון: תאנים, תמרים וחרובים. וכן עצי נוי, ביניהם ארז הלבנון, ברוש ואורן.

חלקת אדמה נוספת עובדה לשטח שבו שתלו ירקות, והירקות היו חלק מהאוכל שהוגש על שולחנם.

בשנות ה-80, כאשר התגלתה התרופה למחלה, החל בית החולים לשמש בעיקר כמרפאת חוץ, וכשמחלת ההאנסן מוגרה לחלוטין, כבר לא שימש המקום כבית חולים למצורעים. המבנה והגן הסביבו הונחו עם השנים, ורק בזכות תנאי מזג האוויר הנוחים שרדו חלק מן העצים והצמחים. כיום משמש הבניין את משרד הבריאות כמרפאות חוץ לגלי הרך.

התרומה שנוצרה למקום כבית חולים לאשפוז מצורעים מוכי גורל, הביאה לכך שירושלמים רבים נמנעו מלהציץ פנימה כדי לראות את הגן העצום ואת המבנה המרשים. כיום, כעבור מאה ושמונה עשרה שנים, הבית עומד מוזנח. עם סגירת המוסד הטיפולי, דעך גם הטיפול בגן הקסום שלצידו, עד שלאחרונה החליטו קבוצות של מתנדבים לקחת על עצמם את הטיפול בגן הקסום.

תולדות בית החולים "האנסן"

בית החולים האנסן הוקם לפני מאה ושמונה עשרה שנה. המראה החיצוני הטעה את כל מי שהגיע למקום בפעם הראשונה. גם תושבי ירושלים היו מביטים במקום המסתורי והמבודד שנמצא בלב חורשת אורנים יפהפייה, מבלי לדעת באמת על החיים העצובים שמתקיימים שם.

בית החולים נקרא על שם הד"ר גרהרד האנסן, חוקר נורבגי שעסק במחקר מחלות עור, וגילה בשנת 1879 את מחולל המחלה.

בית החולים הוקם בחורשת אורנים בסמוך לתיאטרון ירושלים, בעזרת תרומות שהתקבלו, ובעקבות מחלת הצרעת שהפילה חללים רבים בעיר.

החדרים בקומת הקרקע תוכננו סביב חצר פנימית מרוצפת אבן שכיסתה על בור מים גדול. מי הגשם התנקזו לתוכו ישירות, באמצעות מרזבים שהובילו את המים מגגות הרעפים הדו-שיפועיים אל הבור שבמרכז ולבורות אחרים במתחם. בחשיבה הנדסית מדויקת תכנן האדריכל את בור המים המרכזי, כך שמרזבים הובילו אל הבור מים מגגות הרעפים המשופעים.

מדרגות ותעלות מים ניקזו את מי הגשם שזרמו בגינה, ופתחים בחומה קלטו את מי הגשם שזרמו במורד הרחוב החיצוני, וכך נצברה כמות מים עצומה. הכמות שנצברה באחד עשר בורות הייתה גדולה דיה כדי לספק את כל צרכי השתייה, ההשקיה של הגן העצום, ונקיון המקום.

בכל אחד מחדרי הבניין הותקן תנור חימום מסוגן, עשוי ברזל יצוק, שיובא מגרמניה. התנורים הובערו על ידי פחמים או עץ.

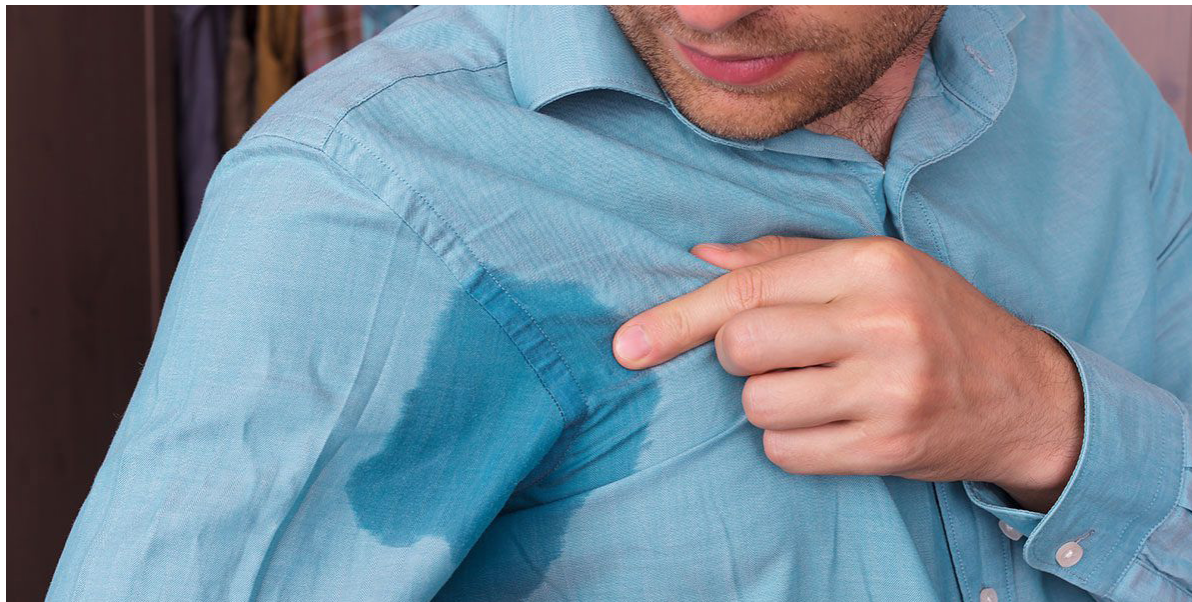
המבנה הדו-קומתי שימש ביתן בידוד לחולים הקשים יותר, והגינה הגדולה שבחזית הבית הראשי שימשה מקום תעסוקה חקלאית לחלק מהחולים. בשטח שבין העצים נהגו החולים לגדל מיני ירקות ששימשו חלק מתזונתם של באי בית החולים.

עד סוף תקופת המנדט פעל בית החולים במתכונתו הנוכחית, וגם בימי מלחמת העולם הראשונה והשנייה, כאשר הפקיעו הבריטים את רוב המוסדות הגרמניים, נשאר המוסד לפעול בידי הגרמנים בסיוע נשות הדסה. לאחר מלחמת העצמאות הוסב המקום לבית חולים ממשלתי על שם ד"ר האנסן.

מטפלים בהזעת יתר

קיץ בישראל זה תמיד חם מאד, דביק, ובלתי נסבל, אבל לאלה שסובלים מהזעת יתר זה אפילו יותר קשה • מנגנון ההזעה והסיבות להזעת יתר ניתנים לפתרון • ד"ר עופר לנדאו, מומחה בכירורגיה ברשת המרפאות כללית אסתטיקה בפריסה ארצית, בהסבר על תופעת הזעת יתר ועל הדרכים לטפל בה עם מגוון פתרונות לבעיה מטרידה זו, הניתנים ליישום בהצלחה גבוהה

בכללית אסתטיקה מתבצע ניתוח זה בשיטה חדשה, שבה במקום לחתוך את העצב הסימפטי בתוך החזה, מהדקים עליו סיכות. סיכות זעירות אלה עשויות מטיטניום (חומר מתכתי) ואינן גורמות לתופעות לוואי כלשהן בגוף. הלחץ שנוצר על העצב, על ידי המהדקים, מונע העברת אותות חשמליים לבלוטות הזיעה ובכך בעצם מנטרל את תפקודן. שיטה זו מאפשרת במקרה ומתפתחת הזעה מפצה ברמה בלתי נסבלת, להשיב את המצב לקדמותו על ידי הוצאת המהדקים. מחקרים מראים כי לשיטת המהדקים תוצאות טובות מכל השיטות האחרות ושיעור שביעות הרצון מהניתוח הינו גדול ביותר, עם יתרון בולט לשיטה.

שיטת הגירוד מתחת לבית השחי - דרך שני חתכים זעירים, מוכנס אל מתחת לעור מכשיר המגרד את העור שמתחתיו ובסמוך אליו. ממחקרים עולה כי שיטה זו זוכה לשיעור הצלחה של 80%.

שיטה דומה הינה שאיבת תת-עור בית השחי. יתרון שיטה זו הוא בעובדה שהפגיעה בעור היא מינימלית והיא יוצרת הצטלקות לעיתים נדירות, שלא כמו בשיטה של כריתת עור בית השחי, בה הצטלקות היא שכיחה יותר. ישנם הגורסים שסוג זה של ניתוח הינו סוג הטיפול המועדף במידה ולא הצליחו טיפולים אחרים לא ניתוחיים.

הנבחר בהזעה יתר בכפות הידיים, בתי השחי וכפות הרגליים. יעילותו מוגבלת מבחינת משך תוקפה.

טיפול באמצעות טיפולים כירורגיים - ניתן להשיג המטרה הרצויה ואפקטיבית למשך טווח זמן ארוך. יחד עם זאת, הרבה מהפונים לפני טיפול כירורגי, ינסו טיפולים אחרים ולאחר שאלה לא יביאו תוצאות משיבועות רצון מהלך כירורגי הוא הדרך עם סיכויי הצלחה גבוהים יותר.

סימפטומטיה טורקלית - ניתוח בהרדמה כללית במהלכו מנותק העצב הסימפטי, המצוי בתוך בית החזה. עם ההתפתחות הטכנולוגית של הכירורגיה בתחום האנדוסקופי (ניתוחי וידאו זעיר), ניתוח הסימפטקטומיה הפך לניתוח פשוט ומבצעים אותו כבר למעלה משני עשורים, דרך פתח בגודל 10 מ"מ בבית השחי, מתבצע חיתוך של העצב, בצורה מאוד מדויקת. ההשפעה על ייבוש כפות הידיים הינה מיידי וללאחר הניתוח המטופל נשאר להשגחה למספר שעות, עד ליממה בבית החולים. בימים שלאחר הניתוח קיים בדרך כלל כאב בחזה, הפוחת בהדרגה, תוך 7-10 ימים. תופעת לוואי שכיחה של הניתוח, הקוראת בערך בשליש מהמקרים, הינה הזעה מפצה - הופעת זיעה במקום אחר בגוף (גב, בטן, מפשעות או רגליים). לתופעה זו אין הסבר, אך ברוב המקרים, למרות תופעה זו, שיעור שביעות הרצון של המטופלים גבוה ביותר.

להזעה ישנה חשיבות פיסיולוגית, היא מווסתת את חום הגוף. הזעת יתר היא הזעה מוגזמת, מעבר לצרכים הפיסיולוגיים, שמטרידה ומפריעה. מעבר לכך, הזעת יתר מוגדרת גם באופן אינדיבידואלי, לעיתים אנשים כלל לא מודעים לאפשרויות הטיפול ולחלקם המצב אינו מפריע.

מהזעת יתר סובלים 2-10% מהאוכלוסייה. גברים סובלים מכך יותר מנשים אם כי, יותר נשים פונות לחפש טיפול לבעיה. במדינות עם אקלים חם ולח ההזעה יותר בולטת אם כי, גם במדינות צפוניות הבעיה שכיחה.

כל אדם הנמצא במעמד מלחץ או מרגש חש בעליה בדופק, חיוורון ולעיתים גם זעה קרה. הסובלים מהזעת יתר מכירים את התופעה מצוין. ב-40% מהמקרים של הזעת יתר מדובר בתופעה משפחתית, עובדה המעידה על קשר תורשתי.

כיצד מטפלים בבעיה?

טיפול בבוטוליניום טוקסין - בוטוליניום טוקסין הינו רעלן של חיידק אנארובי שנקרא CLOSTRIDIUM BOTULINUM. חומר זה, מעכב את השחרור של אצטילכולין. אצטילכולין, הינו החומר שמפרש מקצות העצבים, בסמוך לבלוטות הזעה והוא זה שגורם להפרשת הזעה מהבלוטה. כיום זהו הטיפול

קצרים

אוסטיאופורוזיס וסידן: עובדות שצריך לדעת

סידן חיוני לרבים מתפקודי הגוף: ויסות קצב הלב, העברת מסרים עצביים, גירוי הפרשת הורמונים, קרישת דם, בניית השלד ושמירה על בריאותו.

- גוף האדם אינו יכול לייצר סידן.
- הגוף מאבד סידן באופן יומיומי דרך עור שנושר, ציפורניים, שיער ועוד.
- חייבים להחליף את הסידן האבוד, באמצעות המזון.
- כאשר הדיאטה אינה מכילה מספיק סידן לביצוע הפעילויות שהוזכרו, הגוף פונה למאגר בעצמות.
- מבוגרים זקוקים ל - 1000-1200 מיליגרם סידן ליום. מתבגרים זקוקים ל - 1300 מיליגרם סידן ליום.
- צריכה מספקת של סידן חיונית להשגת צפיפות עצם מקסימלית עד סוף תקופת הצמיחה ושמירה עליה בשנים שבאות לאחר מכן על מנת למנוע שברים הקשורים לאוסטיאופורוזיס.
- גורם חשוב נוסף הוא ויטמין D שעוזר בספיגת הסידן. ויטמין D עוזר לסידן לעזוב את המעי ולהיכנס לזרם הדם. הויטמין גם עוזר לכליות לשמור על הסידן שלא יופרש.
- ויטמין D יכול להיווצר בעור (חשיפת הזרועות, הידיים והפנים - 2-3 פעמים בשבוע, 10-15 דקות). מקורות מזון: חלמון ביצה, דגי מים מלוחים, כבד.
- רוב האנשים מכירים את חשיבות הסידן אך הפער בין הידע לבין הצריכה בפועל הוא גדול.
- נשים רבות צורכות פחות ממחצית הסידן המומלצת ליום.
- מזון הוא המקור הטוב ביותר לסידן.
- חלב ומוצרי חלב הם המקור העשיר ביותר לסידן.
- מזונות נוספים המכילים סידן כמו תרד, עלי סלק ושקדים מכילים גם אוקסלטים ההופכים את הסידן לבלתי זמין. קטניות עשירות בפיטאטים המקטינים גם הם את זמינות הסידן. סובין חיטה עשיר אף הוא בפיטאטים. עודף חלבון ומלח מקטינים את זמינות הסידן לגוף.
- אנשים שמתקשים לעכל חלב רגיל, מאחר וחסר להם האנזים המפרק את הסוכר הטבעי בחלב, יכולים לצרוך חלב דל-לקטוז, יוגורט וגבינות קשות - כולם מכילים כמויות קטנות של לקטוז. ישנם גם טבליות המכילות את האנזים החסר ואפשר לבלוע אותן במקביל לאכילת מוצרי חלב.
- גם כאשר מחליטים לצרוך תוסף של סידן, רצוי לבדוק את האפשרויות הקיימות עם הרופא המטפל ובעיקר לבדוק בתווית כמה סידן הוא מכיל. חשוב לבדוק שהתוסף מכיל גם ויטמין D.
- סידן לבדו אינו יכול למנוע או לרפא אוסטיאופורוזיס אבל הוא מרכיב חשוב בתכנית כוללת של מניעה וטיפול. פעילות גופנית במהלך הילדות וההתבגרות עוזרת להשיג את מכסימום צפיפות העצם. פעילות גופנית קבועה עוזרת לשמור על עצם צפופה וחזקה, בהמשך החיים. הפעילויות הרצויות: הליכה, ריצה, ריקוד, טיפוס במדרגות, טניס כלומר פעילויות כנגד כוח המשיכה וסוג נוסף של פעילויות הוא פעילות כנגד התנגדות המיועדת לחיזוק השרירים (מכונות בחדר כושר והרמת משקולות).

סל תרופות

מוצר חדש להדס - עם החזרה ללימודים ולשגרה: תמצית מרוכזת במיוחד של צמח הג'ינקו בילובה - הידוע כמסייע לשיפור הזיכרון והעירנות. המוצר, בכשרות בד"ץ בעל"ז, אינו מכיל אלרגניים כסויה, חיטה, חלב, קמח או סוכר. נטול חומרים משמרים וחומרי טעם וצבע. מחיר: 109.9 ₪ ל- 60 כמוסות

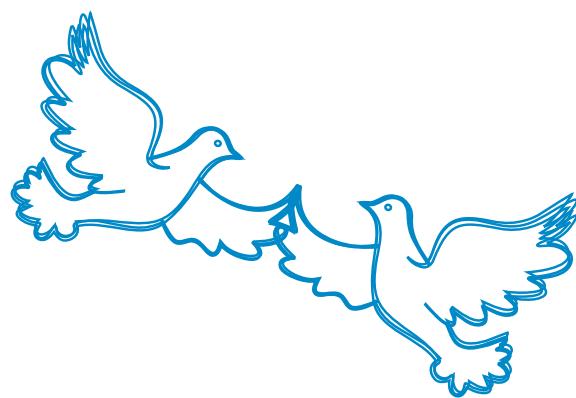

חדש: פרסקינדול ג'ל פעיל באריזת 200 מ"ל עם אפקט כפול של קירור חימום להקלה בכאבי שרירים ופרקים. מחיר לצרכן: 99.90 ₪ להשיג ברשתות הפארם, בתי המרקחת וקופות החולים

חברת "מכיפל" משיקה את "מיקוסן פרטוקט" קצף הגנה אנטי פטרייתי המעניק 12 שעות של שכבת הגנה לכפות רגליים מפני הדבקה ואף מטפל ומשקם כפות רגליים נגועות. מחיר: 50 ₪ להשיג בסניפי סופרפארם

כולם בקו אחד!

**רשת קו עיתונות
מאחלת לכל קוראיה
ולכל בית ישראל
שנה טובה ומתוקה
לשנה טובה תכתבו ותחתמו!**

קו מחשבה

קו עיתונות
רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

S.B 0527656787

SARA TZABARI
PHOTOGRAPHY

להנציח רגעים בלתי נשכחים

Summer

אל תאמרי לא היה לי זמן...
החופש הגיע וזה הזמן לקחת את הילדים
ליום כיף וחוויה של צילומי חוץ
ולהנציח רגעים קסומים ובלתי נשכחים...
מחכה למתוקים שלכם, שרה : 0526102024

בקרוב אתר שלי - www.saratz.co.il
דוא"ל - studiosaratz@gmail.com

ניו בורן / קייק סמאש / חלאקה / ילדים / בת מצווה / הפקות / תדמית / צילומי חוץ... ועוד.

מה גרם לשושנה להקים סמינר?

שושנה איבדה את בעלה הצדיק לאחר עשר שנות נישואין. האבל היה קשה ממש, אך שום דבר לא הכין אותה להלם שחשה כאשר בתה הבכורה, המוכשרת והמצטיינת, סולקה מהסמינר בבושת פנים

מצבה של שושנה היה גרוע כבר מהתחלה. לפחות לפי דעתה. כבת ליהודים שעלו ממרוקו שגדלה בעיירת פיתוח, נאלצה מאז ומתמיד לדרוש את שלה ולמצוא את מקומה גם כשהוא לא היה ברור כלל. את נעוריה בילתה בסמינר 'אור החיים' וה'פרס' על התנהגותה שהייתה ללא דופי, הביא לה "שידוך" אשכנזי. בחור ממשפחה מיוחסת נצר למשפחת רבנים עתיקה בשנים המגיעה עד המהר"ל מפראג...

אלא שאיש לא גילה לה שבעלה הצדיק (הוא באמת היה איש צדיק) סובל ממחלת לב נדירה... וכך, לאחר עשור של שמחה ושמחות בו נולדו הבנות בזו אחר זו, הוא הסתלק בלי הודעה מוקדמת ועבר לו לעולם שכולו טוב בעודו משאיר אותה להתמודד לבדה עם בנותיה. אומרים שילדות קטנות מייצרות צרות קטנות ואילו כאשר הן גדלות הצרות גדלות עימן. אבל במקרה הזה היו אלו ילדות באמת נהדרות, ממש כמו האימא השקדנית והמצטיינת שלהן. רק דבר אחד היה בעוכריהן – גוון עור פניהן שנראה לעיני כל. במקום לקחת את הגנים החיוורים של משפחת אביהן, ירשו בנותיה של שושנה את גוון עורה ויפי פניה של האם.

בעוכריהן? לצערנו. שושנה לא תשכח לעולם את היום בו הגיעה לסמינר של בתה הבכורה ודרשה בתוקף להבין למה סולקה הנערה בבושת פנים הביתה. היא דפקה על השולחן בעוז למרות שם משפחתה המגיע עד המהר"ל. בעימות עם המנהלת הבינה שושנה כי "אין עם מי לדבר". זו התעקשה כי הבת תסיים את הלימודים שבקושי התחילו, בגלל "חוסר התאמה"...

ואל תשכחו שמדובר בילדה שקדנית, מצטיינת, עם תעודות מפוארות והתנהגות למופת. כשדמעות בעיניה עזבה שושנה את חדר המנהלת בהחלטה נחושה – היא תקים סמינר! היא ידעה שהדרך תהיה ארוכה. היא ידעה שהיא

זקוקה להרבה סבלנות. היא ידעה שהיא לבד אך הרגישה שבעלה הצדיק משגיח מלמעלה ומליץ יושר עליה, על בנותיה ועל מעשיה. היא ידעה שמי שהולכת ישר, בעקשנות, ומאמינה בדרכה בלב שלם, גם מצליחה. היום, עשר שנים אחרי. כל בנותיה סיימו את הסמינר והבכורה מלמדת בסמינר ש"זרק" אותה... עולם מוזר ללא ספק.

...

אדמו"ר הזקן מסביר על הפסוק 'אתם נצבים היום כולכם' שהיהודים הם קומה אחת שלמה – כולכם. בגוף השלם ישנם אברים שונים. לא צריך להסביר את מעלת הראש על הרגלים, ובכל זאת אי אפשר לראש בלי רגלים. אם חלילה יש חולי ברגליים אז כל הגוף כולל הראש אינו מושלם. הגוף הרי זקוק לכל פרט ולכל אבר שבו. גם בעם ישראל קומה אחת שלמה יש בישראל סוגים שונים ודרגות שונות. יש יהודי שנמצא בנקודת הזמן הזו בדרגת ראש ויהודי שני שנמצא כרגע בדרגת רגליים. אבל כולם זקוקים זה לזה! לכל יהודי מעלה מסוימת באיזה פרט. מעלה שאין למצוא ביהודי אחר. ולכן, יהודים זקוקים לערבות הדדית.

כדי להגיע לשלמות כללית, כדי להגיע לקומה שלמה, אנחנו צריכים להיות "כולכם". מראשיכם ועד חוטב עציץ ושואב מימך. זאת אחדות אמיתית שבה כל ישראל ערבים (ערבות לשון מתיקות) זה לזה. כתיבה וחתימה טובה. שנה טובה, מתוקה וערבה.

...

הכותבת היא בעלת "הבחירה שלי" - אימון וייעוץ לנערות ונשים, מרצה, מנחה ושדרנית רדיו | <http://www.miri-mychoice.co.il>

||

אלא שאיש לא גילה לה שבעלה הצדיק (הוא באמת היה איש צדיק) סובל ממחלת לב נדירה... וכך, לאחר עשור של שמחה ושמחות בו נולדו הבנות בזו אחר זו, הוא הסתלק בלי הודעה מוקדמת ועבר לו לעולם שכולו טוב בעודו משאיר אותה להתמודד לבדה עם בנותיה

לעוף
חוויה שמימית בחוף נתניה

מצנחי רחיפה

המדריכים שלך לחוויה באוויר
לפרטים:
054-6714440

מבצע מיוחד
לבין הזמנים
199 ש"ח
מדריכה טייסת לנשים

בית הספר המרכזי לחזנות פתח תקוה
בניהולו של מאסטר אלי יפה

נפתחה הרשמה לשנה"ל תשע"ט

למגמת חזנות ונוסח מורחבת - אלי יפה
פתיחת שנת הלימודים חשוון תשע"ט | אוקטובר 2018

להרשמה ותיאום למבחני קבלה
יצחק ראשי - 050-7219916

חזנות לומדים בבירת החזנות

פתח תקוה | קצב של עיר לב של מושבה
www.petah-tikva.muni.il

האגף לתרבות יהודית

צילום: יחזקאל-בן

צילום: אפיק גבאי

על ידי חברת "ליב", היא ברשימת הרכיבים שלה שהינם ללא תוספת סוכר, ללא חומרים משמרים, אורגני וללא גלוטן. להגשה כקינוח בארוחה חגיגית, לצד שתייה קרה או חמה.

מצרכים (לעוגה בתבנית אינגליש קייק):

1 כוס קמח
1 כוס סוכר חום בהיר
3 ביצים לא מופרדות
1 שקית אבקת אפייה
20 גרם פתיתי קוקוס יבש
100 מ"ל משקה אורז-קוקוס איזולה ביו
100 מ"ל משקה שקדים איזולה ביו
1/4 כוס שמן קנולה
125 גרם פירות יער (או קפוא לאחר הפשרה)
+ 75 גרם פירות יער לקישוט
גרירת מקליפת לימון אחד

אופן ההכנה:

1. מקציפים את הביצים והסוכר עד לקבלת תערובת רכה בצבע צהוב בהיר. מערבבים את הקמח ואת אבקת האפייה ומוסיפים כמחצית מהם, בהדרגה, לתערובת הביצים. מוסיפים את גרירת הלימון ואת הקוקוס ומערבבים.
2. בקערה, מערבבים את משקה האורז-קוקוס ומשקה השקדים של איזולה עם השמן לתערובת אחידה. מערבבים עם תערובת הביצים בעזרת מקצף חשמלי ומוסיפים את יתרת תערובת הקמח בהדרגה. בוחשים היטב עד לערבוב של כל החומרים.
3. בוזקים קמח על 125 גרם מפירות היער. מנערים מעט את הפירות להסרת עודפי קמח ומוסיפים לתערובת תוך ערבוב עדין. יוצקים את התערובת לתבנית עוגה מרופדת בנייר אפייה. מפזרים את יתרת פירות היער (75 גרם) על פני העוגה. בעזרת אצבע, דוחפים כל פרי בעדינות מעט לתוך העוגה.
4. מאבקים את פני העוגה בסוכר ואופים במשך כ-40 דקות בתנור שחומם מראש ל-180 מעלות. מנמיכים את חום התנור ל-160 מעלות ואופים 15 דקות נוספות. בודקים בעזרת קיסם שהעוגה אפיה ומוציאים את העוגה מהתנור ומניחים לה להתקרר על משטח.

3 תפוחונים ממולאים

אוהבים תפוחים ורוצים לשדרג ולהכניס אותם לתפריט כקינוח מתוק במיוחד? "חוות דרך התבלינים" בבית לחם הגלילית מציגה: מתכון לתפוחונים ממולאים.

מצרכים:

6 תפוחי גרנד סמיט
בקבוק יין אדום יבש
1 כף שטוחה קינמון
1 כף סוכר חום
1 כוס מיקס אגוזים ושקדים טבעיים

אופן ההכנה:

1. מרוקנים את התפוחים מליבתם.

1 פסטייה עוף חגיגית עם דבש ופירות יבשים

מנה חגיגית ועשירה שניתן להגיש לשולחן החג בגאווה, עם טעמי דבש כיאה לראש השנה וחגי תשרי | 4-6 מנות, 2 תבניות או מחבתות עגולות קוטר 12 | המתכון באדיבות "קנור".

מצרכים:

5 דפי פילו, מופשרים
1/3 כוס שמן זית
אבקת סוכר ופיסטוקים, להגשה

למילוי:

3-4 כפות שמן זית
בצל סגול בגודל בינוני, קלוף וקצוץ דק
400 גרם בשר פרגית טחון
כף אבקת מרק עוף קנור
חופן קטן שקדים פרוסים, קלויים
מלח ופלפל שחור גרוס
1/2 כפית בהרט + 1/4 כפית קינמון
חופן קטן צימוקים שחורים
חופן משמשים מיובשים, קצוצים
כף דבש
מלח, לפי הטעם

אופן הכנה:

1. מחממים תנור ל-180 מעלות.
2. מחממים את השמן במחבת ומטגנים היטב את הבצל, 5-6 דקות תוך ערבוב על להבה בינונית-גבוהה, עד שהוא מתחיל להשחים.
3. מוסיפים את הפרגית וממשיכים לטגן 4 דקות נוספות, עד שהיא משנה את צבעה. אם תכולת הסיר נראית יבשה, מוסיפים מעט מים.
4. בוחשים פנימה את אבקת המרק, התבלינים, השקדים והפירות היבשים, ומבשלים על להבה בינונית 2 דקות נוספות. בוחשים פנימה את הדבש, טועמים ומוסיפים עוד מלח אם צריך.
5. מניחים צלחת על משטח עבודה נקי, ועליה פורסים דף פילו שרוחבו פונה אליכם, ומברישים אותו בשמן זית. עליו מניחים דף נוסף לאורך וגם אותו משמנים וכך מסדרים את כל 5 הדפים (לסירוגין לאורך לרוחב).
6. מסדרים את הבשר בערימה אחת במרכז הדף, משטחים לעיגול ומקפלים מסביב את הפילו (ליצירת צורה עגולה). מניחים צלחת מעל הצלחת והופכים, כך שהצד המקופל יפה של דפי הפילו פונה למעלה.
7. מעבירים לתבנית מרופדת בנייר אפייה ומברישים בעוד שמן זית.
8. אופים 14-20 דקות, עד שהמאפה מזהיב.
9. מוציאים מהתנור ונותנים למאפה להתקרר מעט. לפני ההגשה מעטרים באבקת סוכר ופיסטוקים.

2 עוגת קוקוס ופירות יער

חברת איזולה-ביו, המותג האיטלקי האיכותי של משקאות תחליפי חלב צמחיים, מגישה מתכון לעוגת חג מרהיבה, קלת הכנה וטעימה, הכוללת קוקוס ופירות יער. ייחודיות המוצרים של איזולה-ביו, המשווקים בישראל

צילום: אולגה טוקר

3 כפות סירופ מייפל טבעי
3 כפות זרעי פשתן טחון
1/3 כוס מים פושרים
100 גרם (1/2 כוס) סוכר חום
80 מ"ל (1/3 כוס) שמן
80 מ"ל (1/3 כוס) משקה שקדים אורגני ללא סוכר
1 כף חומץ 5%
1 כפית סודה לשתייה
180 גרם (1 כוס + 4 כפות) קמח כוסמין מלא
1.5 כפיות אבקת אפייה
קורט מלח
1/2 כפית קינמון
1/2 כפית אבקת ג'ינג'ר
1/4 כפית הל טחון (אופציונלי)
חופן אגוזים, קצוצים גס (אופציונלי)

להגשה:
מעט אבקת סוכר
חופן שקדים פרוסים קלויים
סילאן

אופן הכנה:

- מחממים את התנור ל-175 מעלות. מרפדים את תחתית התבנית בעיגול נייר אפייה ומשמנים את הדפנות.
- מוציאים את ליבת התפוחים וחותרים אותם לקוביות קטנות בגודל 1 ס"מ על 1 ס"מ. מעבירים לקערה, יוצקים מעל את המייפל, מערבבים ומשאירים בצד.
- מניחים בקערת ערבוב גדולה את זרעי הפשתן הטחונים, יוצקים מעל את המים, מערבבים ומשאירים לכמה דקות.
- מוסיפים לקערה את הסוכר, השמן ומשקה השקדים ומערבבים היטב. מוסיפים את החומץ והסודה ומערבבים שוב.
- מנפים פנימה את שאר המרכיבים היבשים ומערבבים עד שמתקבל בצק סמיך.
- מוסיפים את התפוחים במייפל והאגוזים ומערבבים שוב עד שהם נטמעים בבצק.
- מעבירים את הבצק לתבנית, מיישרים ואופים כ-50 דקות, או עד שהקיסם הננעץ במרכז העוגה יוצא לח ללא פירורים. אם העוגה משחירה מהר מדי מלמעלה, מכסים את התבנית בנייר כסף.
- מכינים את הרוטב: מניחים בסיר קטן את כל רכיבי המתכון, למעט המלח, מביאים לרתיחה ומבשלים על אש הכי נמוכה כ-15 דקות, עד שמתקבל רוטב קרמל סמיך. מוסיפים את המלח לפי הטעם ומערבבים.
- מוציאים את העוגה מהתנור ומצננים, תחילה בתוך התבנית ולאחר מכן מחוצה לה על הרשת.
- מפזרים מעט אבקת סוכר ומגישים עם רוטב טופי קרמל מלוח בצד.

טיפים נוספים:

- ניתן להחליף את קמח הכוסמין בכמות זהה של קמח רגיל או קמח מלא.
- הבצק יוצא סמיך וזה בסדר, באפייה התפוחים מגירים נוזלים.
- תשתמשו בתבלינים בהתאם לטעם האישי.
- אפשר להשתמש בכל זן תפוחים שאוהבים. מומלץ להשתמש בזנים עסיסיים ולא קמחיים, כמו גרני סמית, יונתן, פינק ליידי.
- ניתן להחליף את האגוזים בשקדים או אגוזי פקאן, או להשמיט אותם מהמתכון.

- מבשלים את התפוחים בין אדום, קינמון וסוכר עד לריכוך קל. מוציאים את התפוחים ומצננים מעט.
- ממלאים את התפוחים בתערובת האגוזים ומעט דבש, ואופים בתנור עם רוטב היין בו בושלו למשך 15 דק'.
- מוציאים מהתנור ומזלפים דבש טהור.

4 עוגת תפוחים עם מיני קוקיס קרמל

חברת כרמית מעניקה מתכון לקינוח מפנק: עוגת תפוחים ומיני קוקיס קרמל

מצרכים - לעוגה בקוטר 24 ס"מ | רמת קושי - קל להכנה. לבסיס:

120 גרם מרציפן איכותי
1 ביצה
1 כף גדושה חמאה
1 כוס פיזורי מיני קוקיס קרמל

למילוי:

3 תפוחים מזן גרנד סמית' קלופים
וחתכים לקוביות קטנות
קורט קינמון
2 כפות קמח
2 כפיות חמאה
2 כפות דבש

לציפוי:

2 כוסות פיזורי מיני קוקיס קרמל של כרמית
2 כפות חמאה מומסת או שמן קוקוס או שמן קנולה

אופן ההכנה:

- במעבד מזון טוחנים יחד יציאת כל מרכיבי הבסיס עד שמתקבלת מחית אחידה.
- משטחים בתבנית משומנת ואופים בחום בינוני, 180 מעלות במשך כ-4 דקות עד שמתקבל קרום זהוב על פני המאפה.
- מערבבים היטב את כל מרכיבי המילוי ויוצקים על הבסיס.
- מערבבים את הפירורים עם החמאה המומסת או השמן ומפזרים את הפירורים הלחים מעל התפוחים.
- מחזירים לתנור, מנמיכים את הטמפרטורה ל-175 מעלות. אופים במשך כ-25 דקות עד שהציפוי משחים.

5 עוגת תפוחים מתובלת עם טופו וקרמל

המותג אלפרו מציע לכבוד ראש השנה עוגת פרווה מנצחת, עוגת תפוחים מתובלת עם טופו וקרמל מלוח טעימה, לאלה שרוצים להפתיע את האורחים בעוגת תפוחים פרווה משגעת בתום הסעודה החגיגית.

מרכיבים לעוגה בקוטר 20 ס"מ:

לבצק:
2 תפוחים בינוניים, קלופים

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ-1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

		7	21						
5						25	16		
14				30	16				
	17				4	16			
		24							
		14							
	13							15	
	17				16				10
	10								
									3

		6	25			8	8		
	6					9			
	3					3			
	5				13				
		7			3				
		11				7			
		11							
	12				4				
	10								
9					12				
7					9				

סודוקו

2				3		5	6	9
	6				1		7	
		7			6			4
		2			3			
6		5		4		7		1
			9			8		
8			6			3		
	2		3				4	
5	3	9		8				7

		8					6	
			1	2		8		
6		3			7	4	5	
	3							4
	7	1	6		9	3	2	
8							7	
	8	2	3			6		9
		4		7	1			
	1					2		

		7			5	4		
3	8							2
4			7		1	8		5
					6	9	7	
			5		7			
	7	1	2					
7		2	1		8			4
9							2	8
		8	9			6		

				3	6	4		
	4		5			7		6
	6	5			9			2
6					1			9
	9						4	
2			8					7
5			9			1	2	
4		8			7		6	
		3	2	6				

סודוקו 16

4	8	11		14		6	16	15	1						12
9	16			5	12	2		6		14					8
					4	9	1	10			2	16			3
2			1		7	15	8				4		5		
		8		10	9	1	2			15		6	4		
7		14		8				13			6		10	11	16
	10		9		15			2	5	3	13	14	8		
15	5	6	13	4		14							7		2
			7	1	3			12	15		14	8	9	16	
	15	5	14	2	6			9	16	10		12			13
	13		10	12	11	8		7	3		6			2	
6			12	16				5	8				11	10	
					2	4		8	6	12		1			
5	2	1			8		10			11	15			3	14
12	11	9					6	1	14	7	3	2	16		10
14							11				10	4	15	6	7

7	11		2	10	6	13								5	
	16		1	4	5	2			13				15		9
15		8	4	1	12	7			11	5	2	14			10
9	5								15	6	4	12			3
6	9		12		11						1		7		15
		10		3	7		6	13		16	4			12	
11	15	4			16		2		9	5	8				13
1			3		14				12		10				16
		11			9		10	14		12		4			
			14			4	13	3	2		5				16
16		5	13	7	8	6	12				1		15		
2			15		1								8	10	11
8	7		9	5		11	16		15						
	2	6	11	8	10	12	4		1				16	7	3
		12	16		13				8		6	11	2		5
	3	15							4		10	13		11	

אל המקורות

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. שבר את לבו
2. שבר כלי
3. שבר צמאו

תשובות:

[illegible]

טריזויה

1. מהם בתי חצרים?
 2. איזה נביא ראה סיר נפוח?
 3. מיהו אב לחמש בנות?
 4. שבת ולא שבת
-
5. על מי נאמר "בן שנה במלכו"?
 6. מי היה חושים?
 7. כונה "איילה שלוחה"
 8. אדמוני עם יפה עינים
-
9. שפרה ו...
 10. נטיעה הראשונה אחר המבול
 11. מי גדול ממי: יששכר או זבולון?
 12. "טוב ארך אפיים מ..."

13. מיהם נביאי הבית השני?
14. מי היה "אבי כל תופש כינור"?
15. האם ספרד נזכרת בתנ"ך?
16. מי שאל מים וקיבל חלב?

תשובות:

ጥገራ 91. ዕድረ

1. חספה זת 4. דחפלא 3. וזימז 2. רזיעי וזלפסב מיתז 1. 5. 11. סרכ 10. וזעפז 9. דוד 8. זלעפז 7. דוד ב 6. זלוא 5. 14. זלבי 15. כ, 13. זלובז 12. זלכש

התשבצים באדיבות עוזי קייש

5	4			3	2	1
		7				6
						8
	11	10				9
			12			
15				14		13
	17					16

1. אבר, כנף של עוף. "ישארו על ____" (דברים לב יא) (לא בלשון סמיכות)
4. גלגל וכבש בידיו או במכשיר בצק, טיט וכדומה לעשותו רך ודביק. "ואם ____ כל הפת" (פסחים ל.)
6. מחבוא, מסתור. "ועלי גפנים שגיבבן ב ____" (בבא קמא קא:)
7. מתנה, שי, מנחה. "אתי ____ טוב" (בראשית ל כ)
8. קהל המלווים. "עמו ____ יעסוק בתורה" (עירובין נד.)
9. נאה, יפה, טוב. "כי לו נאה כי לו ____" (הגדה של פסח)
10. חרדה, עזעזוע. "יראה ו ____ יבא ב"י" (תהלים נו)
12. טור, מחרוזת של קישוטים, מן העדדים שעדו הנשים בימי המקרא. " ____ זהב נעשה לך" (שה"ש א יא) (בלשון יחיד) (לא בלשון סמיכות)
14. מלך שנער בימי אברהם. (בראשית יד א)
16. מי שארס אישה ועדיין לא נשאה. "מיוחס אחריו ההוא ____" (כתובות יג:)
17. קטן. "בעוף ה ____" (חולין ג א)

דגל

1. בבקשה,הלואי,מי יתן. " _____ יכנו דרכי" (תהלים קיט א)
2. דמות המשתקפת במים או במראה או בשטח חלק אחר.
"ונסתכלתי ב _____ שלי" (נדרים ט:)
3. הוכחה,מופת,עובדה המראה כי אמנם הדבר כן הוא.
"עד שיביא _____ שלא נתן" (בבא בתרא א ד)
4. חסר-שכל. "אין _____" (הושע ז יא)
5. הרוג,קטול. "באשר כרע שם נפל _____" (שופטים ה כז)
6. זוהר,קו-אור. "שוקעת" במערב ו _____ החמה
(רש"י שבת לה.) (בלשון יחיד) (לא בלשון סמיכות)
7. כנוי בתלמוד לאחד ממניי העטלפים. "עטלף לאחר
שבע שנים נעשה _____" (בבא קמא טז.)
8. מצבו של הדבר הנמס. "כמו שבלול _____ יהלך"
(תהלים נח ט)
9. מפרשיות השבוע.
10. ושמא המשמע הפוך מן הנאמר קודם. " _____ אינו
אלא" (סוכה מח.)
11. מהיר,זריז. "ועשהאל _____" (שמ"ב ב יח)(בהיפוך
אותיות)

מלאכה

תשובים ///

6	5		4	3	2	1
		8				7
						9
	11			10		
			14		13	12
	17			16		15
		19				18

1. מעבד עורות. "נותנין עורות לו ____" (שבת א ח)
5. כנוי לעקר וערירי. " ____ יבש" (ישעיה נו ג) (בהיפוך אותיות)
7. רצועה. "ב ____ של זהב" (סוכה ג ח) (יחיד)
9. איש שלום, מי שחי חיי שלווה ושלום. "איש ____" (דברי הימים א כב ט)
10. עולל, יונק, פוטס. " ____ בן יומו" (שבת קנא:)
12. כנוי מקוצר לברכת מאורי האש שמברכים על כוס הבדלה במוצאי-שבת. " ____" (ובשמים ומזון והבדלה" (ברכות ח ה)
14. כנוי לדבר הנמצא בשפע. " ____ נחלי" (איוב כ יז)
15. מגרעת, קלקול, ליקוי. "נותן טעם ל ____" (עבודה זרה סז).
17. תואר לדבר גדול ביותר. "גדול כ ____" (איכה ב יג)
18. אינו מצליח. "שאינו לו ____" (אבות ד ג)
19. לא אחד, מעוגל במקצת, עגולגל. "ראשה אחד ____ וראשה אחד חד" (עבודה זרה מ).

איוולת

1. צער עמוק. "לא יתלש מפני _____" (מגילה ג ג)
2. כנוי לשפה העליונה של בעל חיים. "ב _____ שפתים" (גיטין נו.) (בהיפוך אותיות)
3. צורה,מראה. "ו' _____ פניהם פני אדם" (יחזקאל א י)
4. רצוי,אדיב. "שני תלמידי חכמים ה _____ זה לזה בהלכה" (שבת סג.) (בלשון רבים)
5. שם כולל ליונקים ולעופות השוכנים בציות ובחרבות. "ורבצו שם _____" (ישעיה כא) (בלשון יחיד)
6. ישן מאוד,קדמון,שמימים עברו. "והדברים _____" (דברי הימים א ד כב) (בלשון רבים)
7. מי שמקבל הנאה מדבר-מה. "והאי זה _____ וזה לא חסר" (בבא קמא כ:)
8. צינור בגוף החי המוביל דם מחלקי הגוף אל הלב. "עד שישחט את ה _____" (חולין ב א) (בלשון יחיד)
9. לזמן קצר,לכדי הרף עין. "עדי _____" (איוב כ ה)
10. טוב מאוד,טוב ביותר. "טוב-טוב" (תהלים קלא)

לדאן

זהו את האתר המופיע בתמונה!

צילום: ויקיפדיה

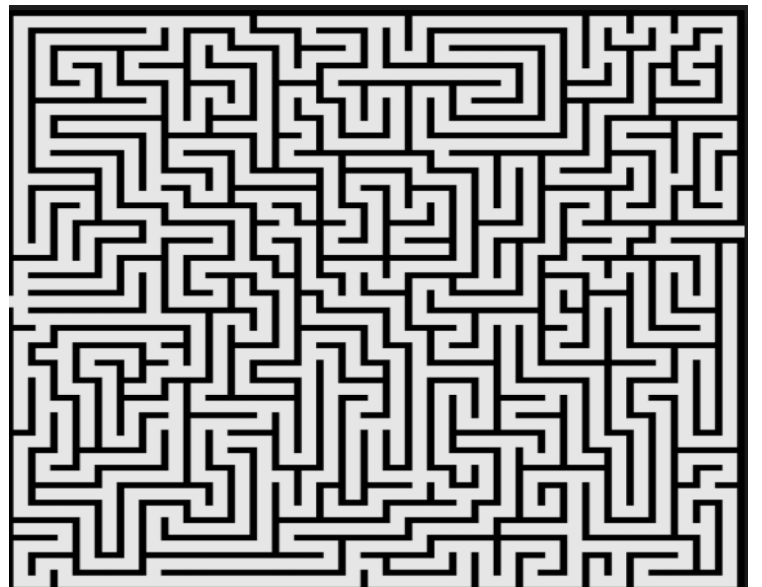

צילום: ויקיפדיה

בשבוע שעבר:
האלפים האיטלקי

מראה מקום

מבוא

הפופיקים

הרפתקאות באי הבריאות

בְּחֵרֶךָ, נִשְׁלַחְךָ, לֹא חָלֹוֹס
צָמָא, לְכָא חָלֹוֹב לְחָלֹוֹת
גַּם אִם לֹא צָמָאִים.

רפאים
עוזרים לגוף
לחמדת פאות

אֲרֻנָּה עֲמֵא, אֲבֵל
חֲלוּב לְעֻזֹת מַיִם
לְאַרְךָ כָּל הַיּוֹם.

מִיִּם הִם הַפִּלְקָה
הַפִּרְא וְהַאֹב פִּיִּיִּר
מִפִּל הַפִּלְקָה אֵת.

הָיָה לִי קִלְעָה לְחַפְסִי
לְעֹלֹת אֶת הַשָּׁמַיִם
מִפְּתֻחֶיהָ אֶבֶר לֵאמֹר
לֵאמֹר הִתְגַּלְּתִּי לְעֹלֹת
רַחֲמִים.

הפנים חוזרים לאפוא.
המאף נלחץ מרוב
ג-70% מים.

אֶחָד הַמַּעֲלָלִים אֵלָיו
לְאוֹתָהֶם מִים אֲנִיִּים. וְזֶה
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַגָּדֹל

מִי יִשְׁמָחֵהוּ רַחֵם
מִיָּד, אֶפְרָח לְבָבְךָ
לְאֵל אֱלֹהֵינוּ.

الذی

אֲנִי לֹחֶם אִתְּךָ בְּקֶבֶד
מִיָּס פֶּדָה לֹא אֶנְפֹּחַ
לְעוֹלָם.

כתבה וציירה: דבורה בנדיקט

ממבחר ספרי דבורה בנדיקט:

ניתן להשיג ברשת חנויות: "אור החיים", "יפה נוף", "סטימצקי", "צומת ספרים" וכחנויות הספרים המובחרות או בטל': 052-4033344 | הפצה: גיטלר

אתר החדשות של הציבור החרדי

האתר היחיד שמסקר מכל הזירות

המקומיות בכל רחבי הארץ בכל זמן

בס"ד

קרקעות "רחובות 2" החדשה

*הקרקע אינה זמינה לבנייה מיידית

✓ אמינות
✓ מקצועיות
✓ מובילות

הזדמנות אחרונה להשקעה בטוחה
בעיר הנדל"ן המובילה

לאור הביקוש איתרנו עבורכם
יחידות קרקע נוספות:

רק 99,000 ₪

*2943

המרכז הארצי
לקרקעות
השקעה בקרקע בטוחה

דרי מעלה

אריק וצולת

הרב זמיר כהן | הרב בן ציון נורדמן | דוד חכם
מרדכי רוט | הרב צוראל קריספל | יצחק שינפלד
דוד רוזנטל | הרב אריאל למברג | שרה פכטר

תור הזהב של מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל' החזיר אותנו אחור במנהרת הזמן, לסקור את תולדותיה מאז הקמתה • אלו שמות הוצעו לקרוא למועצת? איזה פוסק ליטאי היה חבר במועצת החסידיית אחרי תשמ"ט? ומי היו חברים לאורך כל השנים? • מתי חרגו פוסק הדור ושר התורה ממנהגם? מדוע עבר הגרי"ג אדלשטיין לשבת לצד הרבי מגור? ואיזה החלטות שקיבלה המועצת בחורף האחרון השפיעו על כל היהדות החרדית? • וגם: מי האדמו"ר היחיד שהרב יעקב ולצר מכהן כמזכירו בפעם השנייה? | 14